

HİLAFET'İN GÖZETİMİNDE
NİZAM

Derleyen:

RAŞİT PAKTÜRK

VERLAG DER ISLAM

Hilafet'in Gözetiminde Nizam

Nizam under the guidance of Khilafat

Türkçe tercümesi-Turkish Translation

VERLAG
© DER ISLAM

Genfer Straße 11

D – 60437 Frankfurt am Main

ISBN: 978 3 96845 032 2

All Rights Reserved

VERLAG DER ISLAM

“Benim sünnetimi ve hidayete erdirilmiş, Yüce Allah tarafından kendilerine hidayet ve doğruluk ihsan edilmiş halifelerin sünnetini benimseyiniz.”

Müsned Ahmed B. Hanbel; C.5; S.404. Keza bkz. Tirmizi, Kitab-ül İlm, Sünen Ebu Davud, Kitab-üs Süneh

İÇİNDEKİLER

Önsöz	VIII
İnsan ilişkileri konusunda Peygamber Efendimizin ^{sav} altın nasihati	1
Nizamı yürütürken istişarenin önemi	3
Allah'ın bir kulu sizi arıyor	4
Cemaat nizamı ve sorumluluklarımız	6
Sevgiye dayalı nizam	7
Cemaat büyüdükçe idarecilerin sorumluluğu artar	8
Görevlilerin işi sahnelerde boy göstermek değildir	9
Rapor verilirken dikkatli olunması	9
Umur-i Amme sekreterinin görevi	11
Talim Sekreterinin görevi	12
Terbiyet Sekreterinin görevi	12
Kalplerde rahatsızlık uyandıran hareket	14
Nizamın saygınlığını yerleştirmek	15
İş yapmayan görevliler	16
Üstlerine ve altlarına saygılı davranmak	16
Kaza (kadılık) sistemi	17
Görev talep edilmez	19
Kuran, Hadis ve diğer kitapların okunması	21
Nasihatlerin özeti	22
Görevli olmayanların sorumluluğu	23
Çocuklara nasihat	24
Ey Cemaatin gençleri	25
Allah'ın ipine sarılmak	29
Mürebblers	30
Milletin efendisi	31
Sadırlar ve amirler mürebblere saygı göstermeli	32
Görevlilerin seviyeli ilişkisi	32
Seçmenler ve seçilen görevlilere önemli nasihatler	33
Seçmen sadece görüşünü bildirir, son kararı zamanın Halifesi verir	34
Emanetleri ehline verin	35
Görevliler adaletli olmalı	35

Görev bir üstünlük değil, sorumluluktur	36
Sözler nasıl yerine getirilmeli.....	37
Karşıdakinin onuruna dikkat edilmesi.....	41
Parasal konularda dikkatli olunması	42
Öfkeyi yenmek ve güzel söz söylemek.....	43
Ziyarete geleni saygıyla karşılamak.....	44
İslahî komite.....	44
Fakirlerin gözetilmesi	45
Suizan tehlikeli bir hastalıktır	46
Beni can kulağıyla dinleyin!.. ..	47
Her Ahmedi'nin Halife ile direk bağı vardır	50
İsimsiz mektuplar dikkate alınmaz.....	50
Failli belirsiz suçlamalar dikkate alınmaz	51
Bu olayın benden başka şahidi yoktur!.....	52
Hiç kimse yerel cemaatten bağımsız değildir	55
Hiç kimse Halife ile cemaat arasına giremez.....	57
Tartışmaların sebebi.....	58
Yalancılıkla itham etmek	59
Ashab-ı Kiram arasında da tartışmalar vuku bulurdu	59
Fertler arasındaki kırgınlık basit bir şey değildir.....	61
Her nizam kendi dairesi içinde kalarak faaliyetlerini sürdürmeli.....	63
Cemaatteki bütün nizamlar Halifenin uzuvlarıdır.....	63
Her nizam kendi sınırları içinde kalmalı	64
Karar verirken aceleci davranılmamalı	66
Silsile-yi Aliye-yi Ahmediye'nin kurduğu her nizama uymayı bahtiyarlık sayınız..	70
Şikayette bulunmanın adabı.....	71
İki önemli nizam.....	74
Mürebtiler	75
Halifelerin tevazu yolunu seçmeleri.....	77
Halife bütün dünyanın muallimidir.....	78
Halifenin kalbindeki sevgi	78
Allah ^{cc} Kendisi gani olduğu gibi zamanın halifesine de ganilik makamı verir.....	79
Amire itaat, mürebtilere saygı ve amirlerin sorumlulukları	81
Hayatlarını dine adayanlar.....	81

Hali vakti yerinde olanlar	83
Cemaat görevlilerinin sınırları, hakları ve vazifeleri	84
Namaz kıldırmak için tayin edilen imam hakkındaki şikayetler	86
Güç arttıkça Allah korkusu da artmalı	88
Tek taraflı propaganda caiz değildir	90
Her nizam Hilafetin etrafında döner	92
Seçme ve seçilmenin usulleri.....	93
Cemaat görevlileri ve cemaat fertleri arasındaki ilişki	95
Göreve talip olunmaz.....	98
Mürebblere içtenlikle saygı gösterilmeli.....	99
Görevliler Ahmedilere sevgi ve şefkat kanatlarını açmalı.....	100
Görevliler ulaşılabilir olmalı	101
Cemaat fertlerinin nizam içindeki rolü.....	102
Bir görevlinin zaafından dolayı bütün nizamı kötölemek doğru değildir	103
İslam öğretisinden uzaklaştığında mürebblilerden beklenen tavır	108
Toplantıda konuşulanlar bir emanettir.....	108
“ <i>Karar yanlış olmasına rağmen ben sabrettim</i> ” ifadesi.....	109
Halife bir konuda fikrini bildirdikten sonra o konunun tartışılması edepsizliktir.....	110
Kurallara uymak adına kardeşlik duygusu zedelenmemeli	110

İçerikle ilgili önemli bir açıklama

Tevbe Suresi dışında her surenin başında bulunan “Bismillahirrahmanirrahim” tam bir ayettir.

Müslüman Ahmediye Cemaati'nin yayınladığı Kur'an-ı Kerim meallerinde ve ayetlerin alıntı yapıldığı kitaplarda “Besmele” birinci ayet sayılmış ve referanslar buna göre verilmiştir.

Kitabın gerekli görülen yerlerinde, okuyucuların konuyu daha iyi anlamaları için mütercim tarafından dipnotlar eklenmiştir.

Önsöz

Bugün dünyada, özellikle de İslam dünyasında yönetenler ve yönetilenler arasında büyük sorunlar yaşanmaktadır. Yöneticiler yönetimde kalmayı kendileri için bir hak olarak görürlerken, yönetilenler de kendi sorumluluklarından ve yöneticilerin haklarından habersizdirler. Böylelikle her iki taraf hem sorumluluklarını yerine getirmemekte hem de diğerlerinin haklarını çiğnemektedirler. Allah Kuran-ı Kerim'in Nisa suresinin elli dokuzuncu ayetinde her iki tarafın sorumlulukları ve haklarından bahsederken şöyle buyurur:

“Allah size, emanetleri lâıyk olanlara vermenizi ve insanlar arasında hüküm verdiğinizde, adalette hüküm vermenizi emreder. Allah'ın size öğütlediği ne güzeldir! Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve görendir.”

Vadedilen Mesih'in Halifeleri farklı zamanlarda bu ayette beyan edilenleri hutbelerinde açıklayıp Müslüman Ahmediye cemaatinin nizamının çerçevesini çizmişlerdir. İşte bu öğretiler Cemaatimizin nizamını yürütmekten sorumlu olan yöneticilere ve Ahmedi Müslümanlara bir rehber olduğu gibi dünyevî iktidarları ellerinde bulunduranlar ve bunların halkları için de bir örnektir. Dünya bu örneğe uymadığı müddetçe yöneticiler ve halklar arasındaki huzursuzluklar sona ermeyecektir. Yüce Allah'tan niyazımız bütün dünya halklarının, Vadedilen Mesih'in Cemaatinin nizamını örnek alarak, huzursuzluklarının sona ermesidir.

Müslüman Ahmediye Cemaatinin görevlilerine yol göstermesi için, bu konuda Ahmediye Halifelerinin konuşmalarından bir kısmını Türkçeye aktararak kitap şeklinde yayınlıyoruz. İnşallah bu çalışmamız bir sadaka-yı cariyeye olup hayırlara vesile olur.

Raşit Paktürk

Almanya 2020

İnsan ilişkileri konusunda Peygamber Efendimizin^{sav} altın nasihatı

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ ابْنِ عَمْرٍو عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ لَمْ يَزِرْ حَمًّا
صَغِيرًا وَ لَمْ يَعْرِفْ حَقَّ كَبِيرِنَا فَلَيْسَ مِنَّا

Abdullah bin Amr'ın^{ra} rivayetine göre Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu: Küçüğüne merhamet etmeyen ve büyüğünün hakkını tanımayan bizden değildir.¹

Hz. Mirza Beşir Ahmed^{ra} Peygamber Efendimiz^{sav} bu hadis-i şerifini şöyle açıklar:

Bu hadis, insan ilişkilerinin ince bir prensibini aktarmaktadır. Dünyadaki fesat ve fitnelerin çoğunun sebebi, büyüklerin küçüklere karşı şefkatli ve merhametli olmaması, küçüklerin ise büyüklere hak ettikleri saygıyı göstermemeleridir. Durum böyle olunca hoş olmayan toplumsal bir çekişme başlar. İslam bir taraftan kamusal hizmetler ve kazanç elde etme yolları konusunda herkese eşit hak tanımıştır. Diğer taraftan toplumun farklı tabakalarında şefkat, merhamet, edep ve saygının sağlam köprüsünü kurarak herkesi bir ip üzerinde dizmiştir. Hayat mücadelelerinde diğerlerini geçme fırsatını yakalayan insanlara, geride kalanlara karşı, onlar geri kaldığı müddetçe şefkatli ve merhametli olmaları emredildi. Geride kalanlara ise kendilerini geçmiş olanlara, onlar ilerde oldukları müddetçe vacip olan edep ve saygıyı göstermeleri emrolundu. Bu güzel öğreti ile Peygamber Efendimiz^{sav} toplumun farklı tabakaları arasındaki yersiz çekişmenin kökünü kazımıştır. Ancak ne yazık ki çok az kişi bu öğretiye uyar. Birisi herhangi bir sebeple güç elde ettiğinde kibirlenip, altta kalanları ezmeye çalışır. Başka birisi hayat yarısında herhangi bir sebeple geride kaldıysa haset ateşinde yandığı için kendisini geçenleri düşürüp mahvetmek ister. Bunların her ikisi İslam'ın adalet ve insaf öğretisinden çok uzaktırlar.

¹ Ebu Davud

İslam kesinlikle toplum içinde tabakalar meydana getirmez. Ancak insanların yetenekleri ve kişisel çabaları farklı olduğundan, doğal olarak kendiliğinden geçici bir imtiyaz ortaya çıkar. Doğal olarak meydana gelen bu tür farklılıklar doğal yollarla ortadan kalkmadığı müddetçe, İslam bu gerçekleri göz ardı etmez. Tersine o, bunları dikkate alarak bu durumdan doğabilecek olan hoş olmayan neticeleri engellemek için uygun tedbirlere başvurur. Peygamber Efendimizin^{sav} bu mübarek buyruğu bu tedbirlerden birisidir. İslam, bu tedbirleri almakla beraber bu tür farklılıkların geçici olduğunu ısrarla vurgulamaktadır. Bugün alt tabakadan sayılan, yarın ilerleyip yükselebilir. Bundan dolayı Kuran-ı Kerim şöyle buyurmaktadır:

... لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ¹...

Yani, toplumun hiçbir tabakası için başka bir tabakayı hakir görmek caiz değildir. Çünkü bugün aşağıda olan bir tabaka, yarın yükselip bugün ona hakaret edenden üstün ve hayırlı olabilir.”

Unutulmamalı ki bu hadiste *sağır* (küçük) ve *kebîr* (büyük) kelimeleri kullanılmıştır. Arapçada bundan, ister etkisi bakımından, ister emir veren ve emir alan, ister zenginlik, ister akrabalık, isterse yaş bakımından olsun, her anlamdaki küçük ve büyük kastedilir. Bu manada büyük olan herkes küçüğe şefkat ve sevgi ile davranacak ve her küçük olan kendisinden büyük olana edepli ve saygılı olacak. Böyle davranmayanlar hakkında Peygamber Efendimiz^{sav} “o bizden değildir,” buyurmaktadır.

¹ Hucurat suresi, 12: (Aranızdan) bir kavim (başka) bir kavim ile alay etmesin. Belki onlar (alay edenlerden) daha hayırlıdır.

Nizamı yürütürken istişarenin önemi

Vadedilen Mesih^{as} şöyle buyurur:

Yetkiyi kullanmak çok nazik ve ince bir iştir. Bundan dolayı Hulefa-i Raşidin, hilafet dönemleri boyunca şuraya (istişare) samimiyetle sarıldılar. Böylelikle eğer bir hata olursa sorumluluk bir tek kişiye yüklenmeyip herkese dağılmış olacaktır.¹

¹ Mektubat-ı Ahmed, Cilt 2, Sayfa 228, Nüvvab Muhammed Ali Han beye yazılan mektup

Allah'ın bir kulu sizi arıyor

Halifetü'l Mesih II, Hz. Muslih Mevud Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed^{ra} bir ahmediden beklentilerini şu sözlerle dile getirdi:

Çalışkanlığın ne olduğunu biliyor musunuz? Günde en az on üç on dört saat iş yapacak kadar çalışmalısınız. Doğruyu söylemeyi bilir misiniz? O kadar ki hiçbir durumda yalan konuşmayın. En samimi dostunuz ve yakınızdaki dahi sizin yanınızda yalan söylemeye cesaret edemesin. Hatta birisi karşınıza çıkıp, yalan yanlış bir hikâyesini anlattığında, yalana olan nefretinizi göstermekten kendinizi alamayacak kadar doğruluğa düşkün olun.

Sahte onur ve saygı duygularından arınmış mısınız? Sokakları süpürebilir misiniz? Caddelerde hamallık yapabilir misiniz? Gece boyunca uyanık durabilir misiniz?

İtikâf yapabilir misiniz? Yani; Günlerce aynı yerde durabilir misiniz?

Saatlerce oturup zikredebilir misiniz?

Saatlerce ve günlerce hiç kimseyle konuşmadan durabilir misiniz?

Cebinizde bir kuruş olmadan, tek başınıza kendi yükünüzü taşıyıp, düşmanlar, muhalifler, yabancılar ve tanımadığınız insanlar arasında, günlerce, haftalarca hatta aylarca yolculuk yapabilir misiniz?

Siz, bazı insanların yenilmez olduğuna inanır mısınız? Öyle ki onlar yenilgi kelimesini duy-maktan dahi hoşlanmazlar. Dağları delmeye ve nehirlerin yönünü değiştirmeye hazırdırlar. Acaba sizler de bu fedakarlığa hazır mısınız?

Herkes hayır derken sizde evet deme cesareti var mı? Etrafınızdaki herkes dalga geçerken siz ciddiyetinizi koruyabilir misiniz? İnsanlar peşinizden koşup, “dur seni döveceğiz” dediğinde, adımlarınız hızlanacağına, durup, başınızı eğip, “gel istediğini yap,” diyebilir misiniz? İnsanlar yalan söyledikleri için

siz onlara uymayacak, ama doğruluğunuzla herkesi ikna edecek kadar cesaretli misiniz?

Ben çalıştım, ancak Allah bana başarı nasip etmedi demeyip, tersine başarısızlığın nedeni benim hatamdır diye düşünenlerden misiniz? Başarı, her çalışanın nasibi olup, başarısızlık ise tembellerin kaderidir, diye inanmalısınız.

Eğer sizde bu vasıflar bulunuyorsa, o zaman siz iyi bir mübelliğ ve iş adamı olma özelliğine sahipsiniz demektir. Allah'ın bir kulu uzun zamandan beri sizi arıyor, siz neredesiniz?

Ey Ahmedî genç! Böyle birisini eyaletinde, şehrinde, mahalende, evinde ve kalbinde ara.¹

¹ Halifetül Mesih II, Hz. Muslih Mevud Mirza Beşiruddin Mahmud Ahmed^{ra}, Meş'al-i Rah,

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ ۗ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظًا لَّفُتِقْنَا مِن حَوْلِكَ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۗ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿٦٦٠﴾

“Allah’ın (özel) rahmetinden dolayı sen, onlara karşı çok yumuşaksın. Eğer kaba ve katı yürekli olsaydın, bu insanlar çoktan senin etrafından dağılıp giderlerdi. Onların (kusurlarını) bağışla. (Allah’tan) onlar için mağfiret dile ve idari işlerde onlara danış. Ama (bir kez) karar verdin mi, artık Allah’a güven. Şüphesiz Allah, Kendisine güvenenleri sever.”

Cemaat nizamı ve sorumluluklarımız

Vadedilen Mesih'in 5. Halifesi Hz. Mirza Masrur Ahmed^{atba} 5 Aralık 2003 Cuma Hutbesi'nde, Al-i İmran suresinin 160. Ayetini okuduktan sonra şöyle dedi:

Sevgiye dayalı nizam

Ahmediye Cemaatinin nizamı, öyle bir nizamdır ki çocukluktan ölünceye dek her ahmedinin sevgi ve şefkat ipine dizilmesini sağlar. Bir erkek çocuk yedi yaşına vardığında bir nizama bağlanarak Meclis Etfalü'l Ahmediye'nin üyesi olur. Bir kız çocuk yedi yaşına vardığında Nasiratü'l Ahmediye'nin üyesi olur. Orada onlar bir ekip olarak çalışmanın eğitimini alırlar. Daha sonra onlardan birisi "saik"¹ olarak tayin edilir ve böylece başında bulunanlara itaat düşüncesi onlarda yerleşmeye başlar. Daha sonra on beş yaşına geldiklerinde erkek çocuklar Hüddamü'l Ahmediye'ye kızlar ise Lajna İmaillah'a katılırlar. Bir intizam çerçevesi içinde çocukluğundan itibaren eğitim alarak yetişen erkek ve kız çocukları, yetişkinlik çağına adım attıklarında bu hayırlı zeyli tanzimler'e katılarak cemaatin nizam ve yöntemini daha iyi öğrenirler. Zaman içerisinde bu çocuklarda şuur meydana gelir. Bundan dolayıdır ki on beş yaşından sonra onlar Hüddamü'l Ahmediye görevlilerini bizzat kendileri seçerler. Bu görevlilerin altında onlar terbiye alırlar ve nizam işlemeye devam eder. Dedğim gibi on beş yaşından sonra Lajna İmaillah veya Hüddamü'l Ahmediye'ye katılarak bu gençler başındakileri seçerler. Böylelikle merkezden gelen talimatlar ışığında çeşitli işler yapar ve terbiye ile ilgili meselelerini çözümler ve ona uyarlar. İşte çocukluktan beri böyle bir eğitim aldıklarından ve programlarına iştirak ettiklerinden, onlar kendilerini eğitirler. İleriki zamanlarda bu çocuklar büyüdükten sonra cemaat nizamına tam manasıyla dahil olurlar. Böylelikle onlar cemaat işlerinde daha faydalı olup, bu nizamın bir parçası haline gelirler. Kısacası bu zeylî nizamların bir parçası olmakla beraber her çocuk, her genç, kadın ve erkek aynı zamanda cemaatî nizamın bir parçası olurlar. Cemaatî nizam, öncelikli olmasına rağmen, her çocuk ve genç başlangıçta zeylî nizamlara katıldığı gibi cemaatî nizama tam olarak katılmaz. Böyle olması mümkün de değildir. Bunun için Hz. Muslih-i Mev'ud'un^{ra} uzağı gören gözleri zeyli tanzimleri kurmuştu. Onun, zeylî tanzimleri kurması cemaate büyük bir ihsandır. Bundan

¹ Saik, Etfalü'l Ahmediye'de sorumlu olarak tayin edilen çocuktur.

dolayı başlangıçtan itibaren cemaatin her çocuğunun zihninde, cemaati nizamın kutsallığı ve saygınlığı yerleşir ve o, bu hürmet ve saygı duygularıyla yetişir. Bir çocuk ilk günden itibaren bir nizamla beraber, sevgi ve kardeşlik içinde bir ekip olma ruhuyla çalışarak büyümeye devam eder. Ayrıca bu eğitimden dolayı zamanın halifesi ile kişisel sevgi ilişkisi, her an kurulmaya devam eder ve gerçekten de kurulur. Bundan dolayı cemaatin her ferdi, cemaat işlerine coşkuyla iştirak ediyorsa ve başındakilere gönül rızasıyla itaat ediyorsa bunun sebebi, çocukluğundan beri kulağına nizamla ilgili söylenenlerdir. O, zamanın halifesiyle olan kişisel ilişkisinden ve sevgisinden dolayı bunu yapmaya mecburdur. Allah'ın^{cc} lütfuyla cemaat nizamı sağlam temeller üzerinde durmaktadır ve zamanın halifesinin direkt olarak gözlerinin önündedir. Bunun neticesinde cemaate yeni katılanlar da kısa bir zamanda bu nizamın bir parçası haline gelirler.

Cemaat büyüdükçe idarecilerin sorumluluğu artar

Ancak bu cemaat büyüdükçe, cemaat nizamını işletenlerin ve görevlilerin sorumlulukları gitgide artmakta olduğu için onların tesbih ve istiğfara yönelmeye ihtiyaçları vardır.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ¹

emri verilmiştir. Buna yönelmelerine ziyadesiyle ihtiyaç vardır. İşte bu durum yumuşak davranmaları konusunda onlarda bir his uyandırmaktadır veya en azından uyandırmalıdır. Sorumluluklarıyla ilgili hislerini daha ziyade harekete geçirmeye ihtiyaçları vardır. Cemaat nizamıyla ilgili sorumluluklarını yerine getirirken benliklerini ve kişisel ihtiraslarını tam olarak yok edip hizmete yönelmelerine ihtiyaç vardır. Bugün her zamankinden daha fazla buna ihtiyaç vardır. Cemaat görevlileri ufak meselelerden dolayı öfkelenme adetini terk etmek zorundadır. Cemaat fertleriyle sevgi ilişkisini güçlendirmeyi, onları ilgi ve teveccüh ile dinlemeyi ve onlar için dua etme alışkanlığını daha da pekiştirmelidirler. Bunları yaptıkları takdirde cemaat görevlilerinin sorumluluklarını tam manasıyla yerine getirdikleri veya en azından bunun için bir çaba içinde oldukları anlaşılır.

¹ Nasr suresi, ayet 4: “Rabbinin hamdı ile tesbih et ve O’ndan bağışlanmayı dile.”

Görevlilerin işi sahnelerde boy göstermek değildir

Ahmediye Cemaatinin görevlileri sahnelerde oturmak yahut kibirle yürümek için tayin edilmez. Tersine “milletin efendisi milletin hizmetçisidir” düşüncesiyle tayin edilirler. Allah^{cc} Kuran-ı Kerim’de cemaati bir el üzerinde toplamanın prensibini benim tilavet ettiğim ayette bildirmiştir. Eğer Peygamber Efendimizin^{sav} kalbinde insanlar için yumuşaklık ve sevgi bulunduğu için, insanlar onun etrafında toplanıyor ve huzuruna geliyor idiyse, o zaman insanlara sevgi göstermediğimiz halde onların sözüme uymalarını bekleyen ben veya siz kim oluyoruz. Biz insanlara, Efendimize uyararak, ileri derecedeki tevazu, alçakgönüllülük, şefkat ve sevgi ile davranmalıyız. Çünkü zamanın halifesinin her ülkeye her şehir ve mahalleye gidip, insanların durumlarını öğrenmesi zordur. Allah’ın^{cc} lütfuyla cemaatin bu nizamı çok sağlam temeller üzerinde durmaktadır. İster zeyli tanzimle ilgili olsun ister cemaat ile ilgili olsun, Cemaatin bütün sorumluları ve görevlileri kendi alanlarında zamanın halifesinin temsilcileridir. Onlardan umulan budur ve onlar hakkında düşünülen de zamanın halifesinin temsilcisi olduklarıdır. Eğer onlar kendi bölgelerindeki Ahmedilerin haklarını yerine getirmiyorlarsa, üzüntülerine ve mutluluklarına ortak olmuyorlarsa, sevgi ve şefkatle davranmıyorlarsa, zamanın halifesi tarafından herhangi bir konuda rapor istendiğinde araştırmanın tam yöntemlerini uygulamadan cevap veriyorsa, birisine olan kişisel husumetinden dolayı (Allah korusun cemaatin hiçbir görevlisinde böyle bir şey olmasın) yanlış rapor veriyorsa, böyle yapan bütün görevliler günahkârdır.

Rapor verilirken dikkatli olunması

Geçenlerde yerel cemaat tarafından birkaç ahmedi hakkında tam araştırılmadan merkeze bir rapor gönderildi. Rapora göre onlar cemaat geleneklerini terk edip, cemaat kurallarını hiçe saymışlar. Cezası da cemaat nizamından ihraç idi. Merkezdeki bir daire bana yazdığına ben onlara cemaat nizamından ihraç cezasını verdim. Bunun üzerine ceza alanlar, ilgili işle hiçbir alakaları olmadığını söyleyip bu suçta hiç iştirak etmediklerini ve masum olduklarını bildirdiler. Bu nedenle merkez tarafından yeniden bir komisyon oluşturuldu ve araştırma sonucu cemaat sadrının tam manasıyla araştırmadan rapor gönderdiği anlaşıldı. Şimdi o sadır onların isimlerinin yanlışlıkla gönderildiğini söylüyor. Yani bir çocuk oyunuymuş gibi masum birine bu denli sert ceza verilmesine neden oldu ve sonra da saflığa vererek isimlerinin yanlışlıkla gönderildiğini söylüyor. Bunun üzerine böylesine sorumsuz bir sadırın biran evvel görevden alınması için merkeze talimat verdim. İlerde de her kim bu denli

sorumsuz davranırsa o, hayat boyu cemaat hizmetinden mahrum bırakılacaktır. Böyle birisi, Allah^{cc} affetsin bizi de günahkâr yapti.

Bir hadiste Makil bin Yesar^{ra} şöyle der:

“Ben Peygamber Efendimizi^{sav} şunları söylerken duydum: “Allah^{cc} her kimi insanların gözeticisi ve sorumlusu kılarısa, eğer o sorumluluğunu yerine getirmekte ve insanların iyiliğinde ihmalkâr davranırsa öldüğünde Allah^{cc} ona cenneti haram kılacak ve cennet nasip etmeyecektir.”¹

İbni Ömer’in^{ra} rivayet ettiğine göre Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu:

“Aranızdan her biriniz gözeticidir. Ona, sorumlu oldukları hakkında sorulacaktır. Amir gözeticidir ve erkek evinin gözeticisidir. Kadın, kocasının evinin gözeticisidir ve çocuklarının gözeticisidir. Aranızdan her biri gözeticidir ve her biriniz sorumlu olduklarınıza karşı sorumluluklarınızı yerine getirip getirmediğiniz hakkında sorulacaksınız.”

Kısacası bütün cemaat görevlileri ve sorumluları kendi alanlarında gözeticilerdir. Ben demin zeylî tanzimlerden bahsettim. Bazı raporlar zeylî tanzimlerin bilgisine dayanır ve onlar tarafından yollanır. Eğer gözetici sorumluluğu hakkıyla her seviyede yerine getirilmiyorsa o zaman Peygamber Efendimiz^{sav} onları sorguya çekilecekleri konusunda uyarmıştır. Allah’ın huzuruna bir suçlu olarak çıkmak ve sorgulanmak kendi zatında çok korkutucudur. Peygamber Efendimiz^{sav} bu hadisinde sorguya çekilerek yumuşak davranılacağını bildirmemiştir. Tersine o, böyle insanlara cennetin haram kılınacağını söylemiştir. Kısacası bu büyük bir uyarıdır, korku vericidir. Tüpleri diken diken eder. Allah^{cc} her cemaat görevlisine sorumluluklarını hakkıyla yerine getirmeyi nasip etsin.

Unutulmaması gereken başka bir önemli konu, ister zeylî tanzimler, Lajna, Ensar veya Hüddam’ın amilası olsun, ister Cemaatin amilası, herhangi bir kişi hakkında bir görüşü kesinleştirmek için amila, ona ceza verilsin diye acele davranmamalıdır. O kişinin geçmişteki tutumları bilindiği için söz konusu işin onun tarafından yapılması ihtimali güçlü olsa dahi. Tersine amilaya gelen her olay, iyice araştırılmalı. Eğer durumu şüpheliyse o zaman bu şüpheli durum suçlananın lehine işlemlidir. Böylece eğer suçlanan kişi gerçekten suç işlediyse, “ben suçlu olmama rağmen şüpheden dolayı bana göz yumuldu” diye düşünebilir ve

¹ Müslim, Kitabü’l İman

böylece o düzelebilir. Düzelmezse, en azından meclis-i amila ve cemaat görevlileri şu hadise uyanlar olacaktır: Hz. Ayşe^{ra} şöyle rivayet eder;

“Peygamber Efendimiz^{sav} Müslüman’ı elinizden geldiğince cezadan kurtarmaya çalışın. Eğer hiçbir kurtuluş yolu bulunmuyorsa meseleyi bir çözüme kavuşturmaya çalışın. İmanın affetmekle hata etmesi ceza vermekle hata yapmasından daha hayırlıdır, buyurdu.”¹

Hz. İbni Abbas’ın^{ra} rivayetine göre Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu:

“Herkim Müslümanların toplumsal meselelerinden sorumlu ise, o insanların ihtiyaçlarını yerine getirmedikçe Allah^{cc} onun hacetlerini yerine getirmeyecektir.”²

Bu hadis yöneticilerin büyük sorumluluklar taşıdığına ilgimizi çekmektedir. Bu çok büyük sorumluluktur. Bundan dolayı görevlilerin sadece amilada oturup anlaşmazlıklar veya alışveriş meselelerini çözmek görevimizdir diye düşünceleri doğru değildir. Bunun için her görevli kendisine ait olan sorumluluğu hakkıyla yerine getirmelidir. Her sekreter kendisine ait olan vecibelerin yerine getirilmesinden sorumludur.

Umur-i Amme sekreterinin görevi

Mesela Sekreter-i Umûr-i Amme’nin görevi sadece anlaşmazlıkları çözmek veya yanlış hareketlerde bulunanları gördüğünde merkeze rapor etmek değildir. Onun görevlerinden bir tanesi cemaatin işsiz üyelerine iş bulmakta yardımcı olmak ve halka hizmet etmektir. Bazı insanlar doğaları itibariyle ticarete yatkındırlar. Böyle kimselerin listesini tutmak onun vazifesidir. Böyle kimselerde yetenek gördüklerinde onlara az çok maddi destek vererek ufak-tefek bir işin başlatılmasında yardımcı olabilirler. Eğer yardım edilenlerde yetenek varsa işleri gelişir ve zaman içerisinde iyi iş sahibi olabilirler. Ben birçok kişiye kendim şahit oldum, onlar Pakistan’da seyyar satıcı veya hamallık vs işler yapıyordu. Ama bugün onlar birkaç işyerinin sahibidirler. İşte böylelerini cesaretlendirmek, ilgilerini bu yöne çekmek, bir işe girmeleri için ısrarcı olmak da cemaat nizamının veya cemaat nizamındaki görevlilerin vazifesidir. Bu işten sorumlu olan, Sekreter-i Umûr-i Amme’dir.

¹ Tirmizi, Ebvabü’l Hudud

² Et-tergib vet-terhib, Tabarani ve Tirmizi

Talim Sekreterinin görevi

Sekreter-i Talim'e gelince, genel olarak bu sekreterler bir cemaat görevlisinin olması gerektiği kadar faal değiller. Benim söylediklerim tahmine dayalı değildir. Her cemaat kendini sorgularsa bazı sekreterlerin sene boyunca hiçbir iş yapmadıkları görülecektir. Mesela ben Sekreter-i Talim'den söz ediyordum. Okula giden çocukların listesini hazırlamak Sekreter-i Talim'in vazifesidir. Ayrıca okuma yaşında olan ama okula gitmeyen çocukların bir listesini tutmalı, hangi nedenden okula gitmediklerini öğrenmelidirler. Bunun sebebi tembellik midir yoksa maddi zorluklar mı? O, her Ahmedî çocuğu zamanını iyi değerlendirmeye teşvik etmelidir. Mesela Vadedilen Mesih'in Üçüncü Halifesi^{ra} Pakistan'da her Ahmedî çocuğun onuncu sınıfı bitirmesini şart koşmuştu. Şimdi standartlar yükselmiştir. Bundan dolayı ben her Ahmedî çocuğun en az on ikinci sınıfı bitirmesini gerekli kılıyorum.

İster Afrika'da ister burada, ister Hindistan, Bangladeş vs. ülkelerde en az zorunlu eğitim ne ise. Avrupa ve Amerika'daki okullarını bırakmış bazı çocuklarla karşılaşırım. Onlar en az bu standarda kadar mutlaka eğitim görmeli. Hatta bu ülkelerde eğitim için kolaylıklar vardır. Bu nedenle onlar daha fazla eğitim görmeli. Sekreter-i Talim'e düşen ise cemaat çocuklarını buna teşvik etmektir. Eğer bu çocuklar maddi zorluklarından dolayı okulu bıraktıysa cemaate bildirilmeli. Cemaat inşallah imkânlar ölçüsünde okumalarını sağlayacaktır. Okul eğitimi bazı çocukların ilgisini çekmez, böylelerinin bir meslek edinmeleri için onları ikna edin. Her ne olursa olsun hiçbir Ahmedî çocuğun vakti boşa harcanmamalı. Okumuş olan ama yüksek eğitim görmek isteyen ve maddi zorluklardan dolayı bunu yapamayan çocukların listesini hazırlamalı. Cemaat, imkânları ölçüsünde onlara yardımcı olacaktır. Kısacası Sekreter-i Talim bu konuda aktif olmak zorundadır. İşte bunlar, Sekreter-i Talim'in sorumluluklarının birkaç örneğidir. Yapacağı bir sürü başka işler de vardır. Eğer mahalledeki Sekreter-i Talim'den ulusal Sekreter-i Talim'e kadar bütün sekreterler faal olursa benim söylediklerimle sınırlı kalmayıp ona ilaveten de yapmaları gereken birçok şeyden haberdar olacaklardır. Listeler hazırlanabilir ve bu tür öğrencilere yardım edilip eğitim görmeleri sağlanabilir.

Terbiyet Sekreterinin görevi

Sekreter-i Terbiyat veya Sekreter-i İslah-u İrşad'ın da çok faal olmasına gerek vardır. Sekreter-i Terbiyat'a bazı yerlerde Sekreter-i İslah-u İrşad denilir. Onlar muayyen programlar hazırlayıp en alt seviyeden merkez

seviyesine kadar hakkıyla çalışmalıdırlar. Sekreter-i Terbiyat faal olunca Umur-i Amme ile ilgili sorunlar, talim meseleleri ve Rıştanata sorunları da büyük ölçüde azalacaktır. Bütün bu şubeler iç içedirler ki Terbiyat şubesinin faal olmasıyla birçok şube kendiliğinden faal olur. Böylece cemaatin genel manevi seviyesi de yükselir. İşte hadiste insanların ihtiyaçlarını yerine getirmelerinden kastedilen, buldukları görevin sorumluluğunu anlamaları ve onu yerine getirmeleridir. İşte bu şekilde her sorumlu kendisine ait şubenin sorumluluklarını yerine getirmeye başlarken insanların gönlünde onlar için bir saygı ve hürmet yerleşecektir ve Cemaatin genel seviyesi de yükselecektir.

Hz. Muslih-i Mevud^{ra} şöyle buyurur:

“Terbiyesiyle kendisine inananların içine, emirlerine hiç sıkıntı hissetmeden kolaylıkla itaat etmeleri için bir ruh üfleyen bir ıslah edici, dünyada en iyi ıslah edici olarak kabul edilir. Bu nedenle Kuran-ı Kerim diğer semavî kitaplardan üstündür. Diğer semavî Kitaplar bir işin yapılmasını sadece emreder. Ancak Kuran-ı Kerim sadece emir vermekle kalmayıp onun hikmeti ve nedenini de açıklar. Böylece o, insanların gönüllerinin emre uymaya rağbet etmesini sağlar. İşte anlatmak ve anlatarak milletin bütün fertlerini ilerleme meydanında yanına almak, başarının önemli püf noktalarından biridir. Kuran-ı Kerim bunun üzerinde özellikle durmuştur. Nitekim Lokman suresinde, Hz. Lokman’ın oğluna verdiği nasihatler beyan edilmiştir. Bu nasihatlerden bir tanesi şudur:

وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ

Yani: Seninle birlikte zayıf olanlar da olacaktır. Bundan dolayı zayıfların geride kalmayacağı şekilde yürümelisin. Şüphesiz ilerlemek için çaba sarfetmelisin. Ancak zayıfları tamamıyla geride bırakacak şekilde hızlı yürümemelisin. Ayrıca birisine emir verirken sevgi, şefkat ve izah ederek emir ver. “Ben böyle diyorum” deme (işte Kuran’ın öğretisine göre emir veriyormuş gibi değil sevgi ve şefkatle söyle). Tersine insanların anlayacağı şekilde konuş. Böylece onlar “bu emri kabul edersek bu bizim lehimize” diye düşüneceklerdir. İşte vağzuz min savtike’nin anlamı budur.

Anlaşıldığı gibi itidalli olmak ve hikmetle kelam etmek, bunların her ikisinin birleşmesi sonucu bir kavimde ilerleme ruhu meydana gelir. İnsanlar bir emri duyduklarında işte bizim istediğimiz

de buydu diyebilecekleri bir ruhu kalplerinde uyandırmanız, hikmet dolu kelamın en güzel yoludur. İşte böyle bir ruh meydana geldiğinde bir kavim hızlı adımlarla ilerlemeye başlar.”¹

Kalplerde rahatsızlık uyandıran hareket

Bana gelen bir şikayete göre, birisi maddi durumundan dolayı yardım almak için merkeze dilekçe yazdığını, merkezin araştırılmak üzere dilekçeyi yerel cemaate gönderdiğini, oradaki yerel cemaatin sadırının, dilekçeyi direk merkeze gönderdiği için öfkeli olduğunu yazıyor. Bunun üzerine o, ilgili sadırdan özür dilemiş ve dilekçeyi ona vermiş. Fakat uzun zaman geçmesine rağmen hiçbir işlem yapılmamış ve dilekçenin ne durumunda olduğu bilinmiyormuş. Dediğine göre yardım gerektiren durumu da devam etmektedir. Bu sadır onu azarladı, ona özür dilettilerle iktizetle oynadı, dilekçeyi yeniden yazdırmasına rağmen işleme de koymadı. Eğer bir cemaat görevlisi veya sadır dilekçe verenin yardımını hak etmediğini düşünüyorsa böyle birisini sevgiyle ikna edebilir. Şimdi bu sadır ona yardım etmeyecek idiyse dilekçeyi neden yeniden yazdırdı? İşte bu ve buna benzer hareketler bir görevli hakkında kalplerde rahatsızlık uyandırır. Bu ve buna benzer hareketlerden kaçınılmalıdır. İster amir, ister sadır, cemaatlerde zamanın halifesinin temsilcileri olarak tayin edildiklerini bir saniye için dahi unutmamalıdır. Onlar bu açıdan her an kendilerini sorgulamalıdır. Hz. Amr Bin Murra, Hz. Muaviye'ye Peygamber Efendimiz'sav şunları söylerken işittiğini bildirdi:

“İhtiyaç sahipleri, fakirler ve düşkünlere kapısını kapatan bir imamın ihtiyaçları için Allahcc da göğün kapılarını kapatır.”²

Peygamber Efendimiz'in^{sav} buyruğunu işiten Hz. Muaviye insanların ihtiyaçlarını karşılamak ve zorluklarını gidermek için bir kişiyi tayin etti. İşte cemaatimizin nizamı da bunun için vardır.

Hz. Muaz bin Cebel'in rivayetine göre Peygamber Efendimiz ^{sav} şöyle buyurdu:

“Nerede olursanız olun Allah'ıncc takvasını benimseyin. Bir hata yaptığınız ardından iyilik yapmaya çalışın. İyilikler kötülükleri yok eder. İnsanlara güzel ahlak ile davranın.”³

¹ Meşali Rah, Cilt 1, sayfa 15

² Tirmizi, Ebvabü'l Ahkam

³ Tirmizi, Ebvabü'l Birr ves Sıla

Ebu Bürde'nin rivayetine göre Peygamber Efendimiz^{sav} Ebu Musa ve Muaz bin Cebel'i Yemen'in iki ayrı bölgesine vali olarak gönderdi ve onlara şöyle buyurdu:

“Kolaylık sağlayın, zorluklar çıkarmayın. Sevgi ve mutluluk yayın, nefret uyandırmayın.”¹

Hz. Ayşe^{ra}, Peygamber Efendimizin^{sav} şöyle buyurduğunu rivayet eder:

“Ey Allah! Benim ümmetimin başına geçip onlara sert davranana Sen de sert davran. Onlara yumuşak davranana Sen de yumuşak davran.”²

Nizamın saygınlığını yerleştirmek

Amirler, sadırlar, görevliler veya cemaat çalışanlarının, hepsinin gerçek vazifesi, hem kendi gönüllerinde hem cemaat fertlerinin içinde nizamın saygınlığını yerleştirmektir. Aynen bunun gibi her ahmedinin vazifesi, hem kendi içinde hem nesillerinin içinde cemaat ve nizamın saygınlığını uyandırmaktır. Hz. Muslih-i Mevud^{ra} bir keresinde şöyle demiştir:

Cemaat görevlilerine verdiğim nasihatler sadece onlar için değildir. Tersine bütün cemaat fertleri onun muhatabıdır. İkametini değiştirdiği için, hastalandığı için, yaşlılığından dolayı veya vefat nedeniyle bir görevlinin yerine başkasının görevli olarak tayin edilmesi ihtimali her zaman vardır. Ayrıca seçim neticesinde görevlerde değişiklik meydana gelir. Bundan dolayı her ahmedi, “bana bir görev verildiğinde, bir hizmetçi gibi hizmet etmeye çalışacağım,” düşüncesini hiçbir zaman aklından çıkarmamalı. Bazen görevliler değişir, bazen ise zamanın halifesi istediği gibi bir görevliyi değiştirir. Bunun neticesinde yeni insanlar göreve gelir. İşte bu yeni gelenlerde de aynı ruh olmalıdır. Eğer onlarda temel eğitim ve terbiye mevcutsa bu ruh ile verilen görevde çalışacaklar ve işleri de kolaylaşacaktır.

Herkes cemaat nizamına saygılı olma ve diğerlerinin içinde de nizama karşı saygı uyandırma sorumluluğunun bilincinde olmalı. Böyle olursa her yerde cemaat için çalışan, nizamı anlayan, kamil itaat eden görevlilerin bulunacağı konusunda zamanın halifesinin içi rahat olacaktır. Onların gerçek işleri, nizamı doğru olarak uygulamak ve cemaat nizamına karşı saygınlığın yerleştirilmesini sağlamaktır. Cemaat görevlileri iki

¹ Buhari, Kitabü'l Megazi

² Sahih-i Müslim, Kitabü'l Emare

çeşit insanla karşılaşılır. Bunlardan biri sadece cemaatin üyeleridir. Onlar ne derece sağlam, nizama bağlı, ne kadar itaatkâr ve fedakârlık ruhuyla dolu olursa cemaat nizamı o denli güç kazanacaktır. Onlarda bu ruh nasıl meydana gelebilir ve bu konuda cemaat görevlilerinin vazifeleri nelerdir? Ben demin onlardan bahsettim. Eğer cemaat görevlileri sevgi ve şefkatle davranırlarsa Ahmedilerde bu vasıflar oluşmaya devam edecektir. Onlar ne denli cemaate ve görevlilerine bağlı ise o kadar cemaat nizamı rahatça hiçbir engelle karşılaşmadan işlemeye devam edecektir. Nizam ne derece işlerse biz o derece dünyaya örnek olabileceğiz. Cemaatin fertleri ve görevliler arasındaki bağ ne denli güçlü ise nizam da o denli güçlü olacaktır. Cemaat bu şekilde sağlam temeller üzerinde durursa, zamanın halifesi, gerektiğinde görevlilerin ve sorumluların rahatça bulunabileceği konusunda huzurlu olacaktır. Bazı cemaatler çok yüksek seviyede bazı cemaatler geride kalırsa kaygılanmamız gerekir. Kısacası görevliler kendi bölgelerinde, illerinde, ülkelerinde veya herhangi bir yerde bir eksikliğin bulunup bulunmadığını anlattığım şekilde derinlemesine incelemelidirler. Hem kendi iş yapma yol ve yöntemlerini, hem amilanın tam manasıyla bu işlere iştirak edip etmediklerini incelemek zorundadırlar.

İş yapmayan görevliler

Sorumlu olduğunuz makam veya görevi, “mazerette bulunmak uygun değildir, bu nedenle idare edelim,” düşüncesiyle elinizde tutup tutmadığınızı incelemelisiniz. Bu tutum cemaat nizamına zarar verir. Eğer durum böyle ise o zaman görevinizi bu şekilde elinizde tutmanız, mazeret beyan ederek görevinizden ayrılmanızdan daha büyük ayıp ve günahıdır. Bu tür görevliler cemaatin nizamına ve vakarına zarar verenlerdir.

Üstlerine ve atlarına saygılı davranmak

Cemaat görevlilerinin diğer önemli bir sorumluluğu, kendileri gibi eşit mertebedeki görevlilere ve emri altındaki görevlilere veya emri altında çalışanlara saygılı davranmaktır. Elinize geçen bu makamlar, bütün güçlerin sahibi olduğunuzu düşüneneğiniz dünyevi makamlar değildir. Allah'ın emrinde olduğu gibi amir, amila üyelerine saygılı davranmalı. Onların görüşlerine değer vermeli ve onlar üzerinde kafa yormalı. Eğer Peygamber Efendimize^{sav} bile müşaveret (danışma) emredildiyse o zaman bizim ve sizin değeriniz nedir ki? Hiç kimsenin görüşü hakir görülmemeli. Bir cemaat görevlisinin kişisel vakarı olması gerekir. Öfke lenip, başkasının görüşünü reddederek camide veya amila toplantısı

esnasında tartışmaya girişmek ona yakışmaz. Konuşma tarzı ve şeklinden dolayı başka bir görevli veya ferdin hafife alındığının hissettirilmesi, onun hakir görülmesi vakarlı davranışlar değildir. Cemaatimizin görevlileri ve çalışanları ileri derecede metanet ve dayanma gücü göstermelidir. Geniş kalplilikle tenkitlere açık ve dayanıklı olmalıdır. Ayrıca edep dairesi içinde kalarak karşısındakinin onurunu zedelemekten ona delil ile cevap vermelidirler. “Ben şunları söylediğim halde uygulamıyorsunuz, bundan dolayı sen şöylesin, sen böylesin” denmemeli. Bu çok yanlış bir yöntemdir. İster küçük ister büyük makamda olsun hepsi cemaatin görevlileridir. Bir görevli ne kadar uzun zamandan beri hizmette olursa olsun, eğer o, yaşça küçük veya alt mertebedeki bir cemaat görevlisiyle, onu hafife alır bir şekilde konuşuyorsa, karşısındaki metanetinden ve itaat duygusundan dolayı ses çıkartmasa dahi yine de diğer görevlilere ve çalışanlara saygılı davranmayan görevlinin durumu bana ulaşırsa, ben onun ne kadar kıdemli olduğuna bakmaksızın gereğini yapacağım ve bunu soruşturacağım. Bundan dolayı sizler birbirinize saygılı olmayı öğrenin. Danışmayı ve görüşlere önem vermeyi öğrenin. “Ben büyük veya kıdemliyim, bundan dolayı benim görüşüm daha iyidir ve diğerlerinden güzel fikir çıkmaz,” diye düşünülmemeli. Güzel fikir nereden gelirse gelsin ona ağırlık ve değer verilmeli.

Kaza (kadılık) sistemi

Bizim cemaatimizde kaza nizamı (kadılık sistemi) vardır. Bu sistem hem yerel cemaatlerde hem merkezde bulunmaktadır. Her kadı kendisine gelen davaları tarafsız olarak ve dua ederek incelemeli. Hiçbir taraf, diğer tarafın sözü daha dikkatli dinlendi, kadı benim delillerimi dikkate almadı, o diğer tarafla daha ilgiliydi hissine kapılmamalı. Aleyhinde karar verilen taraf doğal olarak genellikle şikayetçi olur. Ama Kadı'nın, yaptığından dolayı vicdanı son derece rahat olmalı. Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu:

“Bir hâkim iyice inceledikten sonra karar versin. Verdiği karar doğru ise iki sevap alacaktır. Ancak çaba sarfetmesine rağmen yanlış karar verirse çabası ve iyi niyetinden dolayı bir sevap mutlaka alacaktır.”¹

Hz. Muaz bin Cebel'in arkadaşları şöyle rivayet ederler:

Peygamber Efendimiz^{sav} Hz. Muaz'ı Kadı olarak Yemen'e gönderdiğinde ona, “sana gelen davaları nasıl karara bağlayacaksın”

¹ Buhari, Kitabü'l İğtisam

diye sordu. Muaz “Allah’ın kitabına göre karar vereceğim” dedi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz^{sav} “Allah’ın Kitabında bir açıklama bulunmazsa ne yapacaksın?” diye sorduğunda, Muaz, “Allah’ın Resulünün sünnetine göre karar vereceğim” dedi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz^{sav} “sünnette de bir şey bulamazsan ne yaparsın” diye sordu. Muaz, “bu durumda ben, düşünüp taşınıp vardığım neticeye göre karar vermeye çalışacağım ve bu konuda hiç tembel ve gafil davranmayacağım” dedi. Bunu duyan Peygamber Efendimiz^{sav} Muaz’ın göğsüne dokunup “Allah’a şükürler olsun ki O, Resulün elçisine, Allah’ın Resulünün beğendiği yöntemi başıladı,” buyurdu.¹

İşte karar vermenin ilkesi budur. Kuran-ı Kerim, sünnet ve eğer halifelerin buyrukları varsa onları rehber edinmeli. Buna rağmen özel bir mesele için bir şey bulunmuyorsa Allah’a dua ederek, O’na eğilerek, O’ndan yardım dilemek suretiyle dava karara bağlanmalı. Böylece kadıların önüne gelen her dava sonuçlanmalı. Bugünlerde aşağı yukarı her mesele için usül bakımından kaideler ve kurallar derlenmiştir. Bunlar kadınlara da verilir. Fıkıh meseleleri de kitaplar halinde mevcuttur. İşte bunlar ışığında karar verilmeli. Hz. Ömer^{ra}, Ebu Musa El-Eşari’ye bir mektup yazmıştır. Onun içeriği şöyledir:

“Kaza (kadılık) önemli bir dini vecibe olup, sünnet gereği vaciptir. Sana bir dava geldiğinde meseleyi iyice anlamaya çalış. Sadece hak olanı söylemek ama onun uygulanması için çaba sarfetmek faydasızdır. Hem ilgi, hem adalet ve insaf bakımından bütün insanlara eşit davran. Bütün insanlara eşitlik sağla. Herkese eşit davran ki hiçbir ileri gelen seni kullanarak zulmedebileceğini ummasın. Ve hiçbir zayıf senin zulüm ve haksızlık edeceğinden endişe duymasın. İddiasını ispatlamak iddiacının vazifesidir. Davalı inkâr ederse yemin etmek davalıya düşer. Müslümanların arasını bulmak için çaba sarfetmek güzeldir. Ancak haramın helal kılınacağı ve helalin haram sayılacağı sulhe müsaade yoktur. Yani şeriata aykırı olan sulh caiz değildir. Kararını açıkladıktan sonra, incelediğinde Allah’ın hidayetiyle kararda yanlış yaptığını görürsen, o zaman önceki verdiğin kararı geri almak ve onu feshetmek için bir zerre kadar çekinme ve utanç duyma. Çünkü hak ve adalet yüce bir doğruluktur. Hak ve doğruyu hiçbir şey batıl ve yanlış kılamaz. Bundan dolayı hakka dönmek ve onu kabul etmek, batıla tutsak olmak ve yanlışlıkta ısrar etmekten çok daha

¹ Ebu Davud, Kitabü'l Agdiya

hayırlıdır. Senin kalbinde şüphe uyandıran, Kuran ve Sünnette onunla ilgili bir açıklık bulunmayan şeyi, iyice anlamaya ve benzerlerini aramaya ve onunla kıyaslayarak karar vermeye çalış. Allah'ın^{cc} hoşuna giden hak ve doğruya daha ziyade benzeyeni seç. Davacıya davasını ispatlamak için uygun tarih ve yeterli zamanı tanı ki o, iddiasını ispatlamak için deliller toplayabilsin. Verilen tarihte delillerini sunmazsa onun aleyhine karar ver. Bu yöntem körlüğü giderir ve karanlıkları aydınlığa çevirir. Yani düğümlenmiş meseleler bununla çözülür ve her türlü özür ve itiraz için yeterli cevap olur. Bütün Müslümanlar eşit derecede şahittir, adildir. Onlar birbirinin lehine veya aleyhine şahitlik edebilirler. Had cezası alanlar, yalancı şahitlik etmiş olanlar, akrabalık davasında töhmet altında kalanlar ve nesebini inkâr edenlere itibar edilemez. Bunun dışındaki Müslümanların şahitliklerine göre karar verilecektir. Diğer Müslümanlar şahitlik bakımından eşittirler. Çünkü kimin kalbinde neyin olduğu gerçek sırrın ve doğruluğun ne olduğunun bilinmesini Allah^{cc} üstlenmiştir. Eğer şahitlerden birisi yalan söylerse Allah^{cc} onu cezalandıracak. Allah^{cc} sizi deliller ve şahitliklere bakarak karar vermekten sorumlu tutmuştur. Bıkkınlık, sıkılma, insanlardan sıkıntı duymak, davalı taraflardan nefret etmek ve onlara yabancı gibi davranmaktan kaçın. Hakkı ve doğruyu araştırırken bu tutumlardan uzak dur ve doğruluğa varmak için gerçekten çaba sarfet. Bunu yapana Allah^{cc} ecir verecek ve iyilikle şöhret kazandıracak. Allah^{cc} için niyetinde ihlâslı olanı Allah^{cc} insanların şerrinden koruyacak. Ancak herkim riyakârlıktan dolayı kendini iyiymiş gibi gösterirse Allah^{cc} günün birinde sırrını ifşa edip onu rezil-ü rüsva edecek.”¹

Görev talep edilmez

Bunun haricinde cemaat görevlilerini ilgilendiren diğer bazı konulardan da bahsetmek istiyorum. Allah'ın lütfuyla cemaat içinde genellikle hiç kimse bir görev talebinde bulunmaz, ama bir göreve getirildiğinde onu hakkıyla yerine getirip getiremeyeceği konusunda içi titrer. Buna rağmen kendini bilmez bazı kimseler mektuplarında “bizim bölgemizde doğru dürüst çalışılmamaktadır. Görev talebinde bulunmanın doğru olmadığını biliyorum. Ancak amirlik veya filanca görev bana verilirse altı ay veya bir sene içerisinde işleri düzeltebileceğime inanıyorum, büyük değişiklikler meydana getirebilirim,” diye yazarlar. İşte akıldan yoksun

¹ Sünen Dar Kutnî, Kitabül' Agdiye vel ahkam

bazı kimseler anlattığım şekilde bunları yazarlar. Diğer bir kısmı ise aynı şeyi büyük bir kurnazlıkla söylerler. Ben onlara açıklamak isterim ki Cemaat-i Ahmediye'nin nizamında seçim vaktinde eğer birisinin ismi bir görev için önerilirse o, kendine oy verme hakkına bile sahip değildir. Çünkü birisinin kendi kendine oy vermesi, kendini o göreve layık gördüğünü gösterir. Onlar şu hadisi unutmamalıdırlar. Ebu Musa El-Eşari^{ra} şöyle rivayet eder:

“Ben Resulüllah'ın^{sav} huzuruna vardığımda iki amcaoğullarım benim yanımdaydılar. Onlardan birisi, Ey Allah'ın^{cc} Resülü! Allah'ın sana bağışladığı ülkelerden birisine beni amir olarak tayin et, dedi. İkincisi de aynı şeyi söyledi. Peygamber Efendimiz^{sav} onlara “Allah^{cc} adına yemin olsun ki biz hizmete talip olana veya onun için tamahlı olana valilik hizmetini teslim etmeyiz,” buyurdu.¹

Hz. Resulüllah^{sav} şöyle buyurdu:

“Ey Abdurrahman! Görev ve iktidar talebinde bulunma. Talebin neticesinde bunlar sana verilirse sana yük olacaktır. Ancak talepte bulunmadan sana verilirse Allah'ın^{cc} yardımı sana destek olacaktır.”²

Hz. Muslih Mevud^{ra} şöyle buyurur:

“Bazı insanlar adetleri gereği görevlere sahip olmak için toplanırlara iştirak ederler. Böyle insanlar milletleri ve kendileri için bir lanettir. İşte onlar hakkında Allah^{cc} Kuran-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur:

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ﴿٣﴾

“Onlar tepeden turnağa riya ile doludurlar. Onlarda iş yapma sevki bulunmaz.”⁴

O, Cemaat görevlilerine talimat verirken şöyle buyurdu: “Cemaat çalışanları gayretle çalışmalıdırlar. Bizim ismimiz bilinsin ve görülsün gibi düşünce ve istek, insanı tahrip eder. Bu düşünce

¹ Müslim, Kitab'ül Emare

² Müslim, Kitab'ül Emare

³ Maun suresi, 5-7, Tercümesi: “Onun için namazlarından gafil halde namaz kılanlara, yazıklar olsun. Onlar, (ancak) gösteriş yapar ve (insanların genellikle) ihtiyaç duyduklarını vermekten kaçınırlar.”

⁴ Meşali Rah, cilt 1, sayfa 20-21

birçoklarını mahvetti, mahvetmektedir ve ilerde de mahvetmeye devam edecektir. Siz takva sahibi olun ve sadece Allah'tan korkun. O'nun işini yapın. Mükafatı sadece O'ndan bekleyin... İnsanlardan meth ve övgü arzusunda olmayın. Allah^{cc} işlerimizi sadece O'nun rızası için yapmayı nasip eylesin. Allah^{cc} hem size hem bana merhamet eylesin. Amin.”¹

O, başka bir yerde şöyle buyurdu: “Ben nizamın başında bulunan görevlilere özellikle ahlaklarını düzeltmelerini nasihat ediyorum. Karşınıza inatçı birisi çıksa bile onu da sevgi ve şefkatle ikna etmeye çalışın. Samimi çaba ve ihlas ile çalışmayı adet edinin. Allah^{cc} buna işaret ederek;

وَالزَّرَعَتِ غَرْقًا ۖ وَالنَّشِطَتِ نَشْطًا ۖ²

buyurmaktadır. Bu ayetlerde işaret edilen ve anlatılan şudur: Mümin bir işle meşgul olduğunda tamamıyla kendini o işe verir ve zorlukları aşar. Bu durumlarda muhalifler tarafından itiraz edilse bile itirazlardan korkmamalı ve dualarla onun üstesinden gelmelisiniz.³

Kuran, Hadis ve diğer kitapların okunması

O, cemaat görevlilerine şöyle buyurmaktadır:

“Amirler ve sadırlar cemaatlerinde Kuran-ı Kerim ve Vadedilen Mesih’in^{as} kitaplarından ders vermeli. Bu sadece vaaz olmayacak, çünkü Kuran’ın içi müşahedeye dayalıdır. Kuran sadece bir vaazdan ibaret olmayıp, müşahedelere ağırlık vermiştir. Aynen bunun gibi Vadedilen Mesih’in^{as} kitapları da müşahedelere dayanmakta ve onlara ağırlık vermektedir. Sıradan bir vaiz, vaaz verirken Kuran ve Hadis’te şunlar yazılıdır der. Ancak Allah’ın peygamberleri filanca yerde şöyle yazılıdır demezler. Tersine onlar, kalbimizin içinde, dilimizin üstünde şunlar yazılıdır derler. Onların hayatları bir vaazdır. Bundan dolayı onların kitapları okunduğunda insan bir vaizin etkisi altında kalmaz, tersine müşahededen etkilenir. Namazın özü dua olduğu gibi, peygamberlerin

¹ Hutubat-ı Mahmud, cilt 7, sayfa 433, 22 Aralık 1922 tarihli Cuma Hutbesi

² Naziat suresi, 2-3, tercümesi: Dalıp çekenleri, sonra sağlam düğüm atanları şahit olarak gösteriyoruz.

³ Hutubat-ı Mahmud, cilt 15, sayfa 265

kitapları da nasihatın özüdür. Bu öz, Allah^{cc} ve peygamberlerinin keliminde bulunur.”¹

İşte derse de önem verilmelidir. Bu hem cemaat görevlilerinin, hem cemaat üyelerinin terbiyatının bir parçasıdır. Hutbemin sonuna doğru ben, özet olarak görevlilere söylediklerimin aynısını cemaatin diğer halifelerinin de söylediklerini hatırlatmak isterim. Ama belli bir zaman geçtikten sonra bu nasihatlerin bazıısı unutulur. Göreve yeni gelen insanlar da olur ve onlar bu nasihatleri doğru dürüst anlamamış olabilirler. Bundan dolayı aralıklarla bu nasihatler tekrar edilir.

Nasihatlerin özeti

Bu nasihatlerin özeti şudur:

- 1- Her görevliye düşen itaatın en iyi örneğini sergilemesidir. O, üst makamdaki görevliye tam manasıyla itaat etmeli ve ona saygı göstermeli. Bunu yaparlarsa kendilerinin altındaki görevliler, cemaat fertleri veya çalışanlar onlara itaat edecekler ve saygı gösterecekler.
- 2- İnsanlara yumuşak davranmayı ve kalplerini kazanmayı, mutluluklarına ve üzüntülerine ortak olmayı unutmamalıdır. Eğer bir görevli bu fitri istekleri yerine getirmiyorsa, onun içinde kibir olduğu anlamına gelir.
- 3- Amirler, görevliler veya diğer çalışanlar, sorumlu oldukları ve altında çalışan kimseler için, iyi huylu olsunlar, içlerinde cemaat nizamına itaat eden ruh bulunsun ve nizama saygı gösteren insanlardan olsunlar, diye dua etmelidirler.
- 4- Hiçbir cemaat ferdine herhangi bir konuda ayrıcalık göstermemelidirler. Bazı insanların çok eğri olduklarını unutmamalıdır. Kimilerinin, Amirleri, görevlileri ve cemaat nizamını bıkırdığını biliyorum. Buna rağmen onların ahlaksızlıklarına ve edepsizliklerine elinizden geldiğince dayanmaya çalışın ve onların verdikleri sıkıntılardan dolayı hiçbir şekilde şikâyetçi olmayın. Onlardan intikam almayı aklınızın ucundan dahi geçirmeyin. Onlar için dua edin ve Allah’tan yardım isteyin.
- 5- Cemaat nizamının güçlenmesi ve korunması önceliğiniz olmalı. Daima bunun için çaba sarfetmelisiniz. Hiçbir zaman, “evet efendim, buyurun efendim” diyen yağcıların etrafınıza toplanmasına izin vermeyin. Bu tür yağcıların eline geçen görevlilerden adalet ve insaf beklenemez. Böyle görevliler, yağcılar elinde kukla gibi olurlar.

¹ Hutubat-ı Mahmud, cilt 11, sayfa 283-284

Bundan dolayı Peygamber Efendimiz^{sav} şu duayı öğretmiştir: “Ey Allah! Hiçbir zaman kötü danışmanlar etrafıma toplanmasın.”

- 6- Daha önce de anlattığım gibi cemaat nizamı zedelenmediği takdirde af ve ihsan gösterin. Onların ıslahına vesile olacak mağfireti dileyin.

Görevli olmayanların sorumluluğu

İşte görevlilerle ilgili söylediklerim bunlardır. Ancak en son olarak cemaat dostlarına bir cümle söylemek istiyorum. Görevli olmayan sizler de büyük bir sorumluluk taşımaktasınız. Bu sorumluluğunuz itaat, itaat, sadece itaat ve dua etmektir.

Allah^{cc} hepimize sorumluluklarımızın idrakinde olmayı nasip etsin.

En son olarak bir dua için de ricada bulunuyorum. Bangladeş'teki Ahmedilerin durumları uzun zamandan beri çok sıkıntılıdır. Bugün de muhalifler, camilere saldırma tehdidinde bulundular. Kuran dersi esnasında bir duanın edilmesini istemiştım, tekrar aynı istekte bulunarak diğer dualarla birlikte bu duanın özellikle edilmesini rica ediyorum. Daha önce de söylediğim gibi her yeni hilafet dönemi başladığında bu duanın önemi daha da artar. Hz. Nüvvab Mübareke Begüm'e Allah^{cc} bu duayı rüyasında öğretti. Vadedilen Mesih^{as} onun rüyasına gelip, bütün cemaatin bu şekilde dua etmesini istemişti.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿١٠١﴾

Ey Rabbimiz, bize doğru yol gösterdikten sonra kalplerimizi hidayetden saptırma ve bize Katından rahmet bağışla. Şüphesiz Sen, çok bahşedensin.¹

Bu duayı bolca edin. Allah^{cc} bizi her şerden korusun. Amin²

¹ Al-i İmran suresi 9

² 5 Aralık 2003 Cuma Hutbesi, Hutbat-ı Masrur, Cilt 1, sayfa 513-532

Çocuklara nasihat

Vadedilen Mesih'in II. Halifesi Hz. Muslih Mevud^{ra} Ahmedi gençlere sorumluluklarını hatırlatarak şöyle seslenir:

Her kavmin hayatı, o kavmin gençlerine bağlıdır. Bir işin yapılması için ne kadar çaba gösterilirse gösterilsin, devamını getirenler olmazsa, tüm çabalar boşa gider ve sonuç başarısızlık olur. Bizim cemaatimiz her ne kadar ruhani bir cemaat olsa da, bu kanun sonuçta İlahi bir kanun olduğu için, o da bunun etkisi altındadır. Dolayısıyla buna dikkat etmek bizim için önemlidir ve sizleri başınıza gelecek işlerden şimdiden haberdar etmek ve hangi yollardan geçerek hedefe ulaşabileceğinizi bildirmek bizlerin görevidir. Söylediklerimizi büyük bir dikkatle dinlemek ve uygulamaya çalışmak da sizin için bir vazifedir. Böylelikle zimmetimize verilen bu İlahi emanetin hakkından gelmek ikimize de nasip olsun inşallah. Bu şiirler işte bu amaç için yazılmıştır ve burada cemaatimizin gelişimi için gerekli olan tüm nasihatler mümkün mertebe bir araya getirilmiştir. Şiirler genelde kısa ve özet olurlar. Bu kısalık benim de işime geliyor, çünkü uzun bir makale yazılıysaydı tekrar tekrar okumak zaman alırdı ve herkes için de bu mümkün olmayabilirdi. Şiirlerde ise uzun konular kısa cümlelerin içine sığdırıldıkları için, bunları herkes gerekirse her gün bile inceleyebilir; gözünün her gün görebileceği bir yere de asabilir. Böylece de hafızasını hep tazeleyebilir. Unutmayın ki bazı şeyler küçük gibi görünüp etkileri büyük olur. Dolayısıyla burada yazılan hiçbir şeyi küçümsemeyin ve tüm nasihatleri amele çevirmeye çalışın. Daha birkaç gün bile geçmeden kendinizde bir değişiklik hissedeceksiniz ve kısa sürede sizlere bir gün havale edilecek iş için gerekli güç ve kabiliyeti kendiniz-de göreceksiniz. Şunu da unutmayın ki, tek göreviniz kendinizi ıslah etmek değildir. Gelecek nesillerin ıslahı konusunda tedirginlik duymak ve onların içinde de aynı tedirginliği yerleştirmek sizin işinizdir. Böylece onlar da kendilerinden sonra gelenleri unutmasınlar ve bu emanet nesilden nesile aktarılmaya devam etsin. Bu şekilde Allah^{cc} tarafından faal kılınmış bu feyiz çeşmesi hep akmaya devam etsin ve bizler âdemoğullarının yaratılış gayesini yerine getirenlerden olalım. Allah yardımcınız olsun. Âmin.¹

¹ Hz. Mirza Beşuriddin Mahmud Ahmed^{ra}, Meşal-e Rah Cilt:1 Sayfa Z-H

Ey Cemaatin gençleri

Ey cemaatimizin gençleri sizlere bir şeyler söylemek istiyorum,

Ama şu şartla ki mesajım boşa gitmesin; heba olmasın.

İçimden sizlere birkaç nasihatte bulunmak geçiyor ki,
Sonradan (demedim demesinler ve) söylemediğim için suçlanmaya-
yım.

Bizler bu dünyadan göç ettikten sonra tüm yük sizin omuzlarınızda
olacak.

Dolayısıyla bir an evvel her tür tembelliği terk edin ve rahat bir hayat
da aramayın.

Dine hizmet etmek fırsatlarına Allah'ın büyük bir fazlı gözüyle bakın.

Keza bunlar karşılığında asla ödüller veya hediyeler beklemeyin.

Gözlerinizden gözyaşı akarken, kalbiniz de acıyı hissediyor olsun.

Yani içinizde İslam'ın ruhu olsun, sadece adı olmasın.

Kibir benliğinizi şişirmesin, gözleriniz ise kan çanağına dönüşmesin.

Kalbiniz kinden, diliniz ise her tür küfür ve sert sözden uzak olsun.

Dost ve ahbapların iyiliği hep aklınızda olsun.

Kimsenin ayıbını aramayın, laf yetiştiren fesatçılardan da olmayın

Hırsı terk edip, dünyevi lezzetlerden çekilen kanaat sahipleri gibi olun

Para pul sevgiliniz haline gelmesin, kalbinizi rahatlatan altın pırlantısı ol-
masın.

Büyük bir istek ve titizlikle namaz ve diğer ibadetleri yerine getirenler-
den olun.

Dini emirlerden hiç birisi gözünüzden kaçmasın, hafife alınmasın.

Allah sizlere mal verirse, bununla zekât verin; sadakalar verin.

Kendi derdinize düşmek yerine, aklınızda hep hakkını arayamayan
muhtaçların zor durumu bulunsun.

Hiç unutmayın ki Allah, güzelliğini ve hüsnünü

Ancak üstünde ihram çarşafı sarılmış kimselere gösterir.

Allah'ı çok zikretmeyi de alışkanlık haline getirin.

Çünkü kalp Allah sevgisiyle dolup taşarken, dillerde O'nun isminin ol-
maması mümkün değildir.

Aklı hiçbir zaman din hakkında hüküm verecek hale getirmeyin.
Çünkü akıl dediğiniz şey vahiy ışığını almazsa, kendisi kördür.
Hangi doğru olursa olsun büyük bir şevkle kabul edin
Ama “İlim” olarak sunulan vehimlere de tabi olmayın.
Muhammed^{i sav} sevenlerle bir düşmanlığınız olmasın
Ve aynı şekilde onun düşmanlarıyla da hiç işiniz olmasın.
Barış içinde yaşayın, fitnelere katılmayın; uzak durun
Devlet görevlilerinin tedirginliğine sebep olan bir şey de yapmayın.
Size verilen bu ömrün büyük bir nimet olduğunu iyi bilin.
Öyle ki sonradan üzülmeysiniz; eseflenmeyesiniz.
Güzellik her şekilde iyidir ama dikkat edin,
Yem gibi gözükken şey bir tuzak olmasın.
İster düşünce adamı olun, ister bir general ya da bir âlim.
Doğrusu İslam içinize sirayet etmediyse sizden asla razı olmam
Kendi saygınlığınıza muhakkak dikkat edin, onu elden bırakmayın.
Ama bunu yaparken başkalarına gösterilmesi gereken edep ve saygıyı
da sakın unutmayın.
Sıkıntı, mutluluk, zorluk veya kolaylık; hangi durumda olursanız olun,
Ama sakın dinin tebliği işi hiç durmasın, hep devam etsin.
Tüm dünyayı da fethetseniz, bunun hiç değeri yoktur,
Eğér vahşi ve zalim nefsi yatıştırmadıysanız; sakinleştiremediyseniz.
İyiliklerinizi hatırlatarak, karşılık arayarak amellerinizi zayıf etmeyin
Tam Allah'a ulaşmak üzereyken bu davranışınız ilişkinin kesilmesine
sebep olmasın.
Unutmayın ki nezaket ve süslenmek kadınlara aittir.
Erkek zorluk çekebilendir, gül gibi nazik olan değildir
Mest edici bir şey görüp hiç düşünmeyip pisliğin içine dalan sinekler
gibi olmayın.
Hep dikkat edin! Çekici gelen o içki bardağının altında bir dert dolaşı-
yor olmasın.
Unutmayın ki Allah Katında kimse saygıdeğer sayılmaz.

Ta ki O'nun yolunda biraz rezil olmuş olmasın, Allah'ı sevdiği için insanların gözünden düşmüş olmasın.

İşimiz çok zordur, yolumuz ise henüz çok uzun.

Ey vefalı arkadaşlarım, sakın tembelliğe yakalanmayın.

Doğru yolda biraz yol alırsanız şayet, göreceksiniz

Aşamayacağınız hiçbir zorluk kalmayacak.

Kıyamet gününde bizi rüsva etmeyin, utandırmayın.

(Başkalarının öğrencileri dersi tam anlatırken) size öğrettiğim bu vefa derslerinin anlatımında bir eksliğiniz olmasın.

Bizler elimizden ne geliyorsa yapıyoruz; yapmaya da devam ediyoruz.

Ancak sizlerin zamanınızda bu cemaatimizin adı kötüye çıkmamasın.

Bana sorarsanız, sizler için hep şu duada bulunuyorum.

Allah'ın himayesi başınızdan hiç eksilmesin, (iyi amaçlarda da) başarı sizin olsun..

Allah sizleri her tür üzüntü, ıstırap ve acının karanlıklarından korusun.

Bu nurlar içinizde hep gündüz gibi parlansın, hiç akşam olmasın.¹

¹ Hz. Mirza Beşuriddin Mahmud Ahmed^{ra}, Meşal-e Rah, Cilt 1, sayfa 1-12

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۗ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ
 أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا ۗ وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ
 النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا ۗ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ وَتَتَكُنَّ
 مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
 الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٥﴾

أَدْعُمْ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ
 هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٦﴾

Tercüme:

Al-i İmran 104-105: Hepiniz Allah'ın ipine sımsıkı sarılın, sakın bölünmeyin. Allah'ın size olan ihsanını hatırlayın. Hani siz (birbirinize) düşmandınız. O, kalplerinizi birleştirdi. O'nun lütfu sayesinde sizler kardeş oldunuz. Siz ateş çukurunun kenarında idiniz. O, sizi oradan kurtardı. Doğru yola ulaşasınız diye Allah, kendi ayetlerini size böyle açıklar. Aranızdan, (halkı) iyiliğe çağıran, hayrı emreden, kötülükten alıkoyan bir topluluk olmalıdır. İşte başarıya ulaşanlar (da,) bunlardır.

Nahl 126: (Ey Peygamber!) Sen (insanları) hikmet ve güzel öğütle Rabbinin yoluna çağır. Onlarla en güzel (delil) ile tartış. Şüphesiz Rabbin, O'nun yolundan sapmış olanları en iyi bilir. Keza O, hidayete ermiş olanları (da) en iyi bilir.

Vadedilen Mesih'in beşinci Halifesi Hazreti Mirza Masrur Ahmed 5 Nisan 2013 tarihinde İspanya Valensia'da Beytü'r Rahman isimli camide hutbe verdi. Kelimeyi şahadet, istiaze ve Fatıha suresinden sonra Âli İmran suresi 104-105 ve Nahl suresi 126. Ayetleri tilavet etti. Hutbesinde bu ayetlerle ilgili şöyle buyurdu:

Allah'ın ipine sarılmak

“Kısacası birlik ve beraberliği pekiştirme zamanı sadece Mesih-i Mevud'un^{as} zamanı değildi. Tersine bu ülkeyi İslam bayrağı altına getireceğimiz iddiası ile yola çıktığımız bu günlerde de ilk olarak kendi içimizde birlik ve beraberliği pekiştirme ve onun yüksek standartlarını korumaya ihtiyaç vardır. Eğer bütün cemaat görevlileri ve her cemaat mensubu birlik için rolünü oynamazsa o zaman o, cami ve Allah'ın^{cc} evinin hakkını ödeyemez. Önce de söylediğim gibi, gelip gidenlerin ruhları güzel ise, her Ahmedinin sözü ve amelinde ibadetle beraber birbiri için sevgi ve muhabbet duyguları varsa, caminin güzelliği ancak o zaman işe yarar. Kuran-ı Kerim bunu apaçık söylemiştir. Benim hutbemin başında tilavet ettiğim ayeti siz duydunuz. Allah-u Teala, birbirinizi sevin, eğer sevgi meydana gelmiyorsa o zaman Allah'tan uzak ve dalalet üzerindediniz. Allah^{cc} lütfu ve ihsanından ötürü sizin aranızda birlik yaratmıştır. Bundan dolayı Allah'ın her buyruğu, her emri ve her hidayeti üzerine gerçek mümin kafa yormalı. Ne ben ne de siz, ne herhangi bir cemaat görevlisi ne de bir mürebbi, ne de bir cemaat ferdi, ister erkek ister kadın olsun, bu emirler dışında değildir. Biz Allah'ın ipine sınımsız sarıldığımız, Kuran'ın öğretilerine uydığımız ve Allah^{cc} bize Ahmedî olmayı ve Ahmediyet üzerinde sebat göstermeyi nasip ettiği için O'nun ihsanını unutmadığımız müddetçe, hem Allah'ın haklarını hem O'nun evinin haklarını ödeyenlerden olacağız. Biz Peygamber Efendimiz^{sav} ve onun sadık kölesi ve zamanın imamının sözlerine sınımsız sarıldığımız takdirde, Allah'ın nimetinin hakkını ödeyen, O'nun ödülleri ve ihsanlarına şükür edenler olacağız. Zamanın halifesine biat sözü veren, onun sözlerini sadece dinlemekle kalmayıp, aynı zamanda onları uygulamaya çalışan, aramızdan her biri Allah'ın nimetine değer veren olarak anılacaktır.

Hiç unutmayınız ki Kuran-ı Kerim, Peygamber Efendimiz^{sav}, Vadedilen Mesih^{as} ve Ahmedîye hilafeti, hepsi Hablullah'tır; Allah'ın ipidir. Bir Ahmedî bu halkalardan birisini dahi göz ardı ederse o, yeniden ateş çukuruna ilerleyenlerden sayılacaktır. Hablullaha sınımsız sarılmak, Allah'ın nimetlerini hatırdan tutmak, O'na şükranlarını bildirmek, ancak aranızda sevgi olduğu takdirde sözden fiiliyata dökülecek ve gerçeğe dönüşecektir. Birbirini seven kardeşler gibi davrandığınız zaman, bir

Ahmedi gerçekten hidayete kavuşmuş ve ateş çukuruna düşmekten korunmuş olarak anılacaktır. Her türlü ayrılıktan kendini koruduğu takdirde bir Ahmediye, gerçek Ahmedi denilecektir. Bir Ahmedi, her türlü benlikten kendini koruyup, Allah'ın rızası için birbirini sevdiğinde ancak gerçek bir Ahmedi olacaktır.

Bu şekilde düşünen, sözlerini ve amellerini buna uygun hale getiren kimse ne şanslıdır. İşte ancak bu standarda ulaştığımız zaman, biz diğer insanları davet edebilir ve bağıra bağıra onlara “Ey insanlar, gelin! Allah'ın nurunu ancak burada bulabilirsiniz!” diyebiliriz.”²

“Tilavet ettiğim ayetlerden Âli İmran'ın 104. Ayeti hidayet üzerinde sebat gösteresiniz, yoldan sapmayasınız ve Allah'ın ödüllere ardı ardına nail olasınız diye birlik ve beraberliğe vurgu yapmaktadır. 105. ayette ise, aranızdan hayra davet eden bir grubun olması gerektiği söylenmektedir.

Mürebblers

İşte bu grup hayra davet etmeli ve iyiliği telkin etmeli ve kötülüklerden menetmeli. İşte ilk olarak bu grup mübelliğler ve mürebblersin grubudur. Bu ayetin ilk muhatabı onlardır. Çünkü zamanın halifesi, siz mürebblersi terbiye ve tebliğ için kendi temsilcisi olarak hem buraya hem de dünyanın diğer bölgelerine göndermiştir. Siz nasihat eden vaizlersiniz. Siz dünyaya, necat istiyorsanız Allah'ın ipine sımsıkı sarılın, dünyanızı ve ahretinizi kurtarmak istiyorsanız sevgi, şefkat ve kardeşliği yayın, diye anlatmaktasınız. Eğer mübelliğler ve mürebblers yüce standartlara ulaşmazsa dünyaya nasıl nasihat edecekler. Mürebblers hem Cemaatin terbiyesinden hem de tebliğden sorumludurlar.

İşte bu her iki iş için ileri derecede metanetli ve yüksek seviyede dayanma gücüne sahip olmalısınız. Sabrın en yüksek standardını göstermelisiniz. İtaatin en ileri derecedeki seviyesini göstermek ve başkalarının da itaatın bu seviyesini göstermelerini sağlamaları gereklidir. Sözlerde ve fiillerde uyum olmalıdır. Demin de anlattığım gibi mürebblers

¹ Ayna-yı Kemalât-ı İslam, Ruhani Hazain C.5, s.225

² 5 Nisan 2013 Cuma Hutbesi, Alfazl International 26 Nisan 2013-2 Mayıs 2013, sayfa 6

Cemaatin dinen ve manen ilerlemesi için zamanın halifesinin temsilcileridirler. İşte bu temsilciliği hakkıyla yerine getirmeye çalışın. Bunu yaparken zorluklarla da karşılaşsınız. İnsanların ve Cemaat görevlilerinin bazılarının tavırları üzüntü verecektir. Mürebbi de insandır ve bazı olaylar karşısında sabrı taşma noktasına gelecektir. Ancak sizler hemen dua ve istiğfara yönelip hayatlarınızı Allah^{cc} için vakfettiğinizi gözünüzün önüne getirin. Hem Cemaatin terbiyesinin en yüksek standartlarını kurmak hem de dalalete düşmüş dünyayı Peygamber Efendimiz'in^{sav} bayrağı altına getirmek için içtiğiniz andı hatırlayın. Siz böyle düşündüğünüzde hiç kimsenin sözü ve tavrı sizi hedefinize ulaştırmaktan veya ona ulaşmaya çalışmaktan alıkoymaz. El-izzetü lillah (Saygınlık Allah'tan gelir) her an gözünüzün önünde olacaktır. Sizin, hayatınızı vakfetmek için vermiş olduğunuz söz gözünüzün önünde olacaktır. Sizin değil Allah'ın büyüklüğü ve saygınlığı gözlerinizin önünde bulunacaktır. Netice olarak cemaat görevlilerinin yanlış tavırlarına dayanmak size Allah'ın rızasını kazandıracaktır. Çünkü durum ne olursa olsun siz “Ye'murune bilmağruf” (Onlar iyiliği telkin ederler) ayet-i kerimesini uygulayanlardan olacaksınız.

İşte mürebbinin vazifesi tefrika ve ateş çukurundan sadece kendini uzaklaştırmak değildir. Tersine dünyayı da bundan kurtarmak onun vazifesidir. Bu sorumluluk ise fedakarlığa katlanmadan yerine getirilemez.

Milletin efendisi

İkinci olarak bu ayetin muhatabı Cemaatin görevlileridir. Onlar Cemaatin hizmeti için kendilerini takdim etmişlerdir. Bir emanet onlara teslim edilmiştir. Emanetin hakkını veremeyenler Allah'ın cezasına yakalanabilirler. Kuran-ı Kerim açıkça “Sizler sorgulanacaksınız” buyurmaktadır. Emanetin hakkı ancak sözlerde ve fiillerde çelişki olmadığı takdirde verilebilir. Bir makamı elde tutmak için görev alınmaz. Tersine hizmet coşkusu, ihlas ve vefa örneklerini göstermek ve başkalarının da göstermelerini sağlamak için görev alınır. Seyyidü'l Kavmi Hadimühüm (Milletin efendisi onların hizmetçisidir¹) Hadisi daima gözlerinin önünde olmalıdır. Cemaat görevlilerinin kişisel örnekleri Cemaat

¹ Kenzü'l Ümmal, c 6, sayfa 302

mensuplarının da iyilikler üzerinde sebat göstermelerine vesile olmalıdır. Eğer onların sözleri ve amelleri arasında tezat varsa onlar nasıl ve hangi yüzle diğerlerine nasihat edebilirler. Böyle bir durumda herkes, onların yüzüne karşı “önce kendi kötülüklerini düzelt, kibar dil kullan, ahlakını düzelt, dini ve manevi durumunu da iyileştirmeye çalış, namazlarına dikkat et, dünyevi meselelerinde de insaf ve adalet göster, dürüstlük seviyenı yükselt, Cemaatin mesajını dünyaya ulaştırmak için kalbinde bir sancı oluştur,” derler. İşte her cemaat görevlisinin sorumluluğu da budur.

Sadırlar ve amirler mürebbilere saygı göstermeli

Dini terbiyede zamanın halifesinin temsilcileri olan mürebbilere saygı göstermeleri de cemaat görevlilerinin vazifeleridir. Mürebbilere saygı göstermek, cemaat görevlilerinin en büyük görevidir. Kısacası görevliler iç ve dış durumlarını İslam öğretilerine uygun hale getirmeye çalışmalıdırlar. Ancak bunları yaptıkları takdirde, iyiliği yayma ve kötülüğe engel olma hakkına sahip olduklarını iddia edebilirler. İşte bu açıdan cemaatin her seviyedeki her görevlisinin kendini sorgulamasına ihtiyaç vardır. Özellikle her sadır ve amir, nerede olursa olsun bunu yapmalıdır. Yoksa onlar cemaat içinde ayrılığa neden olurlar. Mürebbilere en çok, sadırlar ve amirler saygı göstermelidirler. Bu saygıdan dolayı ise, mürebbiler bunu hak olarak düşünmemeli, tersine bunun neticesinde onlarda tevazu meydana gelmeli ve nefsin ıslahına yönlendirmeli. Biz her seviyede bu standardı elde ettiğimizde inşallah cemaatin terbiye sorunları çözülecek, daha iyi hale gelecek ve tebliğ sahasında olağanüstü fetihler göreceğiz. Bu birlik, saygı ve ittifak her işimizi bereketlendirecektir.

Görevlilerin seviyeli ilişkisi

Görevlilerin birbiriyle olan ilişkileri de çok güzel ve seviyeli olmalı. İşlerin bereketli olması için bu çok gereklidir. Eğer ayrılık varsa ve ihtilaflar gitgide çoğalır, kendi saygınlık ve benliklerinin peşine düşerlerse, sabır ve dayanma gücü azalırsa o zaman olumsuz neticeler doğar.”¹

¹ Alfazl International 26 Nisan 2013-2 Mayıs 2013, sayfa 7-8

Seçmenler ve seçilen görevlilere önemli nasihatler

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَرِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٩﴾

Tercümesi: Allah size, emanetleri lâyük olanlara vermenizi ve insanlar arasında hüküm verdiğinizde, adaletle hüküm vermenizi emreder. Allah'ın size öğütlediği ne güzeldir! Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve görendir.

Vadedilen Mesih'in beşinci Halifesi Hazreti Mirza Masrur Ahmed 12 Nisan 2013 tarihinde hutbe verdi. Kelimeyi şahadet, istiaze ve Fatiha suresinden sonra Nisa suresinin 59. Ayetini tilavet etti. Hutbesinde bu ayetlerle ilgili şöyle buyurdu:

Bütün Cemaatlerin bildiği gibi bu sene Cemaat içinde seçim senesidir. Her üç senede bir seçim olur. Amirler sadırlar ve diğer görevliler seçilir. Bazı cemaatlerde seçimler başlamıştır. Büyük cemaatlerde bugünlerde “Meclis-i İntihab”¹ seçimleri yapılmaktadır. Bu meclis-i intihab, daha sonra cemaatlerinin görevlilerini seçer. Cemaatin yönetim sisteminin gerçek manada işlemesi için bir taraftan bu seçimler gerekirken diğer taraftan bu işlerin üstesinden en güzel şekilde gelinmesi ve görevlerin hakkıyla yerine getirilmesi için, ehil fertlerin seçilmesi de gerekir. Bu öylesine önemli bir iştir ki Allah^{cc} Kuran-ı Kerim’de, müminlerin dikkatini buna çekmiştir. O, ayrıntıları ile ne tür görevlilerin seçilmesi gerektiğini söylemiştir. O, görev alanların dikkatini çekerek bir görev almanın yeterli olmadığını, tersine görevlerini hakkıyla yerine getirmeleri gerektiğini, bunu yapmadıkları takdirde ise Allah’ın öfkesine nail olacaklarını bildirmektedir. Benim tilavet ettiğim ayet bu konuları açıklamaktadır. Bu ayet ilk olarak oy verme hakkına sahip olanlara sorumluluk yüklemektedir ki görev bir emanettir. Bundan dolayı sizce en iyi olan kim ise onun lehine oyunuzu kullanın. Oy vermeden önce onun bu göreve ehil olup olmadığını, lehine oy vermek istediğiniz kişinin ilgili

¹ Büyük cemaatlerde amir ve meclis-i amila üyelerini seçmek için cemaatte oy verme ehliyetine sahip olanlar seçim ile bir kurul oluştururlar. Buna meclis-i intihab denir.

görevin üstesinden hakkıyla gelme yeteneğine sahip olup olmadığını iyice gözden geçirin. Ne kadar büyük bir sorumluluğu birisine teslim etmek için, zamanın Halifesine tavsiyenizi bildirmek üzere bir araya geldiyseniz, o kadar çok derin düşünmeye ve duaya ihtiyaç vardır. Oy verirken, “filancadan hoşlanıyorum, benim yakınımıdır, ailemendendir, aynı soyu ve kastı paylaşıyoruz, bundan dolayı ona oy vereceğim” diye düşünmek doğru değildir. Bu gibi düşüncelerin hiçbirisi görevliyi seçerken engel olmamalı. Allah-u Teâlâ, sen görevini hakkıyla yapmadın diye sadece görevliyi sorguya çekmez; Oy verenler de, sen oy verirken hakkını doğru kimse için kullanmadın diye sorgulanacaktır.

Bu ayetin sonunda “Allah^{cc} çok işiten ve çok iyi görendir” buyrulmuştur. Bu oy verenler için de geçerlidir. Eğer birisi hakkında gerçek bilgiye sahip değilseniz, Allah’a dua ediniz ki “Ey Allah! Senin gözünde en iyi olana oy vermeyi bana nasip eyle.” Semi ve Basir (çok iyi işiten ve çok iyi gören) Allah^{cc}, iyi niyetle yapılmış olan bu duayı kabul eder. O, aynı zamanda basirdir, amellerinizi derinlemesine gözler. Allah^{cc} kandırılmaz. O, kalbin derinliklerinde bulunanlara vakıftır. Kısacası müminlerin cemaati Allah’a yalvararak görevlilerini seçtiğinde, Allah^{cc} da müminlere yardımcı olur. Cemaat nizamında her işten önce dua etmek geleneklerimizdendir. Biz işimize dua ile başlarız. Seçimlerden önce de dua edilir. Eğer ihlasla Allah’tan kılavuzluk istemek suretiyle seçim süreci tamamlanırsa, Allah^{cc} lütuflarını ve bereketlerini indirir.

Seçmen sadece görüşünü bildirir, son kararı zamanın Halifesi verir

Bundan dolayı her oy veren oy verme hakkının önemini anlamalı. Her türlü kişisel meyiller, kişisel beğeniler ve şahsi ilişkilerden arınarak, hangi görev için seçecekseniz ona dikkat ederek ehline oy verin. Eski Ahmediler bilirler, ancak yeni gelenler ve gençlerin de bilmesi gerekir ki seçimde görüş bildirilir, son kararı zamanın Halifesi verir ve bazen birisinin oyu fazla olmasına rağmen bazı nedenlerden dolayı başkasına görev verilir. Bazı yerel görevlilerin seçimi için son kararı ülke amiri veriyorsa kurallar ona izin vermektedir. Amirler, ihtilaf etme hakkına sahip olmalarına rağmen oy çokluğuna saygılı olmalıydılar. Özellikle İngiltere, Avrupa ülkeleri, Amerika, Kanada ve Avustralya ülkeleri not

etmelidir ki yerel seçimlerde bir değişiklik yapmak istendiği takdirde, kaideler ülke amirine izin vermesine rağmen bu seferki seçimde eğer bir değişiklik yapmak istiyorlarsa benden izin almaları gerekecek. Amirler kendiliğinden hiçbir değişiklik yapamazlar. Ancak Pakistan, Hindistan ve diğer ülkeler, kaidelere uygun olarak yerel seçimlerde gereğini yapabilirler. Her ülkenin ulusal amilasası ve diğer bazı görevlileri zaten Zamanın Halifesi tarafından onaylanır.

Emanetleri ehline verin

Ayette “emanetleri ehil olanlara verin” buyrulmuştur. Bu emir görevliler için de geçerlidir. Bazı görevler ve işler seçim olmaksızın verilir. Mesela sekreter-i riştanata görevi veya hizmeti gibi, bazı şubelerde bazı kimselere görevler verilir. Böyle durumlarda amir, sadır veya ilgili sekreter birisine bir iş verirken bunu kişisel beğeni veya ilişkiden dolayı yapmamalı, tam tersine ayrıntılı bir şekilde cemaat fertlerini incelemeli, bu incelemeden sonra aralarında en iyi görününe iş teslim edilmeli. Yoksa yaptığı iş adam kayırma sayılır ve İslam’da buna müsaade yoktur. Ancak eğer birisi dostuna ve yakınına görünürde liyakat sahibi olduğu için bir iş teslim ediyorsa yine de bazı kimseler adet gereği itiraz ederler ve yersiz olarak, o filanca görevi yakınına vermiştir derler. Böyle itiraz edilmemeli. Bir görevli veya bir amirin yakını olması günah değildir ki bundan dolayı söz konusu kişi hizmetten mahrum bırakılsın. Bazı kimseler bu tür itirazlarda bulunduğu için bunu da söyleme gereği duydum.

Görevliler adaletli olmalı

Daha sonra Allah-u Teala bu ayette, görev verilenlere de hitap ederek, insaf ve adalet ile görevlerini ve teslim edilen işlerini yapmalarını emretmiştir. Eğer adalet ve insaf yoksa, adam kayırılıyorsa, akrabalara iltimas varsa veya hizmet eden bir kimseye gereğinden fazla hesap soruluyorsa ve başka birisine gereksiz göz yumuluyorsa, insaf ve adalet sağlanamaz. İnsaf ve adaletin olmadığı yerde ise işler bereketli olmaz. Güzel sonuçlar yerine kötü sonuçlar meydana gelir. Sadece iş yapanlarla değil, her cemaat ferdi ile insaf ve adalete dayalı ilişkiler olmalı ve ona göre kararlar verilmeli. Filanca filancanın dostudur, yakındır veya filancanın ailesinin ferdidir diye ona farklı diğerlerine farklı davranılırsa,

cemaat içinde huzursuzluk meydana gelir. Aynen bunun gibi Zamanın Halifesi tarafından rapor istendiğinde, raporun da gerçek olması gerekir. Çünkü adaletle hüküm verin emri vardır. Ancak zamanın Halifesine yanlış rapor edilirse, o da yanlış karar verecektir ve böylece yanlış karar verilmesine neden olarak kendileri günah işlemiş olanlar, onun da hata yapmasına sebep olacaklardır. Kısacası Cemaat işlerinde daima bunlar göz önünde tutulmalı. Verilen her iş ve her hizmet, derinlemesine düşünülerek ve bütün incelikleri gözetilerek eda edilmeye çalışılmalı.

Görev bir üstünlük değil, sorumluluktur

İşte görev bir üstünlük değildir. Tersine büyük bir sorumluluktur. Sorumluluklar dualarla yerine getirilmelidir. Allah^{cc} semi olduğunu bildirerek dualarımızı işittiğini anlatmaktadır. Özellikle Allah'ın^{cc} emirlerini yerine getirmek için edilen dualar neticesinde O mutlaka yardım eder. Yüce Allah^{cc} oy verene derinlemesine baktığı gibi, görevliye de derinlemesine bakar. Eğer onlar sorumluluğunu yerine getirmezse adalet ve insaf ile karar vermezse, teslim edilen işlerin hakkını vermezse, her şeyi gören Allah^{cc} tarafından sorgulanacağı bildiriliyor. Onlardan hesap sorulacaktır. İşte kendisine herhangi bir hizmet teslim edilen herkes için bu korkulacak durumdur. Bazı insanlar göreve gelmek için çok istekli olurlar. Ancak onlar bunun ne kadar büyük sorumluluğu olduğunu ve hakkıyla yerine getirmediikleri takdirde Allah'ın öfkesine nail olacaklarını, O'nun tarafından sorgulanacaklarını bilmeliler. Her görevli herkesten daha fazla gece gündüz istiğfar etmelidir.

Her görevli bilmeli ki oy alıp görevi onaylandıktan sonra o azat edilmiş değildir. Tersine o öyle bir bağ ile bağlanmıştır ki görevini yerine getirmediği, gücü ve yeteneklerine uygun davranmadığı takdirde Allah'ın öfkesine de nail olabilir. Her görevli, Cemaatin her ferdinin hakkını ödemek zorunda olduğu gibi, Cemaatin toplumsal hakkını da ödemek zorundadır. Her görevli, Cemaatin bir görevlisi olduğunun bilincinde olup, benim bir zaafım Cemaati etkileyebilir veya Cemaatin adının kötüye çıkmasına sebep olabilir diye düşünmeli. Bundan dolayı o bu hakka da riayet etmeli ve iyi örnekler sergileyerek hem dinî hem dünyevî hakların yerine getirilmesinde örnek olmalı. Hiç kimse bu benim kişisel sorunumdur, dilediğim gibi hareket ederim, cemaatin bununla ilgisi

yoktur, ben özgürüm istediğim gibi davranabilirim diyemez. Her görevli artık her meselede kendi zatının da cemaat menfaatlerine tabi olduğunu anlamalı.

İşte her görevli bu bilince sahip olmalı ve oy verenler de ancak bu bilinçte olanları seçmeli. Başka bir deyişle takva seviyesi yüksek olanlara görev verilmeye çalışılmalı. Eğer iddiamız zamanın İmamına iman edip takva standartlarını yükseltmek ve bize teslim edilen emanetlerin hakkını başkalarından daha fazla vermek ise, o zaman cemaat sorumluluklarımızı büyük bir titizlikle yerine getirmek zorundayız. Yüce Allah^{cc}:

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

“Onlar, emanetlerine ve vermiş oldukları sözlere riayet ederler,”¹ buyurmaktadır. Kısacası Allah’ın^{cc} bu emrini herkes kendi sahası içinde göz önünde bulundurmalı. Teslim edilen emanetler üstünkörü yerine getirilmemeli; tam tersine sorumluluklar derinliğine inerek bütün ince-liklerini göz önünde bulundurarak yerine getirilmeli.

Kısacası, seçme hakkına sahip olanlar da işlerini ciddiyetle yapanları seçmeli. Seçilmiş olanlar da bütün yeteneklerini ortaya koyarak sorumlulukların üstesinden gelmeye çalışmalı. Bu görevliler hangi seviyedeki görevliler olursa olsun, dini daima dünyadan üstün tutma sözüne en çok onlar bağlı kalmalıdır.

Önce de söylediğim gibi bir göreve istekli olan veya hizmete talip olan çoktur. Halbuki bunlar için istek veya talep olmamalı. Böyle bir şey İslam öğretisine aykırıdır. Eğer hizmet coşkusu ve isteği varsa o zaman teslim edilen hizmet veya görev her ne olursa olsun, hizmet eden veya görevli olan kişi bütün sözlerini yerine getirmeden bu işin üstesinden gelinmeyeceğini bilmeli.

Sözler nasıl yerine getirilmeli

Sözlerin nasıl yerine getirileceği ve hangi seviyede tamamlanmış olacağı, bunların standardının ne olması gerektiği ile ilgili Vadedilen Mesih^{as} şöyle buyurmaktadır:

¹ Müminun suresi, ayet 9

“Yüce Allah^{cc} (Onlar, emanetlerine ve vermiş oldukları sözlerine riayet ederler) ayet-i kerimesinde şunu buyurmaktadır: Onlar sadece, nefsi emmarenin isteklerine galip gelme ve onun duyguları üzerine büyük bir fetih elde etme marifetine sahip değildirler; bununla beraber onlar güçleri yettiğince Allah^{cc} ve O’nun yarattıklarının bütün emanetlerini ve sözlerini her açıdan göz önünde bulundurup, takvanın ince yolları üzerine adım atmaya çalışırlar ve güçleri yettiğince bu yol üzerinde yürürler.”¹

“Bu ayette “*raun*” kelimesi geçmektedir. Manası da riayet edenlerdir. Bu kelime Arapça’da, bir kişi, gücü ve takati nispetiyle herhangi bir konunun ince yolları üzerinde yürüdüğünde ve onun bütün inceliklerini yerine getirmek istediğinde ve hiçbir ayrıntısını terk etmek istemediğinde kullanılır. Kısacası bu ayetin manası şudur: O müminler ki... Güçleri yettiğince, sahip olduğu takati ve gücü nispetiyle takvanın ince yolları üzerinde adım atarlar. Onlar emanetler ve sözlerle ilgili takvanın hiçbir yönüne umursamazlık etmezler. Bunların hepsine riayet etmeyi hep göz önünde bulundururlar. Onlar, kendi kendilerine kabaca emin ve sözlerine sadık demeye razı olmazlar. Tersine içten içe kendilerinden bir hıyanetin zuhur etmesinden korkarlar. Kısacası gücü nispetinde her konuda dikkatlice düşünürler ki içlerinde herhangi bir ayıp ve kötülük bulunuyor olmasın. İşte bu riayet etmenin ikinci ismi takvadır.”²

“Sözün özü, o müminler ki ister Allah^{cc} ister kulları ile muamelelerinde, hadlerini ve sınırlarını aşmazlar. Tersine Allah^{cc} indinde herhangi bir itiraza maruz kalma korkusuyla emanetlerin ve sözlerin uzak köşelerine riayet ederler. Daima emanetlerini ve sözlerini incelerler ve takvanın dürbünüyle onun iç durumlarını müşahede ederler. Derler ki, içten içe emanetleri ve sözlerinde bir bozulma meydana gelmesin. Bütün yetenekler, uzuvlar, can, mal, izzet ve saygı gibi kendilerinde bulunan bütün İlâhî emanetleri güçleri yettiğince takva sınırları içinde kalarak ileri derecede dikkat ile yerli yerinde kullanırlar. İman ederken Allah’a verdikleri sözü, ileri derecedeki vefa ile ellerinden geldiğince yerine getirmeye çalışırlar. Aynen bunun gibi kendilerinde bulunan mahlûkatın

¹ Berahin-i Ahmediye, Cilt 5, Zamime, Ruhani Hazain, Cilt 21, sayfa 207

² Berahin-i Ahmediye, Cilt 5, Zamime, Ruhani Hazain, Cilt 21, sayfa 207-208

emanetlerine veya emanet hükmünde olan şeylere de güçleri yettiğince takva sınırları içinde kalarak riayet ederler. Bir anlaşmazlık vuku bulduğunda zarara uğrasalar dahi takvayı göz önünde bulundurarak karar verirler...”

“...İnsanın bütün manevi güzelliği takvanın bütün ince yollarına adım atmaktır. Takvanın ince yolları manevi güzellik için ince nakışlar ve hoş hatlardır. Allah’ın emanetlerine ve imanî sözlere gücü yettiğince riayet etmek, baştan ayağa kadar her güç ve uzuv (ki bunlar zahirde gözler, kulak, el, ayak vs, içte ise kalp, diğer güçler ve ahlakıtr) bunların hepsini gücü yettiğince tam manasıyla zaruret mahallinde kullanmak, caiz olmayan vaziyetlerde onlara engel olmak, onların gizli saldırılarına karşı uyanık durmak ve bununla birlikte kul haklarına da riayet etmek, işte insanın bütün manevi güzelliği bu yola bağlıdır. Allah^{cc} Kuran-ı Kerimde takvayı elbise olarak isimlendirmiştir. Nitekim Libasü’t Takva (Takva elbisesi) Kuran-ı Kerim’in kelimesidir. Bu manevi güzellik ve ziynetin ancak takva ile elde edileceğine işaret etmektedir. Takva ise insanın bütün İlâhî emanetlere, imanî sözlere ve aynen bunun gibi mahlukatın bütün emanetlerine ve sözlerine gücü yettiğince riayet etmesi demektir. Yani o, onların en ince yönlerine, elinden geldiğince bağlı kalmalıdır.”¹

Kısacası takvanın seviyeleri yükselmedikçe emanetlerin ve sözlerin hakkı ödenemez. Vadedilen Mesih’in buyurduğu gibi bu emanetler, hem Allah’a hem kullarına aittir. Bir Cemaat görevlisinin özellikle her iki türlü emanetin emini olması beklenir.

Nitekim ben bir kere daha yöneticilerini seçecek olan Cemaat fertlerinin dikkatini çekerek “Allah’a dua ederek her iki emanetin ve sözlerin hakkını ödeyenlerin lehine oyunuzu kullanın” diyorum. Bu ancak her açıdan Cemaatin takva seviyesi yüksek olduğu zaman mümkün olabilir. Her oy kullananın takva seviyesi yüksek olunca bu mümkündür. Bundan dolayı Cemaatin her ferdi kendi içine bakarak seviyelerini yükseltmeye çalışmalı.

¹ Berahin-i Ahmediye, Cilt 5, Zamime, Ruhani Hazain, Cilt 21, sayfa 207-210

Yöneticilere gelince, onları Cemaat fertleri seçerler ve kendi aralarından seçerler. Bundan dolayı bir mümin olarak aramızdan her birisinde bulunması gereken birkaç güzellikten, özellikle de yöneticilerde bulunması gereken güzelliklerden bahsedeceğim.

Sözlere uymaktan bahsettik. Bundan dolayı ilk olarak dikkatinizi şuna çekeceğim; Eğer Cemaat içinde sözlere bağlı kalmanın seviyesi yükselirse o zaman yöneticilerin de sözlere bağlı kalma seviyesi yükselecektir. Ödenmesi gereken kul haklarından zaaf gösterilen hak, sözlerin yerine getirilmemesidir. Sözler yerine getirilmediği için haklar ödenmez. Bunu yapmak için kendi kendine sert davranmak gerekirse, buna katlanmalı. Vadedilen Mesih'in buyurduğu da budur. Hak ödemek için çaba sarf edilmeli. Birçok iş sözleşmesi vardır. İtiraz edenler diğerlerine hemen itiraz ederler. Ancak kendi muameleleri temiz olmadığından toplumda fesat meydana gelir. İslam barışsever bir dindir. İslam ne kadar bunun üzerinde durduysa Müslümanlar arasında o kadar çok verilen söze aykırı davranma, fitne ve fesadın örnekleri bulunmaktadır. Bu toplum içinde yaşadıkları için Ahmediler de bundan etkilenmektedir.

Söz sadece dışarıdaki iş sözleşmeleri değildir. Tersine içerdeki ve dışarıdaki bütün sözler kastedilmektedir. Evde karı-kocanın evlilik ilişkisi de bir sözleşmedir. Bunda da insanlar birbirini kandırırlar. Daha önce de birkaç kere söylediğim gibi bazı kimseler Cemaat işlerini çok güzel yaptıkları halde ailenin haklarını ödemezler. Bu da sözleşmelere bağlı kalmamak ve onlardan yüz çevirmek demektir. Bunlardan Allah^{cc} içinde sorulacaktır. Allah^{cc} :

إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا

“Şüphesiz her verilen söz hakkında kesinlikle birgün sorulacaktır.”¹ Yüce Allah^{cc} müminin alametlerinden bahsederken,

وَالْمُؤْمِنُونَ بَعْدَهُمْ إِذَا عَاهَدُوا

“Onlar söz verdiklerinde onu yerine getirirler,”² buyurur. Bundan dolayı, eğer mümin yöneticilerin seçilmesini istiyorsak, her Ahmedî ne

¹ İsrâ suresi, ayet 35

² Bakara suresi, ayet 178

denli sözlerini yerine getirip getirmediği konusunda kendini her seviyede sorgulamalıdır. Kendisi ne derece emanetlerin hakkını yerine getirmektedir?

Karşıdakinin onuruna dikkat edilmesi

Yüce Allah^{cc} güzel bir toplumun meydana gelmesi için birbirinin duygularına riayet edilmesini emretmektedir. Bundan dolayı O,

وَلَا تَلْبِسُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَتَابَعُوا بِأَلْسِنَابِ

“Birbirinizi ayıplamayın ve birbirinize kötü lakaplar takmayın,” buyurmuştur.

“Telmizû”nun manası sadece ayıplamak veya karalamakla sınırlı değildir, bunun manaları geniştir. Bazı yöneticilerin duygularını kontrol altında tutamadığı görülür. Bazen onlar bir iş için gelenlere veya kendileri ile beraber çalışanlara duygularını rencide eden sözler sarfederler. Bunun neticesinde bazen imanı zayıf olanlar, sadece yöneticilere muhalif olmakla kalmayıp Cemaat nizamına da kırgın olurlar. Önce de söylediğim gibi Yüce Allah’ın kullandığı kelimenin muhtelif manaları vardır. Mesela, itmek, mecbur etmek, dövmek, suçlamak, menfi tenkit etmek, birisinin zaafalarını ve eksiklerini aramak, birisine yanlış sözler söylemek, birisinin hoşuna gitmeyen bir şekilde konuşmak. İşte yöneticiler eğer bunlara riayet etmezse, o zaman bu tavırlara maruz kalan kişiden yöneticilere ve Cemaat nizamına karşı kırgın olmaktan başka ne beklenir?

Aynen bunun gibi “birbirinize kötü lakaplar takmayın” buyurmakla birisinin hoşuna gitmeyen bir isimle çağırılması yerine herkese izzet ve saygı ile davranılmasına dikkatimiz çekilmiştir. İşte bu, bir yöneticide bulunması gereken çok büyük bir özelliktir. Her mümin buna uyararak karakteri ile toplumda sevgi yaymalı. Bu emir umuma ait olmasına rağmen bir yönetici bunları özellikle göz önünde bulundurmalı.

¹ Hucurat suresi, ayet 12

Parasal konularda dikkatli olunması

Cemaat yöneticilerinde bulunması gereken başka bir vasıf, Cemaatin parasını özellikle çok dikkatlice harcamalarıdır. Hiçbir şekilde israfa kaçmamalı. Bundan dolayı bütçeleri büyük olup, masrafları da fazla olan şubeler, sadece bütçelerini göz önünde bulundurmamalı. Tersine, onlar en az para harcayarak en fazla istifade elde etmenin yollarını aramalı. Mesela ziyafet şubesi, langarhane¹ veya Jalsa Salana'nın şubeleri. Vadedilen Mesih'in^{as} langarhanesi artık dünyanın hemen hemen her tarafında bulunmaktadır. Jalsa salana nizamı da dünyanın her tarafına yayılmıştır. Her iki şubenin başkanları çok dikkatli olmalı. Bütçe müsait olsa dahi, inceleyip araştırarak en az masrafla işler halledilmeye çalışılmalı. İşte emanetin hakkını ödemenin doğru yolu budur. Vadedilen Mesih^{as} paranın gelmesi ve bollaşacağı konusunda endişeli değildi; endişesi onları yerli yerinde kullananların olup olmayacağı ile ilgiliydi. Bundan dolayı amirler ve ilgili yöneticiler bunu özellikle dikkate almalı.

Her müminin alameti olmasına rağmen bir yönetici özellikle boş söz ve lüzumsuz işlerden uzak durmalı. Cemaat sorumlulukları verilenler boş söz ve lüzumsuz işlerden herkesten daha ziyade kaçınmalı. Yüce Allah^{cc} Kuran-ı Kerim'de:

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ

“Onlar lağv²dan yüz çevirirler,”³ buyurmaktadır. Yani bir mümin, boş söz ve lüzumsuz işlerden kaçınırken aralarından en iyi olanların seviyesi en yüksek olmalı. Onlar boş laf ve lüzumsuz işlerin her türlüşünden kendilerini korumalı. Boş konuşulmamalı ve dalga geçilen meclislerde oturulmamalı. Bazı yöneticiler bir araya geldiklerinde diğerleri ile ilgili konuşup dalga geçerler. Bundan kaçınılmalı. Cemaat yöneticileri dini geleneklere uymayan meclislere katılmamalı. Vadedilen Mesih^{as} lağvı açıklarken şöyle buyurmaktadır:

¹ Langarhane: Cemaate gelen misafirlerin barınma ve yeme içme ihtiyaçlarını karşılayan şubedir. (Çev.)

² Lağv: Caiz dahi olsa Allah'tan^{cc} uzaklaştıran her söz ve hareket demektir. (Çev.)

³ Müminun suresi, ayet 4

“Bunun manası şudur ki lağv ilişkilerden bağlarını koparan ancak mümindir. Lağv ile ilişkiyi koparma neticesinde Allah^{cc} ile ilişki kurulur. Başka bir deyişle lağv sözler ve hareketlerden kalbini koparmak, Allah’a gönlünü vermek demektir.”¹

Kısacası Allah^{cc} ile bağ sağlamlaştıkça takva seviyesi yükselir. Yüce Allah^{cc} cimrilik bir mümine yakışmaz buyurmaktadır. Bundan dolayı yöneticiler israftan kaçınıp masraflarında itidalli olmakla beraber cimri davranmamalı. Zaruret ve caiz ihtiyaç olduğunda masraf yapılmalı. Ancak birisi için elin çok açık olması ve diğeri için elin kapalı olması doğru değildir.

Öfkeyi yenmek ve güzel söz söylemek

Yöneticilerin başka bir özelliği,

وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ

Yani, “*öfkelerini yenenler*,”² dir. Yönetici öfkesine hakim olmalı. Allah^{cc} bunu özellikle emretmiştir. Şüphesiz bazen bazı durumlarda kızgınlık ortaya çıkar. Ancak onlar öfkelerini bastırabilmeli. Cemaat menfaati için bazen, ıslah gayesiyle kızılması gerekebilir. Ancak, ikide bir ufak tefek meselelerden dolayı öfkelenmek, birlikte çalıştıklarının onur ve saygılarına riayet etmemek, bir yönetici için hiçbir şekilde kabul edilemez. Yönetici böyle olmamalı. İyi bir yönetici Allah’ın

وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

“*İnsanlara güzel söz söyleyin*,”³ emrini göz önünde bulundurmalı. İnsanlara yumuşaklıkla, güler yüzlü davranmalı. Eğer yöneticiler böyle davranırsa onlarla ilgili bazı yerlerden gelen şikayetler kendiliğinden son bulur.

Bir yöneticinin özelliklerinden bir tanesi de onunla birlikte çalışanlarla güzel geçinmesidir. Cemaatin yöneticiliği dünyevi bir makam değildir ki üst ve alt ilişkileri olsun. Cemaatin hizmetinde bulunan herkes, ister

¹ Berahin-i Ahmediye, Cilt 5, Zamime, Ruhani Hazain, Cilt 21, sayfa 199-200

² Ali İmran suresi, ayet 135

³ Bakara suresi, ayet 84

o birisinin altında çalışsa bile sevgiden dolayı Cemaatin işlerini yapar. Bundan dolayı yönetimin başındakiler ve yöneticiler, yanında çalışanlara da güzel davranmalı. Bir hata yapıldığında sevgi ile nasihat edilmeli, dünyevi yöneticiler gibi sert davranılmamalı. Tabii ki eğer birisi inatlaşp, Cemaatin menfaatine zarar veriyorsa o uygun bir şekilde uyarılmalı. Yine de vazgeçmezse ondan hizmet almayın, üst makama haber verin, gerekirse görevden uzaklaştırın. Ancak hiçbir şekilde durup dururken ofislerde veya iş yapılan yerlerde bir hizipleşme ortamı yaratılmamalı.

Ziyarete geleni saygıyla karşılamak

Ziyarete geleni saygıyla karşılamak, yöneticilerin en üstün ahlaklarından birisi olmalı. Bu davranış ta ahlakın en yüce seviyelerinden biridir. Bir yöneticinin ziyaretine veya ofisine gelen birisine saygı ve hürmet gösterilmeli, saygın bir şekilde oturtulmalı. Bu çok gereklidir. Eğer ziyaretçi ofisinize geldiyse onu ayağa kalkarak karşılayın. Hem seçilen yöneticiler bu ahlaka sahip olmalı, hem de daimi olarak Cemaat içinde hizmette bulunan diğer fertler. Böyle yapmakla saygınlığınız azalmaz, tersine artar.

Tevazu ve acz, bir yöneticinin başka bir vasfıdır. Bu vasfı her Ahmedi de fitratının bir özelliği haline getirmeli. Ancak bir yönetici özellikle tevazu sahibi ve alçakgönüllü olmalı. Yüce Allah^{cc}:

وَلَا تَبْسُ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا

“Yeryüzünde kibirlenerek yürüme,”¹ buyurmuştur. Yüce Allah^{cc} kibrin hiçbir insanda bulunmasından hoşlanmazken, kendilerini din hizmeti için sunanlarda bir saniye için dahi olsa kibrin bulunmasından nasıl hoşlanabilir? Kısacası bu özellik bütün yöneticilerimizde ne kadar mümkün ise o kadar çok olmalı. Kendilerini ziyaret eden herkese ileri derecede tevazu ile davranmalı.

Islahî komite

Yüce Allah^{cc}:

¹ İsra suresi, ayet 38

إِغْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى

“Adaletli davranın, bu takvaya daha uygundur,”¹ buyurmaktadır. İşte özellikle ellerinde karar verme yetkisi olan, insanlar arasında barış ve uzlaşma sağlamaktan sorumlu olan, ıslahî komiteler veya kazada görevli kadılar bu emri hep hatırlarında tutmalı. Kararların her biri adalet ve insafa dayanmalı. Bazen verilen bazı kararlar bana gelir. Onlarda edindiğim tecrübeye göre derinliğine inip, mesele incelenmemiş olur. Böylece ilgili tarafta huzursuzluk meydana gelir. Verilen karar, eğer şeriatın açık bir emrine dayanıyorsa onu açıkça yazmalıdırlar. Şeriatın emrine göre böyle karar verilmiştir diye o emre atıf yapılmalıdır. Özellikle kadılar buna dikkat etmeli.

Fakirlerin gözetilmesi

Fakirler ve ihtiyaç sahiplerinin bulunduğu bölgelerde, güçleri yettiği nispette ihtiyaçları gözetmek de ilgili amirler ve yöneticilerin görevidir. İhtiyaç sahibinin dilekçe vermesi şart değildir. Görevliler kendiliğinden onların durumlarını gözetmeli. Bu, amirler ve sadırların vazifelerindedir.

تَأْمُرُونَ بِالْبَعْرِوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

“İyiliği emretmek ve kötülükten men etmek,”² her amir, her sadır ve her yöneticinin çok büyük sorumluluğudur. Onlar hep bunu hatırlarında tutmalı. Her yönetici kendi durumunu inceleyip, sözünde ve amelinde uyum sağlamadıkça, içinde Allah’ın haşiyetini yerleştirmedikçe, Allah’ın emrettiği takva yollarını aramadıkça bunun yapılması mümkün değildir. Takva ile ilgili Vadedilen Mesih^{as} bir yerde buyurduğuna göre, sadece birkaç iyiliğin yerine getirilmesi veya birkaç kötülükten uzak durulması takva değildir. Tersine her türlü iyiliği yapmak ve en ufak kötülükten bile uzak durmak takvadır.

¹ Maide suresi, ayet 9

² Ali İmran suresi, ayet 111

Kıyası bu seviyeyi yakalayarak biz iyiliği telkin eden ve kötülükten menedenlerden ve emanetin hakkını ödeyenlerden olabiliriz. Allah^{cc} bütün Cemaat fertlerini, seçilmiş olan veya seçilecek olan yöneticilerini ve beni de emanetlerin ve sözlerin hakkını ödemeye muvaffak kılsın. Amin.¹

Suizan tehlikeli bir hastalıktır

Mümin olduktan sonra fasık olarak adlandırılmak çok kötü bir şeydir. Bu alay ve dalga geçmenin sebebi nedir? Bunun sebebi suizandır. Bundan dolayı Allah^{cc}:

اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ

“Zanların çoğundan kaçın” buyurmaktadır.² Hadiste “zanlardan kaçın, çünkü kesinlikle en büyük yalan, zandır,” buyrulmaktadır. Bu suizan, büyük zararlara yol açmıştır. Ben bir keresinde çok güzel bir kitap satın aldım ve mecliste insanlar arasında onu çok övdüm. Birkaç gün sonra o kitap kayboldu. Belirli bir kişi aklıma gelmedi ama birisi mutlaka kitabımı çalmıştır diye kafamda bir düşünce oluştu. Ama bir gün evimde dolaplarımı değiştirirken birdenbire o kitabı dolaplardan birinde gördüm. Kitabı kendim koyduğumu ama onun kitapların arkasına düşüğünü anladım. Bu olay, iki marifet noktasının bana açılmasını sağladı. Birincisi suizanna düşüğüm için vicdanım beni kınadı. İkincisi, en aziz ve en güzel kitap, Kuran-ı Kerim bende bulunmasına rağmen üzülmemeliydim diye de vicdanım beni ayıpladı. Bir keresinde adamın biri bana, üzerinde çok güzel işlemler olan çok güzel bir takke hediye etti. Evimizde bulunan yabancı bir kadının el işlemlerine çok merakı vardı. O, bu takkeyi büyük bir hayranlıkla inceledi. Bir müddet sonra takke ortadan kayboldu. Takke ne benim başıma ne de çocuklarıma başına olmadığı için kaybolmasına hiç üzülmедim. Ancak, o kadının hoşuna gitmişti diye bir düşünce aklıma geldi. Kadın gittikten sonra ben yatağımı silkelemek için açtığımda takke oradan çıktı. Gördüğünüz gibi suizan ne kadar tehlikelidir. Allah^{cc} sadece lütfundan ötürü bana rehber olduğu gibi, kullarının bazısına da olaylardan ders almayı öğretir. Diğer insanların başına da böyle olaylar geldiği halde nasihat almazlar. Bu

1 Hutbat-ı Masrur, Cilt 11, sayfa 223-234

2 Hucurat suresi, ayet 13

suizannın kökü didikleme, boşu boşuna başkalarının durumlarını araştırmak ve kurcalamaktır. Bundan dolayı;

وَلَا تَجَسَّسُوا

“(kimsenin kusurlarını) kurcalamayın,” buyrulmuştur. İşte bu kurcalamaktan gybet hastalığı meydana gelir. Bu ayetlerde size, bir ağacın tohumunun küçük olduğu gibi günahın da başlangıçta çok küçük olduğu ama en sonunda çok büyüdüğü anlatılmıştır.

İnsanlar geçim konusunda rahata kavuşunca boş boş oturmaya başlarlar. Artık başka uğraşları olmadığı için dalga geçmeyi huy edinirler. Bu istihza, bazen mimikleriyle bazen kalemleriyle olur. Allah^{cc} bu alayın neticesinin çok fena olduğunu anlatmaktadır. Bunun neticesinde birlik beraberlik yok olur. Sonuç olarak birlik içinde olmayan bir kavim ilerleyeceği yerde helak olup gider. Bir hadiste anlatılanlara göre, bir kadını döverlerken “sen zina yaptın, hırsızlık yaptın” diyorlardı. Bunları duyan bir kadın, “Ey Allah^{cc} evladım bunun gibi olmasın” diye dua edince, kucagındaki çocuk “Ey Allah^{cc} beni aynen bunun gibi yap, çünkü bu kadına suizanla davranılıyor” dedi. Aynen bunun gibi başka birisi hakkında şöyle anlatılır: Anne Ey Allah^{cc} çocuğum bunun gibi olsun diye dua etmiş ama çocuk Ey Rabbim ben bunun gibi olmayayım diye yalvarmış. Kısacası hiç kimse başkasının durumunu bilmez. Herkesin durumunu Allah^{cc} bilir. Birisi zannedildiği gibi olmayabilir. İnsanların gözünde hakir olan Allah’a yakın olabilir. Dalga geçilen kişinin sonu, amellerinin sonucusuyla değerlendirileceği için, hayırlı olabilir.¹

Beni can kulağıyla dinleyin!...

Lisans veya yüksek lisans sahibi olmak gurur duyulacak bir şey değildir. Nice lisans, yüksek lisans ve hukuk fakültesi mezunları, birkaç kuruluşluk iş dahi bulamazlar. Bu diplomalara sahip birçok kişi bana, hayatlarını idame ettirecek bir iş bulabilmeleri konusunda dua etmem için yalvararak mektup yazarlar.

¹ Hz. Mevlevi Nuruddin Halifetü'l Mesih 1, Hakaikü'l Furkan, Cilt 4, sayfa 3-4

Bakınız, yüksek lisans diploması sahibi birisi vardı.¹ O, bir zamanlar iyi niyetle iş yaptı ve kurtuluşu, Vadedilen Mesih'e bağlanmakla bulacağını anladı. Allah^{cc}, mükâfat olarak onu bütün dünyada meşhur etti. Ona, büyük ve özgür bir millet üzerine hâkimiyet verdi. O kadar ki, bir zamanlar o, söz konusu milletin temsilcilerine, "ben sizden, sizi küçük düşürerek de çanda alacağım" dedi. Etkisi o kadar büyüktü ki herkes onu sessizce dinledi. Ben bu sözü işittiğimde, bu kelimenin boşa gitmeyeceğini ve bundan ötürü cezalandırılacağını düşünmüştüm. Nitekim onun içinde, her şey benden dolayıdır diye bir düşünce yerleşti. Netice olarak Allah^{cc} onu bir saniye içinde rezil-ü rüsva etti. Onun sözünü can kulağıyla dinleyenler, "biz seni dinlemeyeceğiz" diye haykırmaya başladı. Onun gibi insanlar yanlışlığa kapıldı. Allah^{cc} bir cemaat kuruyordu ve kendilerine saygınlık kazandırmak için onları cemaatin hizmetinde kullanıyordu. Ama onlar, yapılan her iş sadece bizden dolayıdır diye bir düşünceye kapıldılar. Bundan ötürü Allah^{cc}, onları hizmetten mahrum bıraktı. Kendilerini beğenmeleri o kadar ileri derecededir ki onlardan birisi buradan giderken, "biz gittikten sonra on sene içerisinde bu medrese Hıristiyanlarla dolacak" dedi. Başka birisi, "biz gidiyoruz ama bunlar geri gelmemiz için bize yalvaracaklar" dedi. Başka birisi de "ben gidersem benimle beraber bir cemaat gidecektir" dedi. Ancak Allah^{cc} çok gayurdur.² O, kısa bir zaman içerisinde onların gerçek değerini gösterdi. Bakınız, o zamanlar dünyanın gözünde iş yapan olarak görülenlerin hepsi gitti. Gittiklerinde muhasebe şubesinde beş rupiden birkaç kuruş fazla para vardı. Üç aylık harcamaların faturaları da ödenmemişti. On sekiz bin rupilik borç vardı. Buna rağmen Allah^{cc}, cemaatin işlerini kesintiye uğratmadı. Cemaat ilerlemeye ve gelişmeye devam etti. Önceleri haftalık bir gazetede, biat eden bir iki kişinin ismi basılırken, şimdi biat edenlerin ismini, her üç günde bir çıkan gazetede yazmakta zorlanıyoruz.

Beni can kulağıyla dinleyin! Bunları ben yaptım diyen, bugün de yalancıdır. Bunları hiç kimse yapmadı ne ben ne de siz; hepsini Allah^{cc} yaptı ve gelecekte de O yapacaktır. Geçmişte biz yaptık diyenleri, Allah^{cc}

¹ Hilafetten ayrılarak, Lahorî kolunu kuran Mevlevî Muhammed Ali'den bahsedilmektedir. Çevirmen

² Gayur, Allah'ın^{cc} bir sıfatıdır. Anlamı, sevdiklerini kıskançlık derecesinde koruyandır. Çevirmen

cemaatten kesip attı. Allah^{cc} böyle insanları tekrar ortaya çıkartmasın. Cemaatler üzerinde böyle devirler gelir. Böyle bir devir gelecekse de Allah^{cc} onları çok çok sonra getirsin. Ancak böyle bir devir geldiğinde, atlarında uysal atlar olmasına rağmen onları kontrol edemeyeceklerdir. Şu an ise atlarında hırçın atlar olmasına rağmen Allah^{cc}, acemilerin eliyle işleri yürütmektedir. Allah^{cc} istediği müddetçe gem, pak ve temiz ellerde kalacaktır. Ve bu devirde tam manasıyla acemi olan kimse olsa dahi onun eliyle işler yürüyecektir. Ancak, “biz yaparız, biz buna kabiliyetliyiz, biz danışılmaya değer insanlarız” gibi sorunlar ortaya çıkınca Allah^{cc} yardım etmeyi bırakacaktır. O devir, şanssızlık ve bedbahtlık devri olacaktır. Bakınız, insan bebek iken onun yiyeceğini Allah^{cc} kendisi ayarlar. O, hareket edemediği zamanlarda onu taşıyanı Allah^{cc} ayarlar. Ancak o bebek, ben kendim yürüyeceğim dediğinde, tökezler. Kısacası unutmayınız ki her ne kadar ilerleme ve gelişme kaydedildiyse, her ne kadar başarı nasip olduysa, bunların hepsini Allah^{cc} yaptı; Gelecekte de O yapacaktır. Çünkü her ne yaparsa Allah^{cc} yapar. Ben bir şeyler yaparım diyen kesinlikle yalancıdır.¹

¹ Hz. Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed Halifetü'l Mesih II, Hutubat-ı Mahmud, cilt 3, sayfa 9-11

Her Ahmedi'nin Halife ile direk bağı vardır

Ben evden çıkarken başka bir konuyla ilgili hutbe vermek istiyordum. Ancak Cuma için evden çıktığımda yoldayken bazı öğrencilerin mektupları bana ulaştı. Onlar hakkında bir şeyler söylemem gerekir. Belki de öğrenciler bundan dolayı sıkıntıya düşeceklerini düşünebilirler. Onlar mektuplarının, yanında ikamet etmek zorunda oldukları insanların eline geçebileceğini veya başka bir yolla bundan haberdar olabileceklerini düşünebilirler. Ben onlara şikâyetlerinin araştırılacağını ama isimlerinin açığa vurulmayacağını söylemek istiyorum.

Bu öğrencilerin ahlaki durumunu göz önünde bulundurduğumda bu mektuplar beni çok şaşırttı. Yazdıkları zahirde doğru imiş gibi görünüyor. Öğrencilerine ahlak ve edep öğretmek ve onları dindar yapmak öğretmenin vazifesidir. Bunu göz önünde bulundurduğumda yazılanların doğru olmamasını temenni ediyorum. Allah^{cc} korusun yazdıkları doğru ise o zaman hakkında şikâyet olunanların bir eğitim kurumunda bulunmaları bu kurum için hayırlı değildir. İlk olarak ben, Kadiyan'da veya Kadiyan dışında yaşayanların ve öğrencilerin dikkatini bir konuya çekmek istiyorum. Bu mesele hakkında insanlar arasında yanlış bir düşünce yayılmıştır. Bundan dolayı insanlar bana gerçeği yazmıyorlar veya kendilerince bana ulaştıramayacaklarını düşünüyorlar. Bu konu hakkında ben herkese bir şey söylemek istiyorum. Bunu akıllarında tuttukları müddetçe onlar hem kendileri için hem diğerleri için faydalı bir yol ve yöntemi seçebilirler.

İsimsiz mektuplar dikkate alınmaz

İlk olarak unutulmaması gereken, isimsiz rapor veya mektuba, içeriği ne kadar mühim olursa olsun hiç ilgi göstermiyorum. İlgili kişiler ister Kadiyan içinden ister Kadiyan dışından, ister öğrenciler, ister başka birisi olsun. Herkim bana bir şey ulaştırmak istiyorsa o mektubun altında isminin, hem de doğru isminin bulunması gerektiğini unutmamalıdır. Uydurma bir isim yazılsa dahi onunla ilgilenilmez. Ben hiçbir şekilde böyle bir mektupla ilgilenmem. Tersine eğer bir konu üzerinde düşünürken onunla ilgili isimsiz bir mektup gelirse, korkaklık ve münafıklığın cezasını vermek için bile bile o konuyu erteliyorum.

Bence ismini bildirmeden bir şikâyetle bulunandan daha korkak kimse olamaz. Nitekim isimsiz mektubun yazılmaması gerektiğini hiç unutmayın. Şüphesiz bazı durumlarda insanların, ismi bilindiğinde sıkıntıya düşme endişesi vardır. Bazı insanlar ise karşı karşıya gelme cesaretine sahip olmazlar. Bazı durumlarda bahsettikleri konuyla ilgili kendi şahitlikleri haricinde bir ispat gösteremezler. Böyle durumlar için ben bir yöntem söyleyeceğim. Bunu uygulayan kimseler hem sorumluluklarını yerine getirmiş olurlar hem diğer insanlar için faydalı olabilirler.

Faili belirsiz suçlamalar dikkate alınmaz

Ben bu yöntemi söylemeden önce, şunu da söylemek isterim ki eğer araştırmanın başlatılması için bir meselenin herhangi bir halkasından bahsedilmiyorsa, onunla da ilgilenilmez. Mesela böyle denilmektedir, şöyle yapılmaktadır, gibi ifadelerden kimin yaptığı nerede yaptığı belli değildir. Sorumluların isimlerinin yazılması gerekir, yoksa şikâyetle ilgilenilmez. Bir şikâyetle ilgilenmemiz için şunu gözümle gördüm veya kulağımla işittim veyahut Zeyd, Bekir veya Halid'i şunları söylerken işittim, diye yazılmalıdır. Buna ilaveten filanca bana, şunları gördüğünü veya duyduğunu söyledi diye de yazılabilir. Bu şekilde yazılınca araştırmaya nereden başlayacağımızı biliriz.

Bazı kimseler mektuplarında, insanlar şöyle diyorlar veya şunları yapıyorlar diye yazarlar ve daha sonra şikâyetleriyle ilgilenilmediğini söylerler. Hâlbuki onlar birisinin ismini yazmadıktan sonra şikâyetle nasıl ilgilenelim. Eğer gerçekten yazdıklarını duymuş iseler o zaman söyleyenin ismini veya ilgili işi yapanın ismini niye akıllarında tutmadılar? Kısacası bir şikâyetle bulunurken ben filanca bu yapıyorlar diye yazmalıyım. Eğer filanca bana bunları anlattı diye yazmalı. Eğer mektuplarının birisinin eline geçeceğinden korkuyorlarsa ben onlara, mektupları kendim okumadan ve ofise göndermeden kimsenin eline geçmeyeceğini garanti ediyorum. Bugüne kadarki hilafet döneminde sadece dört beş kere çok hasta olduğumda mektupların çok cüzi bir kısmı ben okumadan ofise gitti. Bazen uzun uzadıya tebliğ raporları içerdiğini bildiğim mektuplar ofise gönderilir. Onların özetini bana verin derim. Bunun haricinde hiçbir mektup, ister bir sır içersin ister içermesin, ister dua ile ilgili olsun, ister başka bir konuyu içersin, ben onu okumadan ve benim müsaadem olmadan ofise gitmez. Bunun sebebine gelince bazen, bazı mektupların içeriği bir ofise giderse ibtilaya sebebiyet verebilir.

Özet olarak ben müsaade etmeden hiçbir mektup başkasının eline geçmez. Ancak buna ilaveten ben bir yöntem söylüyorum. Mektup yazan kişi, “bazı kimseleri şunları yaparken veya söylerken gördüm, ancak mektubum başkasının eline geçer endişesiyle isimlerini yazmıyorum, siz isimlerini sorduğunuzda size açıklarım,” diye yazabilir. Bu konuda elimizden geldiğince dikkatli davranmamıza rağmen binlerce mektuptan bir tanesinin yanlışlıkla ofise gittiğini varsayarsak bile, şikâyet eden kişi “bu konuyla ilgili bana ne sorulursa açıklayacağım,” diye yazdığı anda onun boş laf söylemeyi, gerçekleri yazdığından emin olacağız.

Bu olayın benden başka şahidi yoktur!

Bu konuyla ilgili söyleyeceğim başka bir şey de eğer birisi bir şikâyetle bulunurken kendisi haricinde bir ispat yoksa mesela o birisini fitneye neden olan bir söz söylerken görür veya duyarsa ve yalnız olduğu için kendisi haricinde şahit yoksa, yahut orada bulunanların şahitlik etmeyeceğini biliyorsa, o zaman “filanca bunları söylerken veya yaparken gördüm, ama ben hariç bu olayın başka şahidi yoktur” veya “filanca filanca kimselerin önünde olay vuku bulmasına rağmen onların şahitlik etmeyeceğini biliyorum, bundan dolayı ben sadece haber veriyorum” diye yazabilir. Ama bu tür şikâyetlerin kişisel olmaması gerekir. **Eğer insanın kendisi veya bir başkası kişisel bir hata yaptıysa, bu tür zaafaların şikâyet edilmesi günahdır. Ancak konu cemaat ve nizam ile ilgiliyse, onun bildirilmesi günah değil, tam tersine farzdır.** Mesela eğer birisi kamu malına zarar verirken görülürse, nizam veya cemaatin isminin kötüye çıkmasına sebep olan şeyler yaparken görülürse böyle birisi hakkında, kendinden başka şahidi olmasa bile şikâyet edilebilir. Ancak eğer birisi kişisel bir kötülüğe yakalanmışsa, o takdirde insan dilini tutmalı ve onun için dua etmelidir. Çünkü kişisel zaafalar konusunda Allah^{cc} örtücülüğü ama nizam ve cemaat ile ilgili meselelerin bildirilmesini tercih etmiştir. Kuran-ı Kerim’i inceleyin; o kişisel zaafalar konusunda örtücülüğü telkin ederken toplum veya cemaatle ilgili kusurların bildirilmesini farz kılmıştır.

Bu farkı iyi anlayın. Bazı kimseler diğer insanların kişisel zaafalarını ulaştırırlar. Bu tür şikâyetlerle hiç ilgilenilmez. Tersine bu tür şikâyetlerde bulunanların ıslahı için onları azarlarım. Çünkü İslam ayıplamayı ve kötü konuşmayı sevmez. Bunun tersine ister bir insan zarara uğrasa dahi, cemaat ve nizam ile ilgili sorunların bildirilmesinden hoşlanırım.

Bu tür şikâyetler bildirilirken “insanlar şunu demektedirler” diye yazılmamalı, tersine “ben filanca kimseyi şunları söylerken veya yaparken gördüm” denmeli. Veya “filanca gördü ve bana ulaştırdı ama ben hariç bunun şahidi yoktur” diye yazılmalı. Yahut “şahitleri vardır, ancak şahitlik etmezler” diye bildirilmeli. Böyle durumlarda biz bir işlem yapmayız ancak artık uyanık oluruz.

Bir keresinde benim bir yakınım “filanca, filanca cemaatte fitne yayıcı sözler sarfetmektedir,” dedi. Ben onu dinledim ama hiçbir cevap vermedim. Birkaç gün sonra gelip ısrarla söylediklerini tekrarladı. Bunun üzerine ben ona “bu senin görüşündür. Sen bana söylemeden önce de ben konudan haberdardım. Ancak İslam şeriatı böyle bir durumda bir işlem yapmama izin vermemektedir” dedim. Aslında orada benim aleyhimde bir plan kurulmaktaydı. Buna rağmen ben, şeriat müsaade etmediği müddetçe ister benim aleyhime ister başkasının aleyhine bir tuzak hazırlansın, hiçbir şey yapamam. Ayrıca başka bir bahaneyi kullanarak da ona ceza veremem. Çünkü bu takvaya ve dindarlığa aykırıdır. Ben bunları söyleyince benim yakınım coşarak bu, fesadın gitgide yayılması ve hiç durdurulmaması manasına gelir, dedi. Bunun üzerine ben ona, “böyle durumda bir işlem yapmaya müsaade etmeyen Allah^{cc} fesadı ortadan kaldırmak için gereğini Kendisi yapacaktır,” dedim. Kısacası Allah’ın koyduğu sınırlara biz müdahale edemeyiz. Bunun sorumluluğu Allah’a aittir. Bu tür nedenlerle bir fitne meydana gelirse biz Allah’a “Sen filanca durumda ceza verilmeli, ancak filanca durumlar göz ardı edilmeli” dediğin için biz böyle davrandık diyeceğiz. Allah^{cc} gayb ilmine sahiptir. Benim inancıma göre böyle durumlarda bir fitne meydana gelirse Allah^{cc} Kendisi onu düzeltecektir. Allah^{cc} kullarının düzelmesini ve tövbe etmesini ister. Bundan dolayı O, onlara mühlet verir. Şimdi Allah^{cc} mühlet verip tövbe kapısını açık tutarken hiçbir kul bu kapıyı kapatma hakkına sahip değildir. Fitneyi yayan ister benim aleyhimde, ister başkalarının aleyhinde şer yaysın. Bundan dolayı kişisel meselelerde şeriatın öngördüğü şekilde şahitlere göre karar verilecektir. Ancak cemaati ilgilendiren meselelerde genel görüşe göre karar verilecektir.

Bazı kimseler, bana bir konuyu ulaştırmak istedikleri halde iletemeyiz diye yanılırlar. Onlara göre bunun için onlara fırsat verilmemektedir. Her Ahmedinin, istediği her konuyu bana iletebileceği hiç unutulmamalıdır. Ancak eğer bir mesele cemaatte çalıştığı dairesiyle alakalı olup,

onun şahsıyla ilgiliyse o direk olarak iletilemez. Mesela birisi, “terfi edilmedim, filan haktan mahrum bırakıldım,” diye yazarsa evraklar ilgili dairenin vasıtasıyla bana gelmedikçe şikayetini dikkate almayacağım. Ancak eğer birisi “filanca dairede Allah^{cc} korusun! emanete hıyanet edilmektedir veya milli çıkarlar zarara uğratılmaktadır” diye yazarsa şikayetine kulak vereceğim. Çünkü ister düz memur, ister müstahdem, kim olursa olsun milli (cemaatle ilgili) çıkarları korumak ona farzdır. Aynen bunun gibi herkes “filanca nizam değiştirilmeli” diye yazabilir. Çünkü nazır-ı Âlâ, nazır, cemaattaki memurlar, müstahdemler veya cemaatin herhangi bir işiyle meşgul olanın hilafetle direk irtibatı olduğu gibi her ahmedinin de halifeyle direk ilişkisi vardır. Ancak disiplini korumak için cemaattaki bir dairede çalışan bir memurun şahsını ilgilendiren mesele bana direk olarak değil, şefinin görüşüyle beraber iletilmeli. Böylece her ikisinin görüşü bana iletilmiş olacak. Cemaatin nizamı ile ilgili öneriler göndermek veya herhangi bir fitne ve fesattan haberdar etmekten hiç kimse menedilmedi, menedilemez de. Hilafet var olduğu müddetçe her ahmedinin halife ile direk irtibatı vardır. Ancak Allah’ın her kulu ile direk alakası olduğu halde O, bazı meselelerde sınırlar çizmiştir. Mesela insanların aralarındaki muamelelerde, her insan Allah’a direk olarak bağlıdır. Allah^{cc} Kuran-ı Kerim’de:

جَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا

Kötülüğün karşılığı, o kötülüğe denk olandır,¹ buyurmuştur. Buna rağmen adamın biri diğerine tokat vurursa, tokat yiyen adam kendiliğinden intikam alma hakkına sahip değildir. Tersine Allah^{cc}, cezanın hakim eliyle verilmesini istemiştir. Görüldüğü gibi Allah^{cc} da bazı meselelerde sınırlar çizmiş olmasına rağmen, Benimle kulum arasına peygamber dahi giremez, buyurmaktadır. Halifeler de dünyada Allah’ın temsilcileridir. Bundan dolayı onlarla müminler arasına kimse giremez. Ancak birisinin şahsını ilgilendiren ofisle ilgili işler istisnadır. Mesela terfi, ceza veya herhangi bir konuda adaletsizlik vs gibi meselelerin ilgili dairenin vasıtasıyla iletilmesi gerekir. Eğer bir iş ile ilgili sorumluluk belli bir kişiye verilmişse onunla ilgili raporlar ilgili şefin vasıtasıyla gelmeli. Tabii ki mesela tebliğ şubesinde herhangi bir işte yanlış yapılmaktaysa veya

¹ Şura suresi, ayet 41

İlgili şefin emri altında çalışanlarla tutumu ve tavrı hoş değilse o zaman bu ve buna benzer şikayetler bana direk olarak iletilebilir.

Hiç kimse yerel cemaatten bağımsız değildir

Bir nazırın bana sorabilme hakkına sahip olduğu gibi cemaatte çalışan herkes işiyle ilgili direk olarak bana sorabilir. Ancak benim tavsiyemi kendisi için bir emir saymaması bunun şartlarındandır. Mesela bir öğretmen bana gelip, “bana verilen sorumluluğu şu şekilde yapmak istiyorum, bu konuda tavsiyeniz nedir” diye sorduğunda ben ona fikrimi söyleyeceğim. Ancak Nazır, kaide ve kurallara göre onu sorguladığında öğretmen, zamanın Halifesi şöyle demişti diyerek ihlal ettiği kuralın sorumluluğundan kurtulamaz. Eğer öğretmen benim tavsiyeme göre davranmak istiyorsa o zaman ilgili evraklarını şefin vasıtasıyla bana göndermek zorundadır. Bunu yapmadığı takdirde ona tavsiye ettiğim şeyin değeri, evlilik vs. gibi özel bir işinde verdiğim tavsiye hükmündedir. Kısacası eğer bir şef veya cemaat çalışanlarından herhangi birisi benden işiyle ilgili tavsiye talebinde bulunursa, ben fikrimi söylerim. Ancak bir üst makam onu sorguladığında o “zamanın Halifesi şöyle buyurmuştur” deme hakkına sahip değildir. Üst makam, yaptıklarının kurallara aykırı olduğu kanaatine varırsa o, zamanın Halifesine danışmıştım deme hakkına sahip değildir. Çünkü benim ona söylediklerim kişisel tavsiyeden ibarettir. Bundan dolayı bunun sorumluluğu da ona aittir. Netice olarak bu açıdan, ister müstahdem, ister düz memur, isterse nazır, herkim bana gelirse ben ona fikrimi söylerim. Ancak ona uyup uymamak onun tercihidir. Mesela bir öğrenci bana gelip, “annem hastadır, onun ziyaretine gitmeli miyim gitmemeli miyim?” diye sorduğunda, mutlaka gitmelisin diyeceğim. Şimdi eğer öğrenci okul müdüründen izin almadan ziyarete giderse, müdür ona ceza vermekte haklıdır. Çünkü öğrencinin bunu yaparken izin alması gerekiyordu.

Bazı kimseler bu ayrıntıları anlamadıkları için Halife ile kendileri arasında bazı kimselerin bir vasıta olduğunu düşünürler. Bu doğru değildir.

Nizamı korumak için yapılan kaidelere ve kurallara uyulması gerekir. Benimle danışmasına dayanarak, hiç kimse kaideleri hiçe sayma hakkına sahip değildir. Mesela okul müdürü bana gelip, “ben şu işi yapmak istiyorum” derse ve ben ona yapabilirsin dersem, daha sonra bir kuralı ihlal ettiği için Nazır ona sorduğunda müdürün, “ben zamanın Halifesine

danışıp bunu yaptım” demesi caiz değildir. Ben sadece bir kimsenin yetkisine giren konular hakkında ona tavsiyede bulunurum. O, yaptığın işin sorumluluğunu bana değil kendine yüklemelidir. Aynı kurallar nazırlar için de geçerlidir. Onlar da benim fikrimi sorma hakkına sahiptirler. Ancak yaptıkları işin sorumluluğu kendilerine aittir. Çünkü benim tavsiyeme uyup uymamak onlara düşer. Ancak bir nazırlık herhangi bir konuda tavsiyemi değil emrimi istiyorsa, onun evrakları Nazır-ı Ala vasıtasıyla bana iletmeli. Bu durumda verdiğim emrin sorumluluğu bana aittir. Ancak direk olarak danışılınca sorumluluk danışan kişiye aittir.

Bu yol izlendiğinde hiç kimse yanlışlığa düşmez. Birçok kişi, biz tavsiye alma veya bir fikir sunma hakkına sahip değiliz diye şikâyet ederler. Aslında herkes bu hakka sahiptir. Ancak sorumluluğu bana yüklememeli kendisi üstlenmeli.

Dışarıdaki cemaatler de bilgi eksikliklerinden dolayı ortaya çıkan bu tür yanlış düşüncelerden kurtulsunlar diye ben bunları açıkladım. Ayrıca üstlerini bana şikâyet edip etmeme konusunda tereddütlü olanlara da durum açıklanmış olur. Bu nizamda üst makam hiçbir özel hakka sahip olmadığı gibi onun emri altında çalışanlar da bu haktan mahrum değildir. Bir öğrenci, öğretmenine bana ulaştığı gibi ulaşabilir. Bir öğretmen, görüşünü bir okul müdürünün bana ilettiği gibi iletebilir. Bir Nazırın bana fikrini sunduğu gibi bir okul müdürü de sunabilir. Bir nazır ise, Nazır-ı Ala'nın benimle konuştuğu gibi konuşabilir. Ancak benim açıkladığım fark göz önünde bulundurulmalı. Benim her Ahmedî ile ilişkim, baba-oğul ilişkisi gibidir. Bundan dolayı, eğer birisi kendiliğinden danışmak için bana gelirse, anne-babanın tavsiye vermesi gibi ben de ona tavsiyede bulunacağım. Ancak benim tavsiyem nizam açısından değil, hilafet açısından her Ahmedî ile olan manevî ilişkimden dolayı olacaktır. Hiç kimse tavsiyemi bahane ederek kaide ve kuralı ihlal edip üst makama karşı gelemez. Benimle danışmasına rağmen eğer bir kaide, bir işin yapılmasına müsaade etmiyorsa onu yapması caiz değildir. Az önce de bir öğrencinin örneğinde olduğu gibi. O bana gelip annesinin hasta olduğunu söyleyerek ne yapması gerektiği konusunda benimle konuştuğunda, ben ona annesinin ziyaretine gitmesi tavsiyesinde bulunacağım. Ancak benim tavsiyem onu okuldan izin alma zorunluluğundan kurtarmaz. O okuldan izin almak zorundadır. İşte bu kural herkes için geçerlidir.

Bana gelen bir şikâyete göre bazı Ahmediler bana ulaşamayacaklarını düşünüyorlar. Bu yanlıştır. Bir Ahmedî ister küçük ister büyük, ister az tecrübeli ister çok tecrübeli olsun, danışmak istediği konu ilmi açıdan ister önemli ister önemsiz olsun, her Ahmedî zamanın Halifesiyle danışma hakkına sahiptir. Ancak zamanın Halifesinin, kendi meşguliyetlerini göz önünde bulundurarak, danışmak isteyen kişiye görüşmek için müsaade etmesi bunun şartıdır. Kısacası herhangi bir konuyu Halifeye sunabilirsiniz. O, Nazır-ı Ala yerine başka bir sistem önerebilir. Ben onun dediklerini kabul edeyim veya etmeyeyim, her Ahmedî Nazır-ı Ala gibi fikrini söyleme hakkına sahiptir. Ancak bir öğrenci ilmini ve aklını aşan bir konuda bana bir şey söylerse, ben ona henüz ilim ve tecrübe edinmesi gerektiğini söyleyerek, bu meseleye müdahale etmemesi tavsiyesinde bulunmama rağmen, “sen bu öğrenci halinle bu meseleye neden karışyorsun” diyerek ona engel olmayacağım. Ama eğer bir öğrenci meseleyi kavrama gücüne sahip ise konuyla ilgili görüşünü bildirmesi onun hakkıdır. Aynen bunun gibi herkes bu hakka sahiptir.

Hiç kimse Halife ile cemaat arasına giremez

Meclis-i Şura cemaat ile ilgili önemli meselelerde görüşünü bildirir. Ancak şura bu konu için özel bir İlâhî belgeye sahip değildir. Fikir vermek ve tavsiyede bulunmak her Ahmedinin hakkıdır. Bundan dolayı ne meclis-i Şura, ne de herhangi bir nâzırlık, Halife ve cemaat arasında bir engel değildir. Bir Ahmedinin şahsi meselesinin ilgili üst makam vasıtasıyla gelmesi bir istisnadır. Tabii ki kanun ve kaideye göre hiçbir üst makam, evraklara el koyamaz. Eğer birisi, bir şef tarafından evraklara el konulduğunu ve dairelerde işlem için gereken zamandan daha fazla bekletildiğini ispat ederse, mesele ofis ile ilgili olsa bile direk olarak bana gönderebilir.¹

¹ Hz. Mirza Beşirüddin Mahmud Ahmed Halifetü'l Mesih II, Hutubât-ı Mahmud, 17 Ocak 1930

Tartışmaların sebebi

Bütün tartışmaların sebebi yanlış anlamalardır. Birçok kimsenin kendi uydurduğu ölçüye göre, kendileri dünyanın bütün zaafalarına sahip olabilirken, kendileri haricindeki her insan mükemmel olmalıdır. Bundan dolayıdır ki kendileri bir hata işlediklerinde, onun bir unutkanlıktan kaynaklandığını, bu tür hataların insana özgü olduğunu söylerler. Ancak aynı hatayı başka birisi işlerse, bunun bir habislik, yaramazlık, imansızlık ve düşmanlıktan kaynaklandığını ve nedeninin unutkanlık olamayacağını söylerler. Kendileri söz konusu olunca “maymun ve domuzlar unutmazlar, ama ben insanım, onun için unuttum” derler. Bunun tersine başkasının da unutabileceğini akıllarının ucundan geçirmezler. Eğer o, nefisini inceleyseydi, kendisi gibi diğerlerinin de unutabileceğini kolaylıkla anlayacaktı. Eğer unutmak imkânsız olduğu için diğerleri habis ve yaramaz ise o zaman kendisinin de habis ve yaramaz olduğunu anlayacaktı. Doğrusu unutkanlık hastalığından hiç kimse kurtulmuş değildir. Hz. Adem^{as} Allah’ın naibi ve halifesi idi. Allah^{cc} onun hakkında “O unuttu” dedi.¹ Adem^{as} önceden uyarılmış olduğu bir konuyu unutmuştu. Eğer insanoğlunun atası ve Allah’ın dünyaya gönderdiği halifesi unutabiliyorsa, onun nesli ve Allah’ın halifesi olmayanlar neden unutmazlar? Peygamber Efendimiz^{sav} de unutabiliyordu... Devrin Müslümanlarının hastalıklarından bir tanesi, Kuran öğretisine aykırı hareket etmeleridir. Kuran-ı Kerim, Müslümanlar orta yolu benimseyenler diye gelmişti. Nitekim Müslümandan bahsederken onların bütün emirlerinin ve amellerinin orta yol üzerinde olduğunu söyler.² Ancak bu günlerde Müslümanlar, bütün tavırlarında orta yolu tamamıyla bırakıp aşırıya kaçmaktadırlar. Başlangıçta Ahmediler de gayr-ı Ahmediler arasında yetiştikleri için, onlarda da hala bazı toplumsal zaafılar bulunmaktadır. Hala onun etkisi bir miktar devam etmektedir.

¹ Tâ Hâ Suresi, ayet 116

² Bakara suresi, ayet 144

Yalancılıkla itham etmek

Bu zaaflarından bir tanesi, iki kişi arasında ihtilaf olunca, biri ötekini yalan söylemekle itham eder. Hâlbuki yalan büyük bir günahdır. Başkasının yalancı olduğunu söyleyenin aslında kendisi yalancı olur. Çünkü o, yalanı önemsiz bir şey zanneder. Eğer o, böyle düşünmeseydi hiçbir zaman bu kadar cesaret ve cüretle diğerlerinin yalancı olduğunu söylemezdi. İnsan bir suçu kötü olarak gördüğünde onu başkasına isnat etmekten çekinir...

Ancak genel olarak iki kişi arasında tartışma çıktığında onlar birbirini yalancılıkla itham eder. Şahitlere başvurulduğunda, onlar kimin aleyhine şahitlik ederlerse o kimse şahitleri de yalancılıkla itham eder. Hâlbuki onlar yalandan önce unutkanlık denilen bir durum olduğunu unutmamalıdır. Yalan söylemeyi alışkanlık edinen ve durup dururken yalan söyleyen çok azdır. Ancak buna karşılık unutkanlık çok daha fazladır. Bu hastalıktan korunmuş hiçbir insan yoktur. Hatta peygamberler dahi unutulurlar. Kısacası peygamberlerden en düşük insana kadar, istisnasız olarak bütün insanlarda bu zaaf varsa, o zaman yalanı ispatlanıncaya dek, hiç kimse yalancılıkla itham edilmesin. Ancak her ne zaman bir anlaşmazlık ortaya çıkarsa, bir taraf, öteki hata yapmıştır veya unuttuğu diye düşünmez. Tersine o durmadan karşı tarafın yaramazlık, imansızlık, düşmanlık yaptığını ve yalan söylediğini iddia eder. Daha sonra her iki taraf, Allah'ın laneti yalancının üzerine olsun diye dua etmeye başlar. Hâlbuki her ikisi de yalan söylemediği için, lanetin birisinin üzerine inmemesi mümkün değildir. Çünkü yalan, konu iyice bilinmesine rağmen tersinin söylenmesidir. Ancak konunun hatırlandığı gibi beyan edilmesi yalan değildir. Böylece unutkanlıktan dolayı olayın, gerçeğe ters bir şekilde aklında kalmış olması mümkündür.

Ashab-ı Kiram arasında da tartışmalar vuku bulurdu

Tartışmaların ve ihtilafların meydana gelmesi her yerde olağandır. Ancak insanlar, yalancılık, şerli ve fesatçı olmakla suçlanmamalıdır. Ashab-ı Kiram arasında da tartışmalar vuku bulurdu. Hz. Ömer ve Hz. Ebu Bekir'in tartışması hadislerden ispatlanmaktadır.¹ Eğer tartışmanın

¹ Buhari, Kitab Fezailü'n Nebi

manası, tartışanın yalancı olması ise o zaman hâşâ! bunlardan birisinin mutlaka yalancı olduğu kabul edilmeli. Ayrıca Hz. Abbas^{ra} ve Hz. Ali^{ra}, Hz. Ömer^{ra} ve Hz. Ammar^{ra}, Hz. Ömer^{ra} ve Hz. İbn-i Mesud^{ra} arasındaki tartışmalar ve ihtilaflar hadis kitaplarında yer almaktadır. O zaman bunlardan birilerini de hâşâ yalancı olmakla itham edeceksiniz. Peygamber Efendimiz^{sav} zamanında kadılar vardı, onlar tartışmaları karara bağlıyordu. Mahkemelik olaylar olmasaydı kadılara ihtiyaç olmazdı. Durum böyle iken Ashab-ı Kiramın, yarısının olmasa bile üçte birinin mutlaka yalan söylediğini kabul edeceksiniz. Ancak bizim kesin imanımıza göre Ashab-ı Kiram arasında yalan söyleyen bir tek kişi bile yoktur. Tabii ki her insanın sahip olduğu unutkanlık onlarda da vardı. Bundan dolayıdır ki adamın biri bir olayı bir şekilde, diğeri ise başka bir şekilde hatırlar. Böyle ihtilafı durumlar, şahitler vasıtasıyla karara bağlanır ve kimin sözü doğru ve kimin sözünün unutkanlık neticesinde doğru olmadığı ortaya çıkar. Unutanın bunda hiçbir suçu veya kusuru bulunmaz...

Birkaç gün önce bana bir mesele iletildi. Ben onu karara bağladım. Her biri diğer tarafın yalan söylediğini ve kendisinin doğru söylediğini iddia ediyordu. Şahitlere başvurulduğunda, onlar da taraflar tarafından yalancılıkla itham edildi. Size soruyorum: Eğer birbirinizin bu şekilde yalancı olduğunuzu söylerseniz, o zaman aranızdan doğruyu söyleyen kimdir? Aranızda ihtilaflar ve tartışmalar olur. Eğer tartışmanın olması yalancı olmanın belirtisi ise, o zaman hepiniz yalancısınız. Peki Vadedilen Mesih^{as} ne yapıp gitti? Acaba onun arkasında bıraktığı dört yüz bin kişilik cemaatin hepsi yalancılardan mı ibaretti? Bu şekilde suçlamalarda bulunanlar, direk olarak olmasa bile dolaylı olarak, Vadedilen Mesih^{eas} saldırmaktadırlar. Böyle davrananlara ve filancada şu ayıp, filancada şu zaaf bulunuyor diyen herkese çok kızıyorum. Sanki bütün cemaatte temiz olan kendisidir ve diğer insanların hepsi ayıplara sahiptir. Böyle iddiada bulunan kimseye soruyorum; Acaba Vadedilen Mesihⁱⁿ^{as} geliş gayesi bir tek onu ortaya çıkarmak mıydı? Ve onun bütün çabalarının meyvesi bir tek kendisi midir? Hayır! Kesinlikle hayır! O, kendi tutumunu inceleyerek hangi yöne gittiğine bakmalı. Onun bu tutumu, Vadedilen Mesihⁱⁿ^{as} yalancı ve başarısız olduğunu iddia etmektir. O, kendine Ahmedî demesine rağmen tutumundan dolayı Ahmediyetten çıkmış olur. O, Allah'ın Peygamberinin tertemiz cemaatine saldırmaktadır

ki bunun bir neticesi olarak cemaat bölünür. Bundan dolayı böyle birisi Ahmedi değildir...

Aslında unutmayan hiçbir insan yoktur. Diğer meseleler şöyle dursun, sabahtan bu saate kadar, her fert başından geçen olayları anlatmaya başlarsa, mutlaka bazılarını unutacaktır ve diğerleri onu hatırlatacaktır. Eğer olayları olduğu gibi anlatan güçlü bir hafızaya sahip birisi varsa, ortaya çıkıp anlatsın. Birbirini yalancılıkla itham edenler ortaya çıkıp anlatsınlar. Ancak onlar mutlaka hata edeceklerini bilsinler. Onlar hataya düştüklerinde, bir kul olduğumuz için hata ettik diyeceklerdir. Ben onlara, “siz insan iseniz o zaman diğer taraf insan değil midir?” derim. Neden onları yalancılıkla itham ediyorlar? Bunu yapanlar hata işlemektedirler. Hata da değil ahmaklık yapmaktadırlar. Ahmaklık dedim çünkü, onların bu tutumunu, şeytan, cemaatin helak olması için bir silah olarak kullanır...

Fertler arasındaki kırgınlık basit bir şey değildir

Ben bir keresinde bir cemaate gittim. Şu an o cemaat çok ihlaslıdır... Oraya gittiğimde aralarında birliğin olmadığını öğrendim. Onları çağırıp sorduğumda herkes, “aramızda hiç kırgınlık yoktur ve size yanlış bilgi verilmiştir” dedi. Ben “filanca, filanca neden mescide gelmiyor?” dediğimde, bana nedeni şöyle açıklandı: “Filanca, filanca ile ve filanca filanca ile tartışmıştır.” Ben onlara “aranızda gücenme varsa, birlikten ve cemaatten nasıl söz edilebilir?” dedim. Onlar ise, bunun, cemaatin değil fertlerin ayrılığı olduğunu söylediler. Ben onları barıştırdım. Onlar bunu basit bir olay olarak görüyorlardı. Onların küçük ve önemsiz zannettikleri, aslında çok büyük ve tehlikeli sonuçlar doğuran bir şeydi. Kısacası en ufak sözde dahi dikkatli olunmalı ve hemen başkasının yalancı olduğu fetvası yapıştırılmamalı. Sizler neden, lehinize olup, başkalarına da zarar vermeyen bir yolu izlemiyorsunuz? O da, sizin unutabileceğiniz gibi, diğerlerinin de unutabileceğini kabul etmenizdir. Böylece hiç kimsenin hakkı çiğnenmez...

HİLAFETİN GÖZETİMİNDE NİZAM

Ne yazık ki çok az insan bunu dikkate alır. Eğer dikkate alırlarsa birçok fesat ve tartışma ortadan kalkar. Allah^{cc} size bunu anlamayı ve başkalarını ayıplayacağımız yerde, kendi nefsinizi sorgulamayı nasip etsin.¹

¹ Halifetu'l Mesih II, Hz. Muslih Mevud Mirza Beşiruddin Mahmud Ahmed^{ra} 2 Haziran 1916 tarihli Cuma hutbesi, Hutbat-ı Masrur, Cilt 5, sayfa 117-127

Her nizam kendi dairesi içinde kalarak faaliyetlerini sürdürmeli

Allah^{cc} tarafından zamanın halifesine verilen görevlerden çok önemli bir görev, cemaatin, Allah'ın ipine sınımsız sarılın emrine göre hayatlarını geçirip geçirmediğini gözetmektir ki bunun neticesinde Allah'ın özel bir nimeti, lütfu ve bereketi olarak aralarında kardeşlik ve sevgi yaratmak suretiyle onları yıkılmaz bir duvar haline getirir.

Cemaatteki bütün nizamlar Halifenin uzuvlarıdır

Bu sorumluluğu yerine getirmek için Muhammedî ümmetin halifeleri farklı tedbirlere başvurmuştur. Çağımızda cemaatimiz, bu hedefe ulaşmak için bir tedbir olarak farklı nizamlar kurmuştur. Bunlardan bir tanesi cemaat nizamıdır. Bu nizam, cemaatimizin bütün temel işlerini kapsamaktadır. Bu sorumlulukları hakkıyla yerine getirmek bu nizamın vazifesidir. Bunlardan bir diğeri yabancı ülkelerde İslam'ı yaymak ve Tevhid bayrağını dalgalandırmak için, Hz. Muslih Mevud'un kurduğu Tahrik-e Cedit nizamıdır. Başka bir nizamın ismi Vakf-e Cedittir ki o, sınırlı bir daire içinde Kuran-ı Kerim'in yayılışı ve cemaatin terbiyesinden sorumludur.

Bunların haricinde, Ensarullah, Lajna İmaillah, Hudamü'l Ahmediye, Nasiratü'l Ahmediye ve Etfalü'l Ahmediye isimli *zeyli tanzimler* bulunmaktadır. Ayrıca bazen biz geçici olarak bir iş yapar veya tedbire başvururuz. Ancak onun geçici mi daimi mi olacağını bilmeyiz. Mesela *Vakfe arzı* nizamını ben başlattım. Neticeleri Allah'ın lütfuyla çok bereketli oldu. Ancak bunun ne şekil alacağını şimdiden kestiremeyiz. Allah'ın isteği hangi yönde olursa ve ne şekilde yol gösterirse vakf-e arzı o şekle bürünecektir. Ancak şimdiden bir şeyler söylememiz mümkün değildir.

İşte, cemaatin Allah'ın ipine sarılma makamından ayrılmaması için başvuru tedbirler ve yollar bunlardır. Bütün bu nizamlar, ister temel ister zeyli olsun, zamanın halifesinin uzuvlarıdır. Bunlardan hiçbirinin ne aklen ne de şer'en zayıf duruma düşürülmesine müsaade edilmez. Zamanın halifesi tarafından başvuru yol ve yöntemlerin herhangi birisinin zayıflatılmasına akıl izin vermez ve şeriat buna tahammül

edemez. Her nizam kendi sınırları içinde çalıştığı müddetçe en güçlüdür. Siz bir metre kumaş alıp onu bir buçuk metre alana yaymak istediğiniz takdirde, iki kişi onu çekerken o paramparça olur ve hiçbir işe yaramaz.

Her nizam kendi sınırları içinde kalmalı

Her zeylî tanzim kendi sınırları içinde kalmalı ve diğer zeylî tanzimler onu herhangi bir şekilde zayıflatmamalı. Aslında hiçbir nizam, diğer nizama direk olarak bağlı değildir. Her türlü bağlantı hilafet yoluyla yukarıdan aşağıya doğru iner. Zamanın halifesi her işi gözetici olduğu için “Hüdümü’l Ahmediye vs diğerlerinin işlerine müdahale eder ve fitneye sebep olurlar” gibi bir tehlike cemaat için söz konusu değildir. Çünkü Allah^{cc}, bu cemaatin, Allah’ın ipine sarılma makamına büyük bir güçle bağlanmasını lutfetmiştir. Bu sadece Allah^{cc} vergisi ve lütfudur ki zamanın halifesinin kararı içtenlikle kabul edilir...

Şüphesiz birkaç münafık ve zayıf imana sahip olanlar da bulunur. Ancak topluca bu cemaat çok şaşılacak bir cemaattir. Ben bu cemaatin çok fedakârlıklarda bulunan ve büyük işler başaran cemaat olduğunu şahsen bilirim. Ey benim kardeşlerim! Sizin itaatini ve bana olan sevginizi gördükçe, benim gibi naçiz bir kul, büyük bir tevazu içinde Rabbinin huzuruna eğilir ve canım hiç secdeden kalkmak istemez. Dünyada büyük devrim yaratacak olan bir tek bu cemaattir. Kısacası nizamlar arasında çekişme ve didişme gibi bir tehlike sözkonusu değildir. Bazen cemaatlerde bazı görevliler zaaf gösterir. Hâlbuki kendi fiili ve lütfuyla Allah^{cc} üzerinize bir imam ve halife tayin etmiştir. Bundan dolayı herhangi bir görevlinin zaaf göstermesi anlamsızdır. “Zaaf gösterirler” ifademden, onlar sert davranmazlar anlaşılmalıdır. Zaafıtan kastettiğim onların bazen, yeri ve zamanı gelmeden sert davranmalarıdır. Allah’ın güç ve himmet¹ nasip ettiği bir kimse böyle davranamaz. Hiçbir durum onların içinin sıkılmasına sebep olmaz. O, birisi hata yaptığında kendisi veya merkez tarafından onun ıslah olunacağını bilir.

¹ Kalbin bütün kuvveti ile Cenab-ı Hakk’a ve sâir mukaddesata yönelmesi. Kalb isteği ile gösterilen ciddi gayret.

Kıscacası himmete ve itimada ihtiyaç vardır. Ayrıca İlâhî cemaatlerde bütün işler gönül sevgisi ile olmalı. Peygamber Efendimiz^{sav} gönlünde iman süruru bulunan kimsenin, şeytanî saldırılar tehlikesinden ve korkusundan uzak olduğunu belirtmiştir. Şimdi bu kadar fedakârlık yapan insanlar eğer mutlu değilse, o zaman hata cemaat görevlilerindedir. Cemaat üyelerine karşı o kadar sevgi dolu ve sevecen davranın ki kalpleri iman süruru ile dolup, Allah^{cc}, Peygamberi ve dini için işlerinde sevgi denizi kabarsın.

Ben de sizin gibi hakir, zayıf ve çaresiz bir insanım. Ancak Allah^{cc} beni seçtiğinde O, bir saniye içinde kalbimi tamamıyla değiştirdi. Bazı kimselere karşı şikayetler ve kırgınlıklarım vardı. Kendi düşünceme göre onlardan eziyet çekmiştim. Ancak bunların hepsi, bir saniye içinde hatta bir saniyenin binde birinde yok oluverdi ve içimde sevgi dışında hiçbir şey kalmadı.

İşte her cemaat görevlisi böyle olmalı. Eğer sizler Allah'ın bu sevgili kullarına ileri derecede sevgi veremiyorsanız, cemaat görevlisi olmaya layık değilsiniz. Hiçbir Ahmedî, herhangi bir cemaat görevlisi tarafından sevilmediği, dert ortağı olunmadığı, üzüntülerinin paylaşılmadığı ve zamanı geldiğinde ona yardımcı olunmayacağı gibi düşüncelerin vehmine dahi kapılmamalı. Her cemaat görevlisinin birinci derecedeki sorumluluğu, kendi sıkıntılarını unutup kardeşinin sıkıntılarıyla ilgilenmesidir. Tedaviye muhtaç olana ilaç yetiştirmek, hasta olanların hastalığı neticesinde yapılmayan işleri için koşmak ve mali sıkıntıda bulunanları bu sıkıntıdan çıkarmaya çalışmak için insanları arayan görevlilerin bulunduğu bir cemaatte, kalbî sürurun bulunmaması söz konusu değildir.

Biz, saltanatlar dağıtacak değiliz. Ancak her Ahmedinin asgari ihtiyacını yerine getirmeliyiz. Bu yapıldığı takdirde o, o kadar korunmuş ve mutmain olacak ki kalbinde sürur kendiliğinden meydana gelecek. Ferdi çaba gerekli olmasına rağmen bununla yetinilmemeli. İntizam bakımından, ister temel ister zeylî tanzimle alakalı nizam olsun, her nizam, diğer nizamların ona engel olmadığından, tersine onunla yüzde yüz işbirliği yaptığından ve işlerin ilerlemesinde ona yardımcı olduğundan emin olmalı. Her nizam ve her nizamdan sorumlu görevlilerin içinde bunlar

yerleşince ve onlar bu zihniyete sahip olunca, bizim bütün nizamlarımız bir saniyede büyük mesafe kat edecektir.

Bazen ufak tefek şeyler suizana neden olmaktadır. Suizanda bulunmak hiç kimse için caiz olmadığı gibi cemaat görevlileri için çok daha tehlikelidir. Arkanızdan birisi “esselamu aleyküm” dediğinde, kendinizi büyük görerek bunun size söylendiğini düşünmeniz caiz olmadığı gibi birisi arkanızdan küfür ederse, sesi kulağınıza geliyorsa size küfür edildiği düşüncesine kapılmanız da caiz değildir. Kendinizi büyük zannetmeniz de suizana düşmeniz de yanlıştır. Birisi ileri geri konuşuyorsa yanlış yapmaktadır. Ancak siz, o size değil başkasına küfretmektedir diye düşünerek buna takılmadan işinize devam edin. Nizam içinde birbirinizle yardımlaşma ve birlik olmalı. Hudamü'l Ahmediye, Ensarullah, Lajna İmaillah, Nasiratü'l Ahmediye ve Etfalü'l Ahmediye'nin gücü, zamanın halifesi tarafından onlar için tayin edilen sınırlar içinde kalıp onun dışına çıkmamaktan kaynaklanmaktadır. Bir zeyli tanzim, ihtiyaç duyulduğunda diğer zeyli tanzimlerle, dünyada benzeri bulunmayan bir işbirliği içinde olmalı. Durum böyle olursa sorumluluk dairesinin içinde kalan her nizam mutluluk içinde kendi işiyle meşgul olacaktır. O, sınırlarının içinde kaldığı takdirde, her diğer tanzimin onun yardımına koşacağını bilincinde olacaktır. Ancak, dairesinin dışına adım atarsa yukarıdan ona uyarı gelecektir.

Karar verirken aceleci davranılmamalı

Ben uzun bir zaman Hüdämü'l Ahmediye'de sadr olarak hizmette bulundum. Bu zaman içerisinde onlarca kez Hz. Muslih Mevud'a şikayet edildim ve onlarca kere benden savunma istendi. Ancak hiçbir zaman benim aleyhime karar verilmedi. Düşündüğümde Hüdämü'l Ahmediye sadırlığı döneminde beni en çok mutlu eden işte budur. Hatalarım da olmuştur, bazen gaflet de göstermiş olabilirim. Çalışmam gerektiği kadar çalışmamış olabilirim. Ancak benim aleyhime karar çıkmamasını düşündüğümde kalbim mutlulukla dolar. Çünkü ben hiçbir zaman birisinin aleyhinde aceleci davranmadım. Birisinin aleyhinde işlem başlattığımda ben en azından üç ile altı aylık bir dönem, onun durumunu

araştırıyordum. Önce zaim'den¹ onun ıslahı için ricada bulunurdum. Sonra Kaid'den² onun ıslahı ile ilgilenmesini isterdim. Vs. vs. Böylelikle her İki, üç, dört, beş ay sonra, onunla ilgili dosyalar oluşmaya başlıyordu. Bundan sonra ben onu çağırıp sevgi ile nasihat ederdim. Yine de düzelmiyor idiyse, onun veya başkasının benim hakkımda ileri geri konuşacağını umursamadan vazifemi yerine getirirdim. Birisi benim aleyhimde konuştuğunda, o ne derse desin ben vazifemi yerine getiriyorum diye düşünüyordum.

Bazen dört, beş veya altı ay birisiyle ilgili dosya oluşmaya devam ederdi. Dosya tamamlandığında ilgili kişinin benden mutlaka ceza alacağını düşünürdüm. Ancak ben ona nasihat etmek için çağırduğumda, onun Hüdamü'l Ahmediye'ye isyan etmediğini, tersine babasına isyan ettiğini veya psikolojik rahatsızlıklara sahip olduğunu öğrenirdim. Ve böylelikle dosyanın hükmü kalmazdı ve ben ona “bir sıkıntı veya ihtiyaç olduğunda bana gel, çünkü ben senin babanım, ihtiyacını gidereceğim,” derdim. Böylelikle o genç Allah'ın lütfu ile bir saat veya yarım saat içinde çok iyi bir hadim³ olarak bana geri dönmüş oluyordu. Bundan sonra bana, onunla ilgili hiçbir şikâyet gelmezdi. Kısacası bu öyle bir nizamdır ki ister temel, ister zeyli nizam olsun, hepsi zamanın halifesinin emrine bağlıdır. Bundan dolayı çekişme ve didişme tehlikesi söz konusu değildir. Cemaat görevlileri sevgiyi esas alırsa, ıslah meydana gelir.

Bizim cemaatimiz Kuran-ı Kerim'in emirlerine uymak zorundadır. Bundan dolayı Allah^{cc}, Peygamber veya *amirini*ç bir karar verdiğinde aklınız kabul etsin veya etmesin içinizde bir huzursuzluk olmamalı... Bir cemaatte böyle bir şey meydana geldiğinde dünyanın hiçbir gücü onu yok edemez. Hz. Muslih Mevud^{fa} Kuran'ın yayılması, gerçek tevhidin kökleşmesi ve Peygamber Efendimiz'in^{sav} azameti ve celalinin dünyada yerleşmesi için Hüdamü'l Ahmediye'ye “bir elin kalkmasıyla ayağa kalkan ve bir elin işaretiyle oturan bir millet, büyük bir güçtür. Onu yok etmek hiç kolay olmaz,” demişti. Bu söz tamamıyla gerçektir. O el, sadır Hüdamü'l Ahmediye'nin eli değil, Muslih Mevud'un ve

¹ Yerel amirlikte Hüdamü'l Ahmedi'ye kaid'in altında çalışan Hüdamü'l Ahmediye başkanlarına zaid denilir.

² Yerel bir cemaat veya yerel amirliğin Hüdamü'l Ahmedi'ye başkanına kaid denilir.

³ Hüdamü'l Ahmediye'nin her üyesine hadim denir.

zamanın halifesinin eli idi. Bu iş onun işidir. Bundan dolayı zamanın halifesi, İslam'ın yayılışı ve güçlenmesi için cemaati nereye götürmek isterse, aklımız kabul etsin etmesin, hepimiz gözlerimiz kapalı bir şekilde ona itaat edip arkasından yürümeliyiz. Bunda büyük bereket vardır. Bazı kimseler, bir taraftan çanda öderken, diğer taraftan da tahrik-e cedit, vakfe cedit, Hüdamü'l Ahmediye, Nasiratü'l Ahmediye ve Cami vs. çandaları çok çoğaldı derler. Bir keresinde Hz. Muslih Mevud^{ra} çok doğru bir söz söylemişti. Buna göre İlâhî silsileler ve Allah'a yakın olan cemaatler, fedakarlık standartlarını durmadan arttırmalı. Yoksa onlarda çöküş meydana gelir. İşte bundan dolayıdır ki Vadedilen Mesih^{as} belli bir zaman sonra yeni bir proje başlatırdı ve onun zamanında her kim birkaç kuruş verdiyse, ebedî hayata kavuştu. Çünkü Vadedilen Mesih^{as} onların isimlerini kitaplarında yazdı. Ancak zaman içerisinde terbiyeleri tamamlanınca, onlar bütün varlıklarını İslam-Ahmediyet için feda ettiler. Onlar bununla gurur duydular. Gurur duydukları şey mal varlıklarını Allah^{cc} yolunda feda etmeleri değil, tersine Allah^{cc} ve Peygamberi tarafından mallarının kabul edilmesiydi. Her ikisi arasında büyük fark vardır. Böyle bir gurur kibre değil tam tersine tevazuya yol açar. İnsan fedakârlıklarının Allah^{cc} tarafından kabul edilip edilmeyeceğinden korkar. Bizler de, diğer insanlar da namaz kılarız. Namazların kabul edilip edilmediğini kim bilebilir? Kısacası namazın eda edilmesi yeterli değildir; Necat için namazın kabul edilmesi gereklidir. Ve kabul edilip edilmediğini biz bilemeyiz. Bundan dolayı Allah-u Teala hayatlarımızı koruyarak geçirmemizi ister. Demin anlattığım gibi zamanın halifesinin önemli vazifelerinden bir tanesi, cemaatin, Allah'ın ipine sarılma makamından aşağı düşmemesi için gözetici olmaktır. Bundan dolayı bu farklı nizamlar kurulmuştur ve her nizam, kendi sorumluluk dairesi içinde hareket etmeli ve bir tanzim diğer tanzimlerle işbirliği yapmalı. Böylelikle Cemaatin adımları gitgide hızlanacaktır. Ve bizim samimi arzumuz gereği, İslam bütün batıl dinlere galip gelecektir. Her evde Kuran-ı Kerim tilavet edilecektir ve Allah'ın

فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ يُرْفَعَ

HİLAFETİN GÖZETİMİNDE NİZAM

buyurduğu gibi¹ bu evler manen yükseltilecektir. Onlarla ilgili Allah'ın kararı budur. İşte bu söz, öyle evlerde yaşayan kimselerle ilgilidir ki onlar manen yücelerek yedi göğü açacaklardır.

Allah^{cc} Kendisinden çıkan ve insanoğlunun manevi ilerlemesi için dünyaya gönderilen bu nuru tanımasını ve ondan pay almasını bütün insanoğluna nasip etsin. Allah^{cc} hepimizi buna muvaffak kılsın. Amin.²

¹ (Nur suresi ayet 37) Allah'ın yüceltilmesini ve isminin anılmasını emrettiği evlerde (bulunur)

² Hz. Mirza Nasır Ahmed Halifetü'l Mesih III, Hutbat-ı Nasır, Cilt 1, Sayfa 497, 25 Kasım 1966 Cuma Hutbesi

Silsile-yi Aliye-yi Ahmediye'nin kurduğu her nizama uymayı bahtiyarlık sayınız

Vadedilen Mesih'in^{as} üçüncü halifesi Hz. Mirza Nasir Ahmed^{ra} 1966'da cemaatin mülkü olan Muhammad Abad isimli bir kasabayı ziyaret etti. Ziyareti esnasında cemaatin nizamı ile ilgili bazı konulara açıklık getirmek için 18 Kasım günü Cuma hutbesi verdi.

Kelime-yi şehadet, istiaze ve Fatiha suresini okuduktan sonra şunları söyledi:

Ben, arkadaşlarımızla görüşmek ve buradaki arazi nizamını incelemek için Sindh eyaletine gelmeye niyetlendiğimde, yöneticiler bana bu seyahat için, en azından yirmi-yirmi beş gün ayırmam gerektiğini söylediler. Ancak bazı mecburiyetlerden dolayı daha fazla zaman ayırmam mümkün olmadığından bu geziyi ertelemeyi ve bu mevsimde arazi nizamını incelemek için bu kısa seyahat ile yetinmeyi uygun gördüm. Çünkü ben bu seyahatin ertelenmesini istemiyordum. Buraya geldikten sonra, buraları için çok az zaman ayırdığımı şiddetle farkına vardım. Bundan dolayı ihtiyaçlarını ve şikâyetlerini bana iletme ve ayrıntılı bir şekilde benimle konuşup içini rahatlatmak isteyen birçok kişiye gerektiği kadar zaman ayıramadım. Allah^{cc} nasip ederse fert bazında ayrıntılı görüşme ileriki bir seyahatte yapılır. Şu an ben arkadaşlarımıza bazı usul ve prensiplerden bahsetmek istiyorum.

Bizim buradaki arazilerimizde yerleşim, cemaatlerimiz ve burada yaşayan Ahmediler, bazı açılardan dünyanın çeşitli ülkelerinde ve yerlerinde bulunan cemaatlerden farklıdır. Mesela burada bizim arazilerimiz ve çiftliklerimizin işlerini yürütmek için bir nizam bulunmaktadır. Bu nizam cemaat nizamından farklıdır. Bazı ihlas sahibi kimseler hayatlarını vakfedip, kendilerini Hz. Muslih Mevud'a takdim ettiler. O, onları buradaki arazilerin bakımı için tayin etti. Bazıları yönetici, bazıları katip, bazıları muhasip, bir kısmı ise diğer işlerden sorumludur. Bazı insanlar sadece araziyi sürmek ve ondan faydalanmakla beraber, hem cemaat arazilerinde çalışmakla geçimlerini sağlamak, hem manevi faydalar elde etmek ve böylece Allah'ın lütuflarının varisi olmak niyetiyle buraya

taşındılar. Bu insanlar niyetleri, ihlasları ve amellerine göre Allah'ın lütuflarının varisleri olacaklardır. Allah^{cc} herkesin sonunu hayırlı kılsın.

Arazi nizamına gelince, demin de anlattığım gibi kimi yönetici, kimi kâtip, kimi muhasip ve kimi de diğer işlerle meşguldür. Ayrıca bazı Ahmediler, arazi sürmek ve işçi olarak çalışmaktadır.

Yöneticilere gelince, onlar da burada yaşayıp arazi süren ve işçi olarak çalışan kimseler gibi insandırlar. Bundan dolayı her ikisi de, hata yapmaya eşit derecede müsaittir. Bir işçinin hata yapabildiği gibi, bir yönetici de hata yapabilir. Yerel yöneticilerin hatalarını düzeltmek için üzerlerinde merkezî bir nizam bulunmaktadır. Ancak mesafenin uzaklığından dolayı, merkezin her ayrıntıdan haberdar olamayacağı gerekçesiyle merkezî yöneticiler, ara sıra buraya gelirler. Hz. Muslih Mevud da senede bir veya iki defa bu arazilere gelip incelemelerde bulunurdu ve gördüğü hataları düzeltirdi.

Şikayette bulunmanın adabı

Hataların düzeltilmesi için, İslam bize uygun bir yol öğretmiştir. Buna göre şikâyet eden kişinin ismini gizlememesi gerekir. Hz. Muslih Mevud'a isimsiz gelen şikâyetlerin hepsi yırtılıp çöpe atılırdı. Bana da bir şikâyet isimsiz gelirse yırtılıp çöpe atılır.

Bu seyahatim esnasında da bazı isimsiz şikâyetler geldi. Ben onları yırtıp çöpe attım. Çünkü bir kimse cesaret edip ismini yazmayıp, korkaklıkla gizliyorsa, şikâyeti incelenmeye değer değildir.

Aynen bunun gibi isim yerine, “biz Nasır Abad veya Mahmud Abad işçilerinin hepsi şundan şikâyetçiyiz” diye yazmak da yanlış bir yoldur. Çünkü şikâyet eden veya edenlerin isimlerinin bulunması gerekir. Ayrıca yazılanların doğru olması da şarttır.

Bu yolculuk esnasında Nasır Abad'dan bir arkadaş, bana bir şikâyet ilettili. Görünürde bu şikâyet üzerinde başka iki kişinin de parmak izi bulunuyordu. Onlardan birisine, şikâyetinin ne olduğu sorulduğunda o, yazılan şikâyet mektubundan haberdar olmadığını, parmak izinin de kendisine ait olmadığını söyledi.

İşte eğer bu ve buna benzer bir yanlışlık, araştırmanın başlangıcında karşımıza çıkarsa biz şikâyeti incelemeyiz. Çünkü şikâyet eden kişi gerçek olmayan bir şey yazarak kendiliğinden aleyhine karar vermiştir.

Bunun tersine bazı insanların, hiçbir şey saklamadan ayrıntılı bir şekilde hem kendi hatalarını hem onlarca diğerlerinin hatalarını yazdıklarına şahit oldum. Onlar şikâyetlerini, hiçbir eğri söz, abartılı bir ifade ve gerçeğe aykırı hiçbir beyanda bulunmadan yazarlar. Bu işimizi kolaylaştırır. Bu şekilde yazılan bir şikâyetten insan, hemen doğru neticeye varır ve sorun çözülmüş olur. Eğer şikâyetinde bir gerçek varsa onu araştıran yönetici zamanını boşa harcamadan ve sıkıntıya düşmeden meseleyi çözüme kavuşturur.

Bilindiği gibi ben Kadiyan'da uzun bir zaman Meclis Hüddamü'l Ahmediye'nin Sadırı olarak çalıştım. Binlerce insanla muhatap oldukları için bu gibi görevlerde bulunan insanlar aleyhinde şikâyetlerin olması doğaldır. Bazen yönetici hata eder, bazen şikâyet eden kimse hatalı olur.

Bir keresinde Hüdamü'l Ahmediye'den bir arkadaşın bana gelip şunları söylediğini çok iyi hatırlıyorum: “Sizin benim aleyhime verdiğiniz karar doğru değildir. Ben kararınızın aleyhine Hz. Muslih Mevud'unda temyiz başvuracağım.” Bunun üzerine ben ona şunları söyledim: “Hüdamü'l Ahmediye'nin kuralları gereği sen Sadır Hüdamü'l Ahmediye'nin kararı aleyhine, zamanın halifesi'nde temyiz başvurusunda bulunamazsın. Çünkü temyiz, kanunun verdiği bir haktır. Ancak kanun birisine bu hakkı verdiğinde bunu kullanabilir, ama kanunun vermediği bir hakkı kullanamaz. Hüdamü'l Ahmediye için Hz. Muslih Mevud'un onayladığı kurallara göre o, hadimlere böyle bir hak vermemiştir. Buna göre Sadır Meclis'in kararı aleyhinde zamanın halifesine temyiz başvurusu yapılamaz.” Ancak ben kendiliğimden ona, zamanın halifesinin'inde şikâyet kapısının her zaman açık olduğunu söyledim. Ben ona, temyiz başvurusunda bulunamazsın, çünkü bu kanunla ilgili bir meseledir, ama kararım aleyhinde şikâyetinde bulunabilirsin, dedim. Bunu duyunca o, bu konuyu düşüneceğini ve şimdilik şikâyetinde bulunmak istemediğini ancak temyiz hakkı olsaydı bunu kullanacağını söyledi.

Bu arkadaş düşünüp taşındıktan sonra şikâyetinde bulunma kararı verdi. Başımdan binlerce olay geçmiştir, ancak bu olay bende derin bir etki

biraktığı için hala unutmadım. O, Muslih Mevud'a şikayetini yazarken ne kendisiyle ilgili ne de bizimle ilgili hiçbir şeyi gizlemedi. Olayları tam bir tablo gibi Huzur'un önüne arzetti. Bunun üzerine Hz. Muslih Mevud^{ra} ona şöyle yazdı: "Bu durumda, Sadır Hüdümü'l Ahmediye senin aleyhinde karar vermekten başka ne yapabilirdi?"

Bu cevabı alınca o teselli buldu. Eğer o Huzur'a, özet, şüpheli veya yanlış bir şikayet sunsaydı, Huzur bizden de konuyla ilgili rapor isteyecekti. Böylelikle Huzur'un zamanı da boşa harcanmış olurdu. Ancak o genç, ileri derecede dindarlıkla her olayı olduğu gibi yazdı ve cevabını alınca da teselli buldu. Çünkü zamanın halifesinin kararından 99.999 kişi teselli bulur. Bunun tersine içinde imanî zaaf bulunan birisi teselli bulmaz. İlâhî silsilelerin ezici çoğunluğu, ister anlansın ister anlamasın, zamanın halifesinin kararıyla teselli bulur.

Kısacası şikayet yolu her zaman açıktır. Olayları yanlış değil, doğru ve olduğu gibi yazıp isminizi de ekleyin. Bunu yaptığınız takdirde şikayetinize bir çare bulunacaktır. Ancak yarı doğru yarı yanlış yazılırsa, hem de zamanın halifesine yalan beyan da bulunulursa, o zaman hem hatalı davrananın aleyhine hem de yalana başvuran şikayetçinin aleyhine işlem yapılacaktır.

İşte şikayet kapısı açıktır ve hilafet-i raşide var olduğu müddetçe de açık kalacaktır. Eğer bazı yöneticiler bundan hoşlanmıyorlarsa ben onlara, katiyen böyle davranmamalarını nasihat ediyorum. Çünkü eğer onlar bu kapıyı kapatırlarsa bu, insanların kalplerinin teselli ve itminan kapısının kapatılması manasına gelecektir.

Şikayette bulunmak için herhangi bir vasıta, yani yöneticilerin vasıtasıyla gelmek şart değildir. Ancak temyize başvuruda bulunmak için bu gereklidir. Çünkü o kanunla ilgili bir durumdur. Kanuna göre eğer bir yönetici aleyhinde temyiz başvurusunda bulunulacaksa o zaman ilgili yöneticinin vasıtasıyla başvuruda bulunulsun ki o da kendi görüşünü yazabilsin. Ancak şikayette bulunmak isteyen kimse böyle davranmak zorunda değildir, vasıtasız yol açıktır. O, şikayette bulunmak için her an zamanın halifesinin kapısını çalabilir ve ona şikayetini sunup çözüm için ricada bulunabilir.

Kısacası eğer bir kimse şikâyette bulunuyorsa yöneticiler ve görevliler buna gücünmemeli. Tersine bir açıdan mutlu olmalıdırlar ki insanlar sağda solda konuşacakları yere mesele yukarıya iletildiği için yöneticilerin durumu açıklığa kavuşacaktır. Şikâyetler genelde yalana değil, yanlış anlaşılmalara dayalı olur. Bu nedenle ben görevlilere, şikâyetlerden dolayı gücenip öfkelerini dışı vurmamalarını nasihat ediyorum.

Eğer arazileri süren birisi veya bir işçi, herhangi bir şikayette bulunduğu anda, görevliler ve yöneticiler şikayetin yanlış olduğunu biliyorlarsa onu çağırıp gerçeği anlatmalıdırlar. Çiftçilerimizin bir kısmı okur-yazarlıktan yoksundur. Bir şeyler düşünür ve işitir ve ondan çıkardığı netice yanlış olur. Burada onların ücretleriyle ilgili defter tutulur. Eğer o defter önüne konup rahat bir biçimde sabır ve sevgi ile düşündüklerinin yanlış olduğu anlatılırsa ve durumlar gereği böyle bir karara varıldığı ve ona hiçbir şekilde haksızlık edilmediği açıklanırsa yüzde doksan dokuzu gerçeği anlar. Buna rağmen bazı kimseler suizanda bulunup şikâyetlerini yukarıya bildirebilirler. Ancak yüzde doksan dokuzu gerçeği anlayacaktır.

Kısacası arazilerin bakımından sorumlu bu nizamla ilgili bazı konuları özetle açıkladım. Eğer Allah^{cc} hayat verip nasip ederse ileriki bir seyahatte uzun bir zaman ayıracağım. Böylelikle daha fazla insanların şikâyetleri dinlenecek ve sıkıntılarına bir çare bulunacaktır. Bu seyahat esnasında birçok kişiyle ayrı ayrı görüşemedim. Genellikle yirmişer, otuzar, kırkar ve ellışerli gruplar halinde görüştüm. Bundan dolayı çocukların okulu, evliliği veya araziyle ilgili dertli olanlar sıkıntılarını dile getiremediler. Ayrıca özel meseleleriyle alakalı dua için de birebir görüşemediler...

İki önemli nizam

Arazilerle ilgili nizamdan başka iki nizam daha bulunmaktadır. Bazen bunlar birbirleriyle çakışır. Hâlbuki bunun hiçbir sebebi yoktur.

Burada bir yerel amir bulunur. Gördüğüm kadarıyla birçok yerde arazi yöneticisi ile cemaatin sadırı veya amiri farklı kişilerdir. Ayrıca il amiri vardır ve bir de bölge amiri bulunmaktadır.

Bazen il amiri veya bölge amiri şöyle düşünür: “Ben il amiriyim, arazi ise cemaate veya Ahmedilere aittir. Bu sebeple arazi işlerine karışmak doğal hakkımdır.” Hâlbuki yerel amir, il amiri veya bölge amiri olması hiçbir şekilde ona arazi işlerine karışma hakkı vermez. Arazi işleri ve yönetimiyle hiçbir ilgileri yoktur. Bunun bütün sorumluluğu arazi işlerinden sorumlu yöneticilere veya onların da üst yöneticisi olan sorumluya aittir. Bu konuyla ilgili merkeze hesap verecek olan makam il veya yerel amir değildir.

Bazen bunun tersine arazi işlerinden sorumlu yönetici şöyle düşünür: “Ben hayatımı vakfettim. Son nefesime dek hayatımı cemaate hizmet etmek için sarf edeceğim. Sadece direk olarak merkeze hesap vermek zorundayım. Bundan dolayı cemaati nizamdan bağımsızım.” Merkez önünde sorumlu olduğu doğrudur. Ama sorumluluğu sadece arazi işleri için geçerlidir. Cemaati nizam ile ilgili işlerden ötürü merkez önünde hiçbir sorumluluğu yoktur. Hayatını vakfetmiş bir arazi yöneticisinden beklediğimiz, cemaati nizamı diğerlerine göre daha ziyade içtenlikle kabul edip onlar için güzel bir örnek teşkil etmesidir.

Her iki taraf hata yapar. Nitekim bazen il amiri “Amir benim. Onun için buralara da karışabilirim” diye düşünürken, arazi sorumlusu “bütün bölgeden sorumlu olan benim, bundan dolayı sadece merkeze hesap vermekten sorumluyum il amirine hesap vermek zorunda değilim” diye düşünür. Hâlbuki cemaat işleri söz konusu olunca arazi sorumlusu cemaat yöneticilerine hesap verecektir.

Mürebbliler

Üçüncü nizam, hem arazi hem de cemaati nizam diye isimlendirilen amirler ve sadırlar nizamından daha farklı bir nizamdır. Ona da “işlah ve irşat nizamı” denilir. Bir mürebbi nereye giderse gitsin oradaki amire veya genel arazi sorumlusuna tabii olmaz. Mürebbi Halife ve merkezin temsilcisidir. Dünyevi açıdan nüfuzlu ve hali vakti yerinde olan birçok amirin geçmişte, bazen mürebblere karşı hoş olmayan tavırlar sergiledikleri görüldü. Hâlbuki böyle yapmamaları gerekirdi. Hazret Muslih-i Mevud^{ra} böyle amirleri sert bir şekilde uyardı ve onları düzeltti. Eğer senede yüzbin, ikiyüzbin yahut beşyüzbin Rupî kazanıyorsan, o zaman

kendi evinde amir olabilirsiniz. Mürebbi merkezin temsilcisidir. Ne kadar büyük cemaatin amiri olursan ol, her halükâr ve durumda mürebbiye boyun eğmek zorundasın. Mürebbi amirlerden bağımsızdır.

Mürebbilerle ilgili sorumluluğunuz, onlara güzel yemekler ve hoş ikramlarda bulunmak değildir. Tersine benim mürebbilerimden beklediğim şudur: Mecbur edilmedikleri müddetçe ellerinden geldiğince kendilerine verilen cep harçlıklarından veya yol için verilen bütçeden yiyeceklerini temin etsinler. Bazı cemaatlerin yemek konusunda ısrar ettiği doğrudur. Birkaç gün için vakf-i arzi¹ yapanlara bu konuda sık sık anlatmamıza rağmen cemaatler, yemek konusunda onları mecbur ederler ve “yemeklerimiz ve ikramımız geri çevrilirse rezil oluruz” derler. Hâlbuki vakf-i arzi'ye sık sık tembihlediğimiz, kendi yemeğini cebinden temin etmeleridir. Bu konuda cemaatin zihniyeti değişmediği müddetçe, mürebbi böyle bir durumla karşılaşp mecbur kaldığı takdirde kerhen ikramlarınızı kabul edecektir. Ama sizler mürebbinin onuru ve saygınlığını göz önünde bulundurmamak zorundasınız.

Bazı bölgelere bir mürebbi gittiğinde, oradaki zengin takımı onu küçük görür. Hâlbuki hayatını Allah için vakfedip, insanoğlu ondan manevi feyiz alabilsin diye uzun bir müddet Allah'ın dinini öğrenen ve Allah'ın dini için çok az bir miktar parayla hayatını idame ettirme ahdinde bulunan kimse, size uğradığında, izzet sahibi olan Rabbinin dergâhının kölesi ziyaretinize gelmiş demektir. Her onur, şeref ve izzet Allah'a aittir. Peki, o zaman Allah'ın dergâhındaki fakirden daha şerefli, saygın ve onurlu kim olabilir?

Ama hali vakti yerinde olan, dünyevi şeref elde etmiş veya saygın bir mesleğe sahip olmuş dünyaya düşkün kimseler, mesela hekimlik öyle bir meslektir ki büyük insanlar onun önünde eğilmek zorunda kalırlar. Bakanlar, valiler, emniyet müdürü vs vs, doktoru tanırlar. Böyle kimseler “biz mürebbiden daha saygın kimseleriz. Bundan ötürü cemaat içinde mürebbiden daha ziyade saygı görmeliyiz ama biz mürebbiye hakkı olan gereken saygıyı göstermek zorunda değiliz diye düşünüyorsa, bundan daha büyük sefihlik (aptallık) ne olabilir? Biliniz ki izzet

¹ Birkaç gün vakfedip bir cemaatte temel dini bilgi öğretmeye gidenler

ve şeref Allah^{cc} indinden nasip edilir. Onun için her şeref, izzet ve onur kendini Allah'a vermiş kimsenin kucagındadır. Ondandır daha ziyade saygının kim olabilir?

İşte bu üç nizam daimi olarak işlemektedir. Bunların aralarında hiçbir çatışmanın olmaması için hep uyanık durmalısınız. Çünkü bir çatışma meydana geldiğinde birisi mutlaka sıkıntıya düşecektir. Sadır Encümen Ahmediye'ye ve Umur-i Amme'ye veya bana şikâyet iletilecek. Ben hiç kimseden korkmam, ben Allah'ın azameti ve celalinin yerleşmesi ve O'nun kurduğu Cemaatin saygınlığının korunması için bir iki kişi şöyle dursun bütün dünyadan bile korkmam.

Ben hutbemi kısa kesmek istediğim için arkadaşlarımıza son bir şey söylemek istiyorum. Peygamber Efendimizden^{sav} sonra Hilafet-i Raşide dönemi başladı. Bu hilafetten sonra başka bazı insanlar ortaya çıktı. En son olarak Allah^{cc}, Vadedilen Mesih'in^{as} eliyle yeniden hilafetin sarsılmaz nizamını kurdu. Müslüman Ahmediye Cemaati Allah^{cc} indinde bu nimeti hak ettiğini ispatladığı müddetçe, hilafet nizamı devam edecektir.

Halifelerin tevazu yolunu seçmeleri

Gelip geçen bütün Hulefa-yı Raşidîn'in hayatlarını incelediğinizde, onların hepsinin tevazu ve acz yolunu seçtiğini göreceksiniz. Ben de Allah'ın emrine uyarak O'nun rızası için ve bütün Hulefa-yı Raşidîn'in sünnetine uymak için bu yolu seçtim. Ben aranızdan sizin gibi bir insanım. Allah^{cc} kalbimde sizler için o kadar sevgi yaratmıştır ki sizler onu tahmin dahi edemezsiniz. Bazen secdeye vardığımda cemaat için ve cemaatin fertleri için şöyle dua ederim: Ey Allah'ım! Bana mektup yazanların muratlarını tamamlar. Ey Allah'ım! Bana mektup yazmak isteyen, ancak herhangi bir tembellikten ötürü yazamayanın isteklerini yerine getir. Allah'ım! Bana mektup yazmayan, hatta bunu akıllarına dahi getirmeyen kimseler, eğer bir sıkıntı içindeyse veya bir ihtiyaçları varsa sıkıntılarını gider ve ihtiyaçlarını yerine getir.

Ancak bazen, ahmak kimseler bu fena ve hiçlik makamını bir zaaf olarak görürler. Onlar Hz. Ebubekir^{ra}, Hz. Ömer^{ra}, Hz. Osman^{ra} ve Hz. Ali'nin^{ra} ayrıca onlardan sonra gelen bütün mücedditlerin tevazu

yolunu seçtiklerini bilmezler. Bundan dolayı bazı kimseler, tevazuyu seçtiği için böyle kimseleri çok zayıf olarak görürler. Ahmaklar, böyle kimselerin, üzerlerinde Allah'ın azameti tecelli ettiği için hem kendi varlıklarını hem dünyadaki bütün mahlûkatı ölü olarak gördüklerini anlamazlar. Onlar ne kendilerini ne de dünyayı bir şey zannederler. İşte böyle bir acz'den dolayı onlar, Allah'ın mucizevî kudretinin mazharı haline gelirler. Böyle kimseler için fena ve hiçlik makamı, Allah'ın Kudret pınarının kaynağıdır. Bundan dolayı hiçbir güç onları korkutamaz ve onlar dünyanın hiçbir hazinesine tamah etmezler. Her dilenci ve miskine tevazuyla eğilirken, Allah^{cc} ve O'nun dini ile ilgili bir mesele söz konusu olduğunda hiç kimsenin karşısında başlarını eğmezler. Bir tarafta dünya ve dünyaya düşkün olanlar, diğer tarafta Allah'ın fiili, sözü, ismi ve azameti olduğunda, dünya onların ayaklarının tozu dahi olamaz. Çünkü bizzat Allah^{cc} onların terbiye edicisi ve öğreticisidir. Siz bunu hiç aklınızdan çıkarmayın.

Halife bütün dünyanın muallimidir

Bizim inancımıza göre zamanın halifesi, bütün dünyanın öğretmenidir. Eğer bu doğruysa (ki kesinlikle doğru olan da budur) o zaman dünyanın âlimleri ve filozofları Halifenin karşısına öğretmen olarak değil öğrenci olarak çıkacaklardır.

Kıscacası tevazu ve alçakgönüllülük, zamanın halifesinin makamıdır. O, kendisinde ne ilim ne feraset ne de bir güç bulunmadığına ve kendisinin bir hiç olduğuna inanır. Ne varsa, sadece Allah'ın lütfudur. Allah^{cc}, ne kadar ilim, güç ve feraset nasip ederse Kendi başıdır ve bunlar O'nun Celali ve Azameti için harcanır. Hiçbir yerde halifenin kendi varlığı gözükmez. Havada uçan toz zerrecilerinin bir nevi varlık olduğundan söz edilebilir, ancak zamanın halifesinin bu kadar bile benliği kalmaz.

Halifenin kalbindeki sevgi

Ben size açıkça söylüyorum ki Allah^{cc} herkimi üzerinize halife olarak tayin ederse, onun kalbini sizin için sınırsız sevgiyle dolduracaktır. O, zamanın halifesine, dua eden anne babanızın bile edemediği kadar sizin için dua etmeyi nasip edecektir. Allah^{cc} onu, sıkıntılarınızın giderilmesi

için her türlü sıkıntıya katlanmaya muvaffak kılacaktır. O, bunların hepsini, başınıza kakmadan gönül sevgisiyle yapacaktır. Çünkü o, sizin değil Allah'ın hizmetçisidir. Allah'ın hizmetçisi ise başkalarını minnet altında bırakmak için değil, Allah^{cc} rızası için yapar. Ancak bu durumu ve tutumu, onun içinde bir zaaf bulunduğuunun alameti değildir ki siz onun zaafını suiistimal edesiniz. Şüphesiz onun boynu ve beli Allah^{cc} için eğiktir; ancak o zayıf değildir. Çünkü onun işlerinin dayanağı Allah'ın gücüdür. Bir iki kişi şöyle dursun, bütün dünya dahi ona karşı çıksa, halifenin gözünde bir hiçtir.

Allah^{cc} Kendisi gani olduğu gibi zamanın halifesine de ganilik makamı verir

Hiz. Ebubekir'in^{ra} hilafet zamanının başlarında, büyük bir fitne baş gösterdiğinde, Peygamber Efendimizin^{sav} hazırladığı ordunun gönderilip gönderilmeyeceği sorusu ortaya çıktığında, Hiz. Ebubekir^{ra}, Medine sokaklarında Müslüman çocuklar ve kadınların cesetlerini köpekler sürüklerlerse dahi umurunda olmayacağını ve Peygamber Efendimizin^{sav} emrinin yerine getirileceğini söyledi. O, bunları söyledi ve uyguladı, çünkü üzerine inen Allah'ın^{cc} celali ve azametinin tecellisinden dolayı onun gözünde bütün dünya bir ölü idi. Asıl hayat Allah'ın hayatıdır. Bundan sonra Allah'ın bir lütfu ve bağışı neticesinde, gerçek hayat Muhammed Resulullah'ın^{sav} hayatıdır. Muhammed Resulullah'ın^{sav} ismi, izzeti, azameti ve onun kararlarının yerleşmesi önemlidir. Bunun için bütün dünya ölse ve bütün Müslümanlar kurban edilse fark etmez. Çünkü Muhammed Resulullah'ın^{sav} buyruklarına ters davranılmaz. Ganilik duygusunu da, aciz kullarının kalbinde ancak Allah^{cc} yerleştirir. Allah^{cc} Kendisi gani olduğu gibi zamanın halifesine de ganilik makamı verir. Bundan dolayı onlar hiç kimseyi umursamazlar. Onlar hazinelere ve sevgisine aldırış bile etmezler. Hiçbir dünyevî şan ve şevketin sevgisi içlerinde kalmaz. Onların benliği tamamıyla yok olup gider. Kısacası onlar hiçbir şeyi umursamazlar.

Nitekim hiç kimse hataya düşüp zarara uğramamalı. Hiç kimse, bu tevazu ve alçakgönüllülüğü bir zaafın neticesi olarak görmemeli. Hiçbir yerde zaaf yoktur. Birisinin kişisel bir gücü varsa onda zaaf söz konusu olabilir. Ancak kişisel gücü olmayan kimsede zaaf nasıl olabilir. O, her

ne aldıysa ve ne alacak ise kesinlikle Gök'ten alacaktır ve asumanî gücün karşısına yeryüzündeki hangi gücü çıkaracaksınız?

Kısacası, hayatlarınızı Allah'tan korkarak geçirin ve Silsile-yi Aliye-yi Ahmediye'nin kurduğu her nizamı uymayı bahtiyarlık sayınız. Çünkü bütün bereket bundadır. Bu bereket sadece iddialardan ibaret değildir. Allah'ın fiilî şahitliği bu bereketin, bu nizamda bulunduğunu göstermektedir. 1934 senesinde Tahrik-e Cedit için siz ne vermiştiniz? Yüz bin rupî! Tahrik-e Cedit'in ilk senesinde Hz. Muslih Mevud'a lebbeyk diyerek verdiğinizden daha ziyade insanı, Allah^{cc} Ahmediyetin kucağına attı.

İşte siz durmadan vazifelerinizi yerine getirdiğinizde Allah^{cc} da hakkınızdaki sözlerini yerine getirecektir. Kendini beğenme, kibir, isyan ve fışk-u fücür yolunu seçmeyiniz; Ne Allah'ın karşısında ne de O'nun bu nizamı karşısında. Kibirle iddialarda bulunan, kendilerini bir şey zanneden birçok güçlü kimseler ortaya çıktı. Ancak Allah'ın kahrı onları ezip yok etti ve izleri dahi kalmadı.

Hz. Muslih Mevud'un^{ra} hilafet zamanı çok uzundur. Dış fitneler hariçinde ara sıra cemaatin içinde de bazı fitneler baş gösterdi. O fitne çıkarımlar şimdi nerede ve Cemaatin adımları nerede? Bunları inceleyin! Onlar başarısızlık ve muratsızlık karanlıklarında kayboldular ve cemaatin adımı gökte fetih ve zafer yıldızlarına ulaştı.

Kısacası hayatlarınızı Allah'ın şükür eden kulları olarak geçirin ve bir Ahmedi olarak sorumluluklarınızı yerine getirmeye çalışın. Her an dua ediniz ki, Ey Allah! Bizden bir gaflet vuku bulursa affeyle ve sorumluluklarımızı hakkıyla yerine getirmeye bizi muvaffak eyle. Çünkü Sen'in lütfun desteklemezse biz bu sorumlulukları yerine getirme gücüne sahip değiliz. Allah^{cc} hem benimle hem sizinle olsun. Amin.¹

¹ Hz. Mirza Nasır Ahmed Halifetü'l Mesih III, Hutbat-ı Nasır, Cilt 1, Sayfa 483, 25 Kasım 1966 Cuma Hutbesi

Amire itaat, mürebbilere saygı ve amirlerin sorumlulukları

Vadedilen Mesih'in dördüncü Halifesi Hz. Mirza Tahir Ahmed^{ar}, kelime-yi şهادet, istiaze ve Fatiha suresini okuduktan sonra şöyle buyurdu:

Bugün ziyaretim esnasında ki beraber kılacağımız son Cuma namazıdır. İlk olarak ben Malik olan Allah'a şükrediyorum. O, lütfuyla bu aciz kulunun yolculuğunda başarılar nasip etti. O'nun desteğini her adımda müşahede ettim. Bu kainatın sahibi sadece O'dur. Bundan dolayı O'nun lütfu olursa çabamız meyveli olur. Bize olan merhameti büyüktür. Gelecekte de aynen bu şekilde merhamet edeceğini, bizi affedeceğini ümit ediyoruz.

Bundan sonra ben İngiltere cemaatinin sevgisi ve misafirperverliğinden dolayı teşekkür ediyorum. Bana, arkadaşlarıma ve bütün dünyadan gelen misafirlere cömertçe misafirperver davranıldı. Tanıdığım herkes buradan mutlu ayrıldı. Biz de bu yolculuğun güzel hatıralarıyla mutlu geri döneceğiz. Bu hatıralarımız inşallah dua şeklini alacak. Allah'ın acizane dualarımızı kabul edeceğini umuyorum.

Hayatlarını dine adayanlar

Şimdi ben farklı konulara dikkatinizi çekmek istiyorum. Bugünkü konuşmam için ben notlar aldım. İlk olarak, hayatlarını vakfedip burada farklı hizmetlerde bulunan mürebbilerden bahsedeceğim. Hayatlarını Allah'a adayan bu insanlara toplum tarafından, özel bir makam ve destek verilmeli. Bütün toplum ve cemaatin hepsi bu amaca ulaşmak için onlara destek vermediği müddetçe, onlar hedeflerinde başarıya ulaşamazlar. Sadece bununla yetinilmemeli, tersine onlara özel bir makam ve saygı gösterilmeli. Ancak ben büyük bir üzüntüyle müşahede ettim ki bazı cemaatlerde mürebbilere hakkıyla saygı gösterilmemektedir. Bazen onları o kadar acımasızca tenkit ederler ki onların yürekleri paramparça olur. Onlar bundan dolayı çok acı hissetmelerine rağmen bundan hiç bahsetmezler.

İnsanlar farklı farklıdır. Onlar farklı eğitim yuvalarından eğitim almışlardır. Eğer birisi İngiliz dilinde çok güzel konuşamıyorsa, bu onun

suçu değildir. Suçlu olan birisi varsa o da bu insanı yetiştiren sistemdir. Bir kusur varsa onun eğitim gördüğü okuldadır. Bu ve buna benzer birçok diğer nedenler olabilir. Ben burada onlardan bahsedecek değilim. Ancak diyebilirim ki eğer birisi hayatının tümünü Allah^{cc} yolunda vakfettiyse ona saygı ve sevgi gösterilmeli ve her alanda ona destek verilmeli.

Burada (İngiltere’de) değil ama dünyanın her bölgesinde artık mürebbi bizim şahsi hizmetçimizdir diye düşünen bazı kimseler olduğunu ben şahsen biliyorum. Biz bu acımasız manzaraya genellikle İslam dünyasında ve özellikle Pencap’ta köydeki cami imamlarında rastlıyoruz. Orada arazi sahibi, cami imamının yemesini içmesini sağladığı için, mollalar arazi sahibinin kişisel hizmetçisi olarak görülür. Bu yeme içmenin standardının ne olduğu ayrı bir tartışma konusudur. Molla onun sadakalarıyla hayatını geçirdiği için ona karşı nahoş davranılır. Her gün onun onuruyla oynanır. İşte o, böyle bir topluma nefret öğreterek otoritesini sağlayabilir. O, nefret öğrettikçe insanlar onun arkasından yürürler, ama iyilik ve fedakârlığı öğrettiğinde halk onu bırakır gider. Bugünlerde cami imamlarıyla halk arasında bir tek bu bağ bulunmaktadır. Böyle bir şeyin toplumun hiçbir alanında yayılmaması için çaba sarfetmeliyiz. Bu hedefe ulaşmak için uzun bir yol katetmemiz gerekir.

Ancak Allah’ın lütfuyla Vadedilen Mesih’in terbiyesi neticesinde hazırlanan mürebimlerimiz diğer insanlardan çok farklıdılar. Onlardan büyük bir kitle kendi yeteneklerine göre, en yüksek seviyede tahsil gördü ve daha sonra hayatlarını vakfetti. İki seçenekleri vardı; dünyaya meyletmek veya kendilerini Allah’a takdim etmek. Onlardan bazı kimseleri şahsen tanıyorum. Onlar eğer dünyaya dağılsalardı, bugün zengin olurlardı. Gelirleri onlardan daha fazla olurdu. Dünyevi makam açısından da onlardan daha yüksek ve saygın bir yerde olurlardı. Ama onlar hallerinden memnundurlar. Çünkü ecirleri Allah indindedir. Bu yüzden onlar için hiç kaygım yok. Ama onlara karşı hoş olmayan tavırlar takınanlar için kaygılıyım. Onlara Allah’ın öfkesinin inmesinden korkuyorum. Çünkü hayatlarını Allah’a takdim etmiş olanlara karşı uygunsuz davranışlarda bulunan kimselerden Allah hoşlanmaz. Böyle kimselerin bu konuda dikkatli olmaları gerekir. Siz onlara iyi davrandığınız zaman,

onlar bunu kabul etmek veya geriye çevirmek konusunda serbesttirler. Tarafınızdan gösterilen iyi bir davranışı kabul etmekle, size teşekkürlerini bildiriyorlar demektir. İyiliklerinizin karşılığında müteşekkik olmaları, size köle oldukları anlamına gelmez.

Hali vakti yerinde olanlar

Maddi durumları iyi olan Ahmediler yersiz tenkit edilmemeli. Bazı insanların dar görüşlü ve katı düşünceli olması hayret verici olmasına rağmen bir gerçektir. Bir Ahmedî güzel ve rahat bir hayat sürdürüyorsa bu tür insanlar öfkelenip, üzerine tenkit yağmuru yağdırırlar. Onlara göre o lüks bir hayat sürdürmektedir. Hâlbuki tenkitçiler, İslam'da neyin lüks hayat tanımında olduğunu bilmezler. Onlar İslam'a göre neyin yanlış neyin doğru olduğunu bilmiyorlar. Eğer Allah'ın koyduğu sınırlar içinde kalarak en güzel şeylerden faydalanırken, sizden mali fedakârlık istendiğinde ön saflardaysanız, o zaman elinizde kalan sizindir ve istediğiniz gibi onu harcayabilirsiniz.

Sizin güzel ve rahat hayat sürdürmeniz katiyen yasak değildir. Yasak olan, Kuran-ı Kerim'de açıkça beyan edilmiştir. Bundan dolayı hiç kimse Kuran'ın caiz saydığına haram sayamaz. Allah^{cc} Kuran-ı Kerim'de buna işaret ederek şöyle buyurur:

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا حَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ...

De ki: “Allah'ın, kulları için yarattığı ziyneti ve temiz rızkı, kim haram kıldı?” De ki: “(Aslında) bunlar, dünya hayatında müminler içindir, Kıyamet günü (de) yalnız müminler için olacaktır.”¹

Nitekim Allah^{cc} biz bu güzel şeyleri kullanalım diye yaratmıştır, gerçek müminler onları reddetsinler diye değil. Sonuç olarak müminlerin bu eşyaları kullanmaları yasak değildir. Ancak İslam'ın koyduğu sınırları aşmamak ve bu hayat tarzının mali fedakârlıklara engel olmaması bunun şartıdır.

¹ Araf suresi, ayet 33

Bizim, sade bir hayat sürdürülmesinden bahsetmemiz, İslam'da güzel ve rahat bir hayatın sürdürülmesinin yasak olduğu manasında anlaşılmalıdır. Aslında bununla kastedilen, elimizden geldiğince tasarruf edip İslam'ın hizmetine sunulmasıdır. İslam'da buna nafil ibadet denilmektedir. Farzları yerine getirdikten sonra insanın gönüllü olarak verdiği hizmetler nafil ibadet hükmündedir. Ancak bir kimse sadece farzları yerine getirmekle yetiniyorsa hiç kimse ona itiraz etme hakkına sahip değildir. Bir keresinde adamın biri Peygamber Efendimize^{sav} İslam hakkında sordu. Peygamber Efendimiz^{sav}, ona farz olanlardan bahsedip bunlar haricinde yaptığı her işin nafil ibadet hükmünde olacağını söyledi. Bunun üzerine o adam, ben sadece farz olanı yaparsam bağışlanabilecek miyim? diye sorduğunda, Peygamber Efendimiz^{sav} evet diye cevap verdi.¹

İşte gerekli olan en az standart budur. Birisi bu standardın gerisinde kalırsa o, insanların değil Allah'ın öfkesini hak eder. İnsanlara düşen sadece ona sevgiyle nasihat etmektir. Nitekim Allah'ın koyduğu sınırlar içerisinde kalanlara hiç kimse sert davranma hakkına sahip değildir. Neticе olarak eğer bazı mürebbiler hayatlarını rahat bir şekilde sürdürüyorsa onların diğer gelirlerinin neler olduğunu hiç kimse bilmeyebilir. Allah-u Teâlâ onlara, hiç kimseye açıklamak istemediği yollarla gelir sağlamış olabilir. Nitekim kesin deliller sunulmadan hiç kimse, “filanca, hak olmamasına rağmen rahat hayat geçirmektedir,” deme hakkına sahip değildir. Çünkü Allah^{cc} nimetlerinin müminler için yaratıldığını söylemektedir. Bu dünyada diğerleri de bu nimetlerden faydalanacaklar ancak ahirette onlar sadece müminlere ait olacaktır.

Cemaat görevlilerinin sınırları, hakları ve vazifeleri

Amirler ve cemaat görevlileri söz konusu olunca, sizin onlara karşı sorumluluklarınızdan haberdar olmanız gerekir. Amirler ve diğer görevliler hilafeti temsil etmektedirler. Hilafet ise bütün cemaatin düzeninden sorumludur. Nitekim onlara bu nizamda çalıştıkları için hilafet tarafından bazı haklar verilir. Onların makamları farklı farklıdır. Bazen belirli bir görevlinin hakları bilinmeyince veya anlaşılmayınca sorunlar baş

¹ Buhari, Kitabü'l İman

gösterir. Halk ne kendi haklarından haberdar olur ne de bazı işlerden sorumlu tutulan görevlilerin haklarından.

Bundan dolayı İngiltere cemaati herkese cemaat görevlilerinin sınırlarını, haklarını ve vazifelerini anlatmalı. Bir amir, sadır veya herhangi bir görevde bulunan kimsenin sınırları nelerdir? Eğer sizler haklarınızı ve vazifelerinizi net bir şekilde bilerseniz hiç kimse suizan ve ayrılık tohumlarını ekmeye cesaret edemez.

Bunların yayılışının büyük bir sebebi bilgisizliktir. Bilgisizlik ve karanlık, bir şeyin iki ismidir. Bilgi ise aydınlıktır. Nitekim herkesin yolunu görmesi için aydınlığı yaymalısınız. Bu durumda bunların yayılma ihtimali çok azalır. Çünkü görme gücü sağlıklı ise, yabancılar hariç diğer insanlar kimseyle çarpışmaz ve böyle olaylar istisna olarak vuku bulur. Normal zekâya sahip olanlar, tek bir hedefe ulaşmak için diğerleriyle çarpışmazlar. Bundan dolayı bütün cemaat Ahmediye geleneğinde hem kendi haklarını hem üsttekilerin haklarını bilmeli. Ben burada üsttekiler ifadesini kullandım, bundan kastım düzeni sağlamak için üstünüzde bulunanlardır. Yoksa Allah^{cc} indinde bazı kimseler, düzen sağlamak için üzerinizde bulunanlardan daha faziletlidirler. Çünkü fazilet, kalpteki Allah^{cc} korkusu ve takvayla ilgilidir. Ben sadece düzen sağlama açısından üstün olanlardan bahsediyorum.

Ben burada bazı haklardan bahsedeceğim. Eğer bir amir, yanlışlıkla size yanlış bir emir verdiyse, verdiği emir Kuran'a aykırı olmadığı müddetçe ona itaat edin. Emri Kuran'a aykırı olmadığı müddetçe ona itaat üzerinize farzdır. Eğer bir Kuran ayetinin tefsirinde ihtilaf bile bulunuyorsa yine de ona itaat edin. Çünkü ayetin teviline sığınarak amire itaat etmemenin bahanesini aramak size düşmez.

Peygamber Efendimiz^{sav} başımızdaki yöneticilere itaat üzerinde o kadar vurgu yapmıştır ki insanlar hayret ederlerdi. Adamın birisi: “Ey Allah'ın Resülü! “Birisinde şu şu zaafıflar olsa bile, yine de ona itaat mı edelim?” dedi. Peygamber Efendimiz^{sav} ona “Yine de ona itaat edin” buyurdu. Peygamber Efendimiz^{sav} başı hardal tanesi kadar olan zenci bir köle, yönetici olarak tayin edilirse yine de ona itaat edin, buyurdu. Peygamber Efendimiz'in^{sav} bu hadiste zikrettiği vasıflar, Arapları galeyana getiren vasıflardır. Arap zihniyeti, acem olan birisine itaat etmeye yanaşmazdı.

Bu vasıfları taşıyan bir de Afrikalı siyahilerden ise, devrin Arapları böyle birisine itaat etmeyi onurlarına aykırı kabul ederlerdi. Arapların, hem köle hem de zenci olan kimseyi yönetici olarak kabul etmesi çok zordu. Ayrıca kafatasının büyük olması zeka alameti olarak kabul edilirdi. Araplar bununla gurur duyuyorlardı. Onlara göre kafatası ne kadar küçükse, insan o kadar ahmak ve akılsızdı. Nitekim Peygamber Efendimiz^{sav} her iki zaftan bahsedip, başınızdakinin zenci, köle, kafatasının ise içinde beyin olmayacak kadar küçük olsa bile, ona itaat edin buyurdu.¹

Namaz kıldırmak için tayin edilen imam hakkındaki şikayetler

Bu olayın başka bir yönü şöyledir: Bir kimse namaz için imamdır. Bazı kimseler çok meraklı oldukları için, imamla ilgili cemaatin diğer fertlerinin bilmediği şeyleri bilirler. Bunun neticesi olarak bir kadı gibi diğer Ahmediler hakkında karar vermeye başlarlar. Onlar yeterince kanıtları olmamasına rağmen imamın bazı zaafı olduğunu iddia ederler. İddialarını ispatlamak için İslam kanununa göre yeterli şahitlikler sunamadıkları halde ısrarla “biz filancanın zaafı olduğunu biliyoruz. Bundan dolayı ona hiçbir sorumluluk verilmemeli” derler. Onlar özellikle böyle kimsenin namaz için imam olarak tayin edilmesine muhalefet ederler.

Bu sorular Peygamber Efendimizin^{sav} zamanında da sorulmuştu ve onlar kıyamete kadar karara bağlandı. Bir kimsenin kötü karakterli, nefsanî arzularına uyan, medeniyetsiz, ileri derecede kötü ahlaka sahipse, takva sahibi kimselerin onun arkasında namaz kılması bazılarını rahatsız ederse, bütün bunlara rağmen böyle birisi namaz için imam olarak tayin edilirse cemaat nasıl bir tutum izlemeli diye soruldu. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz^{sav} “siz ona uyun. Çünkü namazı imam değil Allah^{cc} kabul eder” buyurdu.²

Ne kadar güzel ve huzura kavuşturan bir öğretilerdir bu. Bundan dolayı bunun adı İslam’dır. Onun sayesinde barış yayılır. Bu huzur getirir ve emniyet mesajını verir. İslam’da hiçbir ayrılık kabule değer değildir. Bundan dolayı Peygamber Efendimizin^{sav} öğretisinin ruhuna uygun

¹ Buhari, Kitabü'l Ahkam

² Ebu Davud, Kitabü's Salat

olarak siz, başınıza tayin edilen yönetici ve diğer cemaat sorumlularına, sizin gözünüzde takvalı olup olmadığına bakmaksızın itaat edin. Onların takvaları hakkında görüş bildirmek sizin haddiniz değildir. Buna, ölümden sonra Allah^{cc} karar verecektir.

Şimdi ben başta bulunan yöneticiler, amirler ve diğer cemaat görevlilerinin sorumluluklarıyla ilgili bir şeyler söyleyeceğim. Onlar nizamı yürütmekten sorumlu oldukları için, cemaat fertlerine şefkatli davranmalıdırlar. Ahmediler, başlarındaki yöneticiye, onun kişisel becerisinden dolayı değil, sadece Allah^{cc} rızası için itaat etmelidirler. Onları, zamanın halifesi tayin ettiği için, itaatleri sadece Allah'ın hoşnutluğunu göz önünde tuttıkları için olmalıdır. İtaatin başka bir nedeni olmamalı. Ahmediler nizamın tümüne itaat etmelidir, çünkü bu nizam hilafet tarafından yönetilmektedir. Onlar her Ahmediye biat etmediler; Biat ettikleri sadece zamanın halifesidir. Nitekim her şey halifenin elinden çıkmaktadır. Ahmediler ise ona itaat ederler, çünkü halifenin Allah^{cc} tarafından tayin edildiği imanlarının bir parçasıdır. Önce de anlattığım gibi onlara itaat, aslında bir kula değil Allah'a^{cc} itaattir. Kısacası zamanın halifesi yöneticilere bazı sorumluluklar vermiştir. Bundan dolayı onlar bu gücü suistimal etmemelidirler. Ben, Cemaat fertlerine şefkatli davranmayan amirden hoşlanmam. Cemaatin her ferdi direk olarak zamanın halifesiyle irtibat içindedir. Onunla kişisel bağları vardır. Bunun arkasındaki neden Allah^{cc} rızasından başka bir şey değildir. Onlar, zamanın halifesi tayin ettiği için başlarındaki yönetici veya amire itaat ederler. Bu nizamı, zamanın halifesi yönettiği için, Ahmediler nizamın tümüne itaat ederler. Cemaat fertleri, her Ahmediye değil, sadece zamanın halifesine biat ederler. Bundan dolayı her şey halifenin şahsında toplanır ve oradan yayılır ve Ahmediler halifenin Allah^{cc} tarafından seçildiğine iman ettikleri için ona itaat ederler. Demin de söylediğim gibi onlar aslında bir insana değil Allah'a itaat edenlerdir.

Zamanın halifesi yöneticilere bazı yetkiler vermiştir. Bundan dolayı onlar yetkilerini suistimal etmemeli. Ben, insanların dertlerini paylaşmayan birisini amir olarak tayin etmeyi sevmem. Her Ahmedi, zamanın halifesine direk olarak bağlıdır. Onlara, amire itaat edin denmesinin nedeni, onların yöneticilerden düşük ya da hakir olmaları veya herhangi başka bir sebep değil, sadece düzenin sağlanmasıdır. Ancak düzenin

sağlanması sert ve şefkatten uzak olmalarını gerektirmez. Bir amir, Ahmedilere benim hoşlandığım şekilde davranmıyorsa, böyle bir amirin elinde kendimi güvende hissetmem. Nitekim hiçbir mişineri inçarc (baş imam) veya sadır, gücünü suistimal etmemeli. Onlar, Allah^{cc} rızası için itaat eden Ahmedilere eziyet verdiklerinde, aslında bana eziyet vermiş olurlar ve Allah^{cc} yolundan uzaklaşırlar.

Güç arttıkça Allah korkusu da artmalı

Bu çok ciddi bir meseledir. Size duyulan itimadın hakkını ödemelisiniz. Cemaat fertlerine, Peygamber Efendimizin^{sav} ashaba davrandığı gibi davranmalısınız. Bu dünyada Peygamber Efendimizden^{sav} daha büyük bir insan tasavvur dahi edilemez. Onun yetkilerinden daha fazla yetkilere sahip kimse aklımızın ucundan bile geçmez. O, Allah'ı temsil etmek için gönderilmişti. Onun temsil ettiği şekilde hiç kimse Allah'ı temsil etmemiştir. Bundan dolayı diğer bazı kimseler İslamî nizama itiraz ederek, ona dikta rejimi diyorlarsa yanlıştır. Peygamber Efendimize^{sav} peygamberlik verildikten sonra Allah^{cc} tarafından verilen yüce manevi iktidar gibi yeryüzünde hiç kimse dünyevî terim bakımından böyle bir mutlak güce sahip olma iddiasında bulunmamıştır. Dünyevî dikta rejimine gelince onun İslam'da hiçbir yeri yoktur. İslam'a göre iktidar sahibi kimsenin gücü arttıkça, korkusu da o nispette artacaktır. Çünkü eninde sonunda herkes Allah'a hesap verecektir. Netice olarak gücü çoğaldıkça hesap verme korkusu da artacaktır. Nitekim Peygamber Efendimiz^{sav} gücünü tevazu içinde öylesine güzel bir şekilde kullanmıştır ki onun bütün hayatında hiç kimse en ufak bir leke bulamaz. Onun davranışında hiçbir zaman diktatörlüğün izi bile yoktur. O, ileri derecede basiret, hikmet ve sevgi ile hükmetti. Eğer bu üç vasıf mevcutsa diktatörlüğün meydana gelmesi mümkün değildir. Dikta rejiminin hikmet, basiret ve sevgi ile hiçbir ilişkisi yoktur. Ahmediler, hangi seviyede hizmet ederse etsinler, işte bu yönetim şeklini izlemelidirler. Onlar, kendilerine duyulan itimadın devamlı olmasını sağlamalıdır ve hiçbir şekilde yetkilerini suistimal etmemelidirler. Bunların her ikisine uyulduğunda birçok sorun kendiliğinden yok olup gider.

Müslüman Ahmediye Cemaati böylesine örnek bir toplumu kurma çabasıdır. İşte bu hedefe ulaşmak için hepiniz güçlerinizi

sarfetmelisiniz. Ancak yine de her yönü göz önünde bulundurmanıza ve en güzel ortamı oluşturmanıza rağmen uygunsuz bir şey meydana gelebilir. Mesela birisinin yanlış düşünme şekli, yanlış meyli, yanlış davranışı veya yanlış tavrı neticesinde bazı ihtilaflar meydana gelebilir.

Bir kimse neden böyle davranır? Bu meseleyi de açıklığa kavuşturmak istiyorum. Eğer bir yöneticiden şikayetçi iseniz o zaman onun vasıtasıyla merkezi bir an evvel haberdar etmek, hakkınız hatta sorumluluğunuzdur. Eğer şikayetinizi merkeze göndermeyeceği konusunda şüpheleniz varsa o zaman şikayetin bir kopyası direk merkeze yollanmalı. Bir Ahmedî ve zamanın halifesinin ilişkisine gelince her Ahmedî Halifetü'l Mesih'e istediği kadar mektup yazabilir. Bunda hiç engel yoktur. Ancak eğer siz bir kimsenin olumsuz tavırlarıyla ilgili şikayet ediyorsanız, o zaman İslam öğretisine göre ilgili kişiyi de haberdar etmeniz vazifenizdir. Yoksa bu gybet hükmünde olacaktır. Böyle yapmanız bir kimsenin haberi yokken ona çamur atmak demektir. Bundan dolayı bu yol izlenmiştir. Yoksa Ahmedîlerle Halifetü'l Mesih arasında hiçbir engel yoktur. Ahmedîye Cemaati ve Hilafet, bir şeyin iki ismidir. Aralarına girmek ve engel koymak hiç kimse için mümkün değildir. Kötü davranan bir yönetici Halifetü'l Mesih ve cemaat arasında engel olmaya çalışıyor demektir. Çünkü bazı kimseler yerel yöneticilere gücendiklerinde onun kişiliği ve nizam arasında fark gözetemezler. Ve bazı kimseler şikayetlerini Halifetü'l Mesih'e iletme fırsatını bulamazlar. Bunun neticesinde onlar bunun cemaatin bir zaafı olduğunu düşünerek, hilafetle ilişkilerini keserler.

Anlattığım gibi bu tür yöneticiler hiç hakları olmamasına rağmen Halifetü'l Mesih ve Ahmedîler arasında engel teşkil ederler. Durum böyle olunca sizler direk olarak Halifetü'l Mesih veya ilgili şube ile irtibata geçin. Mesela eğer şikayet para ile ilgiliyse Vekilü'l Mal'a yazılmalı, mesele tebşir ile ilgiliyse onunla irtibata geçilmeli. Ancak yine de içiniz mutmain değilse ve sizce durum acil ise o zaman en azından Halifetü'l Mesih olduğum için şikayetinizi bana yazın ve onun bir kopyasını amire yollayın. Ancak bunun normal yolu, şikâyetinizin amir veya ilgili yöneticinin vasıtasıyla gönderilmesidir. Ve bunun bir kopyasının direk olarak merkeze yollanması daha iyidir. Bu yol izlendiğinde sorun kalmayacaktır.

Tek taraflı propaganda caiz değildir

Burada başka bir konuyu da açıklamak istiyorum. Dünyevî meselelerde de başvuru aşağıdan yukarıya doğru yapılır. Yukarıdan aşağıya doğru değil. Bundan dolayı şikayetlerini halkın önünde sunan Ahmediler hatalıdır. Onlar kendileri için helak olma yolunu seçmektedirler. Çünkü onlar Allah'a yönelecekleri yerde halka yönelirler. Halbuki hiçbir dinin kaynağı halk değildir; Allah'tır. Nitekim şikâyetlerini yanlış yere sunan kimseler nizama zarar verirler. Bu tek yönlü propaganda karşısında diğer taraf kendini savunma fırsatı elde edemez. Bazen onlar nelerin söylendiğinden hiç haberdar olmazlar.

Nitekim tek taraflı propaganda özellikle Kuran öğretisine göre İslam'da yasaktır. İster o bir amir hakkında olsun, ister başka bir görevli hakkında, isterse de görevli olmayan bir Ahmedi hakkında olsun. Bunların hepsi şiddetle yasaklanmıştır. Eğer bu propaganda nizaman herhangi bir temsilcisi hakkında ise o zaman iki kat tehlikelidir. Çünkü bu Ahmedilerin ihlâslarına saldırır, üzerinde menfî etki bırakır ve bunun neticesinde onlar tembelleşirler. Bunu yapanların elde etmek istedikleri nedir? Onlar haklı olsalar bile intikam mı almak istiyorlar? Cemaatten intikam ve cemaatin ruhundan intikam! Bu hiçbir zaman olamaz. Ahmediyetin tarihinde hiçbir zaman bu gerçekleşmemiştir. Allah-u Teâlâ başlangıçta onların doğru olup olmadığına aldırmaaksızın, bunu yapanları cemaatten kovdu. Çünkü izledikleri yol kesinlikle yanlış ve eziyet verici idi. Bundan dolayı onlar bu yolu izledikleri için cezayı hak ettiler.

Eğer siz şikayetinizi en üst nizama iletmek istiyorsanız, en üstte bulunan ve en yüce olan Allah'tır. Neden O'na iman etmiyorsunuz? Eğer O diri Allah^{cc} ise ve en büyük gerçek O ise o zaman en son ve kesin güç O'dur. Eğer O gerçek olmayıp sadece bir hayal ise o zaman bu nizama terk ediniz. Elinde hiçbir şey olmayan ve hayalî hikâyeler üreten böylesine ahmak bir cemaate katılmanın faydası nedir? Nitekim bunun basit bir cevabına gelince, boşu boşuna böyle bir cemaate sarılacağınıza siz ona selam verip onu yalnız bırakınız. Ancak her dinin temel inanişına göre eğer duaları işiten ve insanî sorunlarla ilgilenen Allah^{cc} var ise, o zaman şikayetinizi eninde sonunda O'nun huzuruna takdim ediniz. Hatta eğer halife dahi şikayetinizle ilgilenmiyorsa, düşüncenizle

müttefik değilse ve size göre o, yanlış olarak yöneticilerin tarafını tutuyorsa, o zaman söylediğim gibi son karar Allah'ın elindedir.

Allah'ın karşısında halifenin haysiyeti nedir ki? O'nun karşısında, yer-yüzündeki bir zerre kadar değeri yoktur. Allah^{cc} dilediği takdirde bir tek emriyle o son bulabilir. Nitekim en güçlü ve yetkili mahkemenin yolu açık iken onu bırakıp halka yönelmek ve ilgilerini çekmeye çalışmak putlara tapmaktan başka bir şey değildir. Bu putperestlik Allah'ın ince hikmetlerine imanınızın olmadığı bir delilidir. Sizler bir şarkıcı gibi birkaç şarkıya uymaktan başka bir şey yapmıyorsunuz. Böyle tutum karşısında dikkatli olunuz. Bu durumlarda tutumunuz doğru olursa Allah^{cc} size merhamet edecektir. Gitgide yayılan, genişleyen ve her yönden güçlenen en iyi toplumun temellerini atanlardan olacaksınız. Hiç kimse bu toplumu yok etme gücüne sahip olmayacaktır.¹

¹ Hz. Mirza Tahir Ahmed Halifetü'l Mesih IV, Hutbat-ı Tahir, Cilt 1, Sayfa 181, 8 Ekim 1982 Cuma Hutbesi

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۗ
 إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٩﴾

Tercüme: Allah size, emanetleri lâyük olanlara vermenizi ve insanlar arasında hüküm verdiğinizizde, adaletle hüküm vermenizi emreder. Allah'ın size öğütlediği ne güzeldir! Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve görendir.¹

Hz. Emirü'l Müminin^{atba} Fransa'nın başkenti Paris'te, 31 Aralık 2004 Cuma günü, kelime-i şehadet ve Fatiha suresini okuduktan sonra Nisa suresinin elli dokuzuncu ayeti kerimesini tilavet etti ve daha sonra şöyle buyurdu:

Her nizam Hilafetin etrafında döner

Vadedilen Mesih'den^{as} sonra Cemaatte hilafet nizamının kurulması, Allah'ın Ahmediye Cemaati üzerindeki büyük bir ihsanıdır. Cemaatin bir mahalledeki nizamı veya en ufak halkadan şehre kadar ve şehirden ülkeye kadar her nizam Hilafet etrafında döner. En küçük cemaatin sadırından başlayıp, ülke amirine kadar herkesin direk veya dolaylı olarak zamanın halifesiyle irtibatı bulunur. Herkes kişisel olarak da irtibat kurabilir. Cemaatin her ferdi zamanın halifesiyle irtibatta bulunur. Ancak eğer bir cemaat görevlisiyle ilgili bir şikayetiniz varsa ve onu zamanın halifesine ulaştırmak istiyorsanız, kişisel irtibat olmasına rağmen, bu şikayet amirin vasıtasıyla gelmeli. Ülke amiri, şikayet kendi aleyhinde olsa dahi halifeye iletmek zorundadır. Eğer herhangi bir açıklama gerekiyorsa onu açıklayabilir. Böylece daha fazla yazışmayla boşa zaman harcanmayacaktır. Ancak şikayet eden kişi, kişisel kırıngılığından dolayı bir cemaat görevlisiyle ilgili şikayette bulunurken, şikayeti sanki cemaatî bir mesele imiş gibi davranmamalı. Takvayı benimsemeli. Bazen bilgisi az olanlar veya maddi dünyanın tesiri altında kalanlar, cemaatin vakarına, örf ve adetlerine aykırı olan sözler söyleyebiliyorlar. Bundan dolayı zaıf veya bilgisi az olanlar bu tür hareketlerden kaçınınsınlar diye nasihat gayesiyle bunları söylüyorum.

¹ Nisa Suresi, 59

Seçme ve seçilmenin usulleri

Genel olarak cemaat görevlilerini cemaat fertleri seçer. İstisna olarak bazı yerlerde özel bir durumdan dolayı görevli tayin edilir. Bu tayin dahi, merkez veya zamanın halifesi tarafından olur. Kısacası seçim, çoğunluğun isteğine göre gerçekleştikten sonra, seçilen görevliye oy vermeyen de ona tam manasıyla itaat etmeli. Bütün cemaat bu şekilde davranırsa yıkılmaz çelik bir duvar haline gelir. Allah^{cc} korusun, herhangi bir yerden isyan kokusu aldığım için veya bir sorun ortaya çıktığı için bunları söylemiyorum. Demin de anlattığım gibi, dünyaya düşkün bazı kimseler bilgisizlikleri akılsızlıkları veya dünyaya olan düşkünlüklerinden dolayı bu tür sözler sarfederler ve bazen cemaate yeni katılanlar böyle sözlerden etkilenirler. Ayrıca yeni Ahmedî olanların terbiyesi için de, onların cemaatin nizamından ve cemaat görevlilerinin sorumluluklarından haberdar edilmeleri gerekir. Çünkü bazı sorular, yeni gelenlerin kafalarını kurcalar.

Bu nizam, Vadedilen Mesih'in Cemaatinde İlahî vaatlere uygun olarak Hilafet nizamıyla devam edecektir. Allah'ın lütfuyla bu nizam, sağlam temeller üzerinde kurulmuştur. Hiçbir muhalif veya düşman inşallah ona zarar veremeyecektir. Ancak biz bazı konuları zihinlerimizde taze tutmak için ara sıra tekrarlamalıyız. Böylece bunlar hem eski Ahmedîlerin zihinlerinde taze kalacaktır, hem de yeni Ahmedîler bundan istifade edeceklerdir. Ve hiç kimsenin zihninde, hiçbir zaman bir huzursuzluk olmayacaktır.

İlk olarak biz Kuran-ı Kerim'e baktığımızda Allah'ın bize ne buyurduğunu inceliyoruz. O, görevlilerimizi nasıl seçmemizi istemektedir. Demin tilavet ettiğim ayette Allah^{cc} şöyle buyurmaktadır:

Allah size, emanetleri lâyük olanlara vermenizi ve insanlar arasında hüküm verdiğinizde, adaletle hüküm vermenizi emreder. Allah'ın size öğütlediği ne güzeldir! Şüphesiz Allah, en iyi işiten ve görendir.

Bu ayet, ilk olarak seçenlere hitap ederek, ehil ve kabiliyetli olanların seçilmesini emrediyor. Sorumluluklarını yerine getiren ve onun için zaman ayırabilenlerin seçilmesini istiyor. İlişkiler ve dostluklar gereği mutlaka dostluğunuz olanı değil. Bu ayet, seçenleri büyük bir

sorumluluk altına sokmaktadır. Cemaatte her fert oy kullanma hakkına sahip olmadığından dolayı, cemaat kurallarına göre seçme hakkına sahip olan herkes, hep dua ederek karar vermeli ve daha iyi olan hakkında oyunu kullanmalı.

Yeri gelmişken şunu da söyleyeyim ki, bazen bazı kişiler herhangi bir sebepten dolayı seçime katılmaktan menedilmiş olurlar. Böyle bir durumda inatlaşarak, “bizce filanca bu görev için uygun idi veya uygundur. Biz ona oy verecektik. Bundan ötürü seçime katılmasına izin verilmeli; yoksa biz seçime katılmayacağız,” denmesi yanlıştır. Eğer bir kimsenin seçime katılmamasına karar verilmişse, itaat gereği ve cemaatin nizamına saygı gereği bu konuda ısrar edilmemeli... Fransa’da değil Avrupa’daki bir ülkenin bir şehrinde, bu tür sorular yöneltilmişti. İlerleyen ve gelişen milletler zaaflarına göz yummazlar. Bundan dolayı ben bugün bu konuyu seçtim. Böylece zayıf olanlar, ıslah olacak ve yeni Ahmediler de eğitilmiş olacaktır. Ayrıca zayıf kimselerin imanını Allah^{cc} sağlamaştırın diye cemaat fertleri dua edecektir. Kısacası, Allah^{cc}, kurallar gereği seçime katılma hakkına sahip olan herkese, düşünüp taşıyıp ehil kimseleri seçme sorumluluğunu yüklemiştir.

Bazen uzun zaman geçtiğinden, bazı zihinlerde bir takım düşünceler yerleşir. Hem seçenler hem seçilenler unutmamalıdır ki, cemaatin herhangi bir görevi, hiç kimsenin doğal ve daimî hakkı değildir. Bundan dolayı, sunulan hizmet fırsatı Allah’ın bir lütfudur. Allah^{cc} lutfederse kendiliğinden hizmet etme fırsatını nasip eder. İnsan hiçbir zaman bunu arzu etmemeli. Bu nedenle ima yoluyla bile, bu görev bana verilsin denmemeli. Hiçbir arkadaş veya yakın, herhangi birisi hakkında ima yoluyla dahi filancaya oy verilsin dememeli. Eğer Cemaat nizamı bunu öğrendiği takdirde, hakkında propaganda edilen, propaganda eden veya seçimden önce birisiyle ilgili bir şeyler söyleyen kimseler seçime katılmaktan menedilebilir. Böyle birisi seçime katılma hakkından mahrum edilebilir ve edilir de. Bundan dolayı hizmet edenlerin ekibi, haliseten Allah^{cc} için seçilmeli. Yüce Allah^{cc} seçilen görevlileri de sorumlu tutmuştur. Onlar, seçildikten sonra bunu cemaatin bir emaneti olarak almalı ve bu emanetin üstesinden gelmeli. Bütün yetenekleriyle bu sorumluluğu yerine getirmeli. Bu sorumluluk için zaman ayırmalı. Cemaatin ilerlemesi için yepyeni yollar aramalı. Kararları, insaf ve adaletin

gereklerine uygun olmalı. Hiçbir zaman kişisel onur, akrabalık ve dostluk düşüncesi insaf ve adaletten uzaklaştırmamalı. Hiçbir zaman, “filanca bana oy vermemiştii” veya “filancanın ismi benim ismimin karşısında sunulmuştu. Bundan dolayı elime fırsat geçtiğinde onu rahatsız edeceğim,” şeklindeki düşünceler bir görevlinin aklının ucundan dahi geçmemeli. Bu, müminin şanı değil, tersine ileri derecede aşâğılık bir davranıştır. Allah’ın size verdiği nasihat, hem seçen hem seçilen için, paha biçilmez bir nasihattir. Oy veren, düşünüp taşınıp oy vermeli ve seçilen kimse de bütün becerilerini ve kabiliyetlerini kullanarak, insaf ve adaletin gereklerini yerine getirerek sorumluluklarının üstesinden gelmeli. İster cemaat görevlisi, ister zeyli tanzimlerin görevlisi olsun, Allah^{cc} her görevliyi sorumluluklarını anlamaya; ayrıca insaf ve adaletin gereklerini yerine getirmeye muvaffak kılsın.

En son olarak Yüce Allah^{cc}, hem cemaat fertlerinin hem görevlilerinin dikkatini, daima dua etmeye çekmiştir. Her görevli, insaf ve adalet gereklerini yerine getirerek dua etmelidir. Allah^{cc} ona bu sorumlulukların üstesinden gelmeyi nasip etsin. Her cemaat ferdi, “Ey Allah! Seçilen görevliler daima bu emaneti hakkıyla ifa etsinler. Hiçbir zaman zor durumda kalmasınlar, hiçbir zaman görevli ve cemaat fertlerinin arasını açan İlâhî sınanmaya yakalanmasınlar. Eğer Allah^{cc} seçilen görevlinin hakkıyla görevinin üstesinden gelmediğini biliyorsa O, onu değiştirsin ki, hiçbir zaman cemaat nizamı küçük düşmesin,” diye dua etmeli.

Yüce Allah’ın buyruğuna göre, eğer her iki taraf bu şekilde dua ederse, Allah^{cc} onların iyi niyete dayalı bu dualarını işitecektir. Çünkü Allah’ın gözü, Kendi dini ve dinine hizmet edenlerin üzerindedir. O, onlara derin bir gözle bakar ve kalplerinin durumunu bilir. Kalplerindeki sancıdan dolayı Allah^{cc} daima onların hayrına ortamlar meydana getirecek ve onları yıkılmaz çelik bir duvar gibi sapasağlam yapacaktır. Allah^{cc} herkesi her türlü tökezlenmeden korusun.

Cemaat görevlileri ve cemaat fertleri arasındaki ilişki

Şimdi ben, cemaat görevlilerinin, cemaat fertleriyle tavırları ve davranışlarının nasıl olması gerektiğini açıklayacağım. Ayrıca cemaat fertlerinin, cemaat görevlilerine nasıl davranmaları gerektiğini söyleyeceğim.

Kuran-ı Kerim bir prensip olarak, insaf ve adalet gereklerini yerine getirmek için görevlileri sorumlu tutmuştur. Eğer birisi, insaf gereklerinin neler olduğunu inceler ve üzerinde düşünürse başka hiçbir şeye ihtiyacı kalmaz. Ancak herkes bu denli derin düşünmez. Takvanın ince yolları üzerinde yürüyen kimse gibi düşünen birisinin ruhu, bunları düşündüğünde benliği yok olur. Nasihat etmek, bu konuları arasına tekrarlamak ve bazı konuları açıklamak faydalı olduğundan, bunları biraz ayrıntılı olarak ele almak gerekir. İlk olarak bir görevli;

وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ

“Öfkelerini yenerler. İnsanların kusurlarını göz ardı ederler.”¹ Ayet-i kerimesini hep aklında tutmalı. Görevliler, bu emrin birinci derecede muhatabı olarak kendilerini görmeliler. Cemaat içindeki makamları ve sergilemeleri gereken örnek gereği, kendilerini tam manasıyla tevazu sahibi yapmalılar. Eğer ıslah niyetiyle öfkeye ihtiyaç duyulsa dahi, ıslahı hedeflenen kimseye tenhada ve yalnız iken nasihat etmelidirler. İnsanların önünde, hiç kimsenin şahsî onuru zedelenmemeli. Görevliler her konuda alınganlık göstermemeli veya herhangi bir şekilde kibirli davranmamalı. Çok alıngan ve titiz davranmakla ıslah gerçekleştirilmez. Tersine sabırla ve sancı ile edilen dualarla ıslah sağlanır. Allah’ın emri budur. Birisi adet haline getirmediği müddetçe ara sıra yapılan hatalar affedilip göz ardı edilmeli.

Bundan dolayı burada da (Fransa’da) ve dünyanın neresinde cemaatler bulunuyorsa, her yerdeki cemaat görevlileri ve zeylî tanzim görevlileri, kendi tavırlarını değiştirmeli. İnsanlara sevgiyle davranmalı. Özellikle bazı yerlerdeki Lajna İmaillah’da daha fazla sorunlar olur. Lajna İmaillah’da özellikle kız çocuklar, genç kızlar ve yeni Ahmedî olanlar, nizamı iyice anlamadıkları için daha ziyade eğitime muhtaçtırlar. Bundan dolayı onlara iyice sahip çıkılmalı. Çünkü çocuklar ve yeni Ahmedîler üzerinde ne şekilde terbiye izi bırakırsanız, gelecekte o tür örnekler meydana gelecektir. Ve gelecekteki görevliler de o izlere göre ortaya çıkacaktır. Kısacası öfkeyi yenmeli, affetmeyi ve göz ardı etmeyi adet edinmelisiniz.

¹ Al-i İmran suresi, 135

Ancak bu yumuşaklık cemaat içinde bozulmaya meydan vermemeli. Böyle bir durumda ıslah için çaba sarfedilmeli. Demin de söylediğim gibi, suçu adet haline getirmeyenler, affedilerek de ıslah edilebilir. Ancak eğer cemaatte fitne tehlikesi varsa affedilmez. Böyle bir durumda hem yerel cemaat hem merkez tarafından ıslah edilmeli. Fakat gençleri ve yeni gelenleri, dinden nefret ettirecek kadar sert davranmamalısınız.

Daha önce de söylediğim gibi, şikâyet kendileri aleyhine olsa dahi görevliler onu dinleyecek kadar açık yürekli olmalıdır. Daima doğruyu söylemeyi ve dinlemeyi alışkanlık haline getirmelisiniz. Şikâyet edilen kişi, dostunuz, akrabanız ve yakınınız olsa dahi, hakkındaki şikâyet doğru ise aleyhinde işlem yapılmalı. Eğer insaf ve adaletin bu gereklerini yerine getiremiyorsa, o zaman görevlinin sebebini bildirip görevinden ayrılması daha iyidir. Çünkü bir kişinin hizmetten mahrum olması, bütün cemaat veya cemaatin bir bölümünde huzursuzluk meydana gelmesinden daha iyidir. İster cemaat görevi isterse zeylî tanzimin görevi olsun, hangi görev veya sorumluluk verildiyse, onu Allah'ın bir lütfu sayın. Bunlar hiç kimsenin hakkı değil, hizmet için size verilen bir fırsattır. Milletin efendisine millete hizmet etmek emredilmiştir. Bu, topluluk arasında, “efendim, ben sizin hizmetinizdeyim” şeklinde laftan ibaret olmamalı. Tersine her söz, davranış ve her amel fiilen, onun gerçekten bir hizmetçi olduğunu ispatlamalı. Eğer bu şekilde davranmıyorlarsa sorumlu tutuldukları konularda kesinlikle sorguya çekileceklerdir. Sorumluluklarını yerine getirmediği için, kesinlikle onlardan hesap sorulacaktır.

Hz. Makil Bin Yesar'ın^{1a} rivayetine göre Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu: “Allah^{cc} kimi insanların yöneticisi ve sorumlusu kılarırsa, eğer o, kendi sorumluluklarının yerine getirilmesinde ve insanların gözetiminde ve iyiliğini istemekte tembel davranırsa, öldüğünde Allah^{cc} ona cenneti haram kılacak ve cenneti ona nasip etmeyecektir.”¹

İşte bu uyarıdan sonra, kim öne çıkıp yetki talebinde bulunacak veya görev elde etmeyi isteyecek? Bu, öylesine korkutan bir makamdır ki; eğer gerçekten akıl ve idrak varsa, insan bir köşeye çekilmeyi tercih

¹ Müslim, Kitabü'l İman

eder. Kısacası görevliler Allah'ın bu lütfunun değerini bilmeli ve sorumluluklarını yerine getirmeli. Allah'ın gazabına müstehak olacaklarına O'nun sevgisini kazanmalıdırlar.

Hz. Ebu Said'in^{ra} rivayetine göre Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu: "Kıyamet gününde insanlar arasında, Allah^{cc} indinde en sevilen ve O'na en yakın olan, adaletli davranan hâkim olacaktır. Ve O'nun en sevmediği ve O'ndan en uzak olan, zalim hakim olacaktır."¹

Kısacası bütün görevliler, adalet ve insafın gereklerini yerine getirerek, Allah'ın sevgilisi olsunlar. Ve O'nun sevgilisi olmak için, Peygamber Efendimizin^{sav} buyurduğu yolları tercih etsinler. Ebu'l Hasan'ın bir rivayetine göre Hz. Amr Bin Murra^{ra}, Hz. Muaviye'ye^{ra} Peygamber Efendimizi^{sav} şunları söylerken işittiğini bildirdi:

*"İhtiyaç sahipleri, fakirler ve düşkünlere kapısını kapatan bir imamın ihtiyaçları için Allah^{cc} da göğün kapılarını kapatır."*²

Peygamber Efendimiz'in^{sav} buyruğunu işiten Hz. Muaviye^{ra} insanların ihtiyaçlarını karşılamak ve zorluklarını gidermek için bir kişiyi tayin etti.

Kısacası insanların kalbinde sevgi yaratın. Allah'ın rızasını elde etmek ve O'nun sevgilisi olmak için, erkek ve kız kardeşlerinize sevgiyle davranın. Amirler, sadırlar, cemaat görevlileri ve zeyli tanzim görevlileri de zamanın halifesinin intizam için kurduğu düzenin bir parçasıdırlar. Ve bu açıdan onlar zamanın halifesinin temsilcileridir. Bundan dolayı işlerini yürütürken ve vazifelerini yerine getirirken, düşünce şekilleri, zamanın halifesinin düşünce şekli gibi olmalı. Merkezden gelen emirler uygulanmalı. Eğer bunu yapmıyorlarsa sorumlu oldukları görevin hakkını ifa etmemekte ve insaf ve adaletin gereklerini yerine getirmemektedirler.

Göreve talip olunmaz

Önce de bahsettiğim gibi, bir görev için istekli olmak cemaatte çok ayıplanan bir şeydir. Bunun için çaba gösteren herkes aleyhinde işlem yapılır. Hz. Abdurrahman Bin Semra'nın^{ra} rivayetine göre Peygamber

¹ Tirmizi, Ebvabü'l Ahkam

² Tirmizi, Ebvabü'l Ahkam

Efendimiz^{sav} ona şöyle buyurdu: “Ey Abdurrahman! Sen amirlik ve hükümet talebinde bulunma. Eğer talep etmeden bu görev sana verilirse, bu sorumluluk konusunda sana yardım edilecektir. Eğer senin talebinden dolayı sana görev verilirse Allah^{cc} seni yakalayacak. Sen bir işi yapmak veya yapmamak konusunda yemin ettiğinde, yeminin tersini daha hayırlı görüyorsan, o zaman yeminini bozup kefaretinin öde ve daha hayırlı olanı yap.”¹

Yani: İstek olmadan görev verilirse Allah^{cc}, lütfunu indirir ve kuluna yardımcı olur. Bunun tersine talep olursa, en ufak hatada yakalanış daha fazla olur. Cemaat görevlileri de yemin etmezler, ancak bazen “bu iş bu şekilde yürütülmeli” diye inatlaşırlar. Eğer cemaatin menfaati varsa o zaman inatlarınızın ve yeminlerinizin hiçbir önemi yoktur; onlardan vazgeçin. Görevliler, Cemaatin menfaatine engel olmamalı, tersine takvayı benimseyerek Cemaat için en hayırlı olan yöntemi uygulamalıdır.

Peygamber Efendimiz^{sav} başka bir rivayete göre şöyle buyurdu: “Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; müjdeleyin, nefret ettirmeyin.”²

Cemaatte usulen kaleme alınan kaide ve kurallar da, doğru istikamete yürüyerek, Allah’ın buyurduğu emirlerine uyarak, insanların iyiliği ve kolaylığını sağlamak içindir. İnatlarınız, yeminleriniz ve benliğiniz hiçbir zaman insanları rahatsız etmemeli. Eğer kaleme alınmış bir kural veya verilmiş bir karar, insanları zora sokuyorsa, değiştirilebilir. İnsanlar size daima, müjdelere almak ve sevgi mesajları için gelmeli; rahatsız olup sizden kaçmak için değil. İnsaf ve adaletin gereği işte budur.

Mürebblere içtenlikle saygı gösterilmeli

Dünyanın her yerindeki cemaat görevlileri, Mürebbliler veya hayatlarını vakfedenlere hem kendileri kalben saygı göstermeli hem insanların kalbinde onlara karşı saygı meydana getirmelidirler. Onlara saygı göstermek ve saygınlıklarını sağlamak, ihtiyaçlarına dikkat etmek ve mümkün olduğunca onlar için kolaylıklar sağlamak, cemaatin ve cemaat görevlilerinin başka bir vazifesidir. Böyle olursa onlar, kendilerini tam olarak işe verebilecekler ve vazifelerini daha iyi bir şekilde yerine

¹ Buharî, Kitabü'l Ahkam

² Buhari, Kitabü'l İlm

getirebileceklerdir. Hiçbir kaygı olmadan, sorumluluklarının üstesinden gelebileceklerdir. Eğer mürebbilere saygın bir makam vermezseniz, o zaman gelecek nesillerde hayatlarını vakfeden ve mürebbi olarak hizmet edenleri bulmak zorlaşacaktır. Vadedilen Mesih'in^{as} Dördüncü Halifesinin başlattığı Tahrik-e Vakfe Nev'den dolayı, birçok Vakfe Nev çocukları vardır. Bu, Allah'ın bir lütfudur. Ancak benim incelediğim kadarıyla, vakfe Nev'ler arasında, ihtiyaç duyulduğu kadar mürebbi çıkmamakta ve başka sahalara ilgi gösterilmektedir. Mürebbiye bir saygınlık verilirse, evlerde ondan saygın bir şekilde bahsedilirse, hizmetleri takdir edilirse, bundan ötürü evdeki çocuklar kesinlikle hayatlarını vakfedip mürebbi olmayı isteyeceklerdir. İşte görevliler, bunu da dikkate almalıdırlar. Ufak tefek ihtilaflar, her iki tarafta huzursuzluk endişesi yayacak şekilde mesele haline getirilmeli.

Hayatlarını vakfeden mürebbilere de sesleniyorum. Dünya, makamınızı anlasın yahut anlamasın, onu hiç umursamayın. Siz Allah^{cc} için fedakârlık sözü verdiniz ve iyi niyetle onu Allah^{cc} için yerine getirmektесiniz. Dünya insanlarını hiç umursamayın. İster bizden ister yabancılardan, kim sizi yaralarsa yaralansın, Allah'a eğilin. Sizler cemaat nizamında, talim ve terbiye için ve dünyaya İslam'ın mesajını iletmek için, zamanın halifesinin temsilcilerisiniz. Sorumluluğunuz çok büyüktür. Zamanın halifesi bazı kararları, birçok meselede size itimat ederek vermektedir. Bundan dolayı bu sorumluluğun bilincinde olarak her dünyevî menfaat ve zararı kalbinizden çıkarıp, size verilen sorumluluğu bütün dikkatinizle yerine getirin. Eğer sizler Allah^{cc} için bu yaralara katlanırsanız, Allah^{cc} kendiliğinden sizler için kolaylıklar sağlayacaktır. Zihni huzursuzluğunuzu ortadan kaldıracaktır. Mürebbilerin evlerinde de çocukların önünde hiçbir zaman, görevlilerin menfi tavırlarından söz edilmemeli. Eşlerinize de nasihat ediniz ki, hayatını vakfedenin eşi de vakfetmiş gibidir, olmalıdır veya bu düşünceye sahip olmalıdır. Bundan dolayı sabır ve geniş yüreklilikle her şeye dayanın. Sadece ve sadece Allah^{cc} indinde yalvarın. O'na eğilin. İnşallah O mutlaka lütfunu indirecektir.

Görevliler Ahmedilere sevgi ve şefkat kanatlarını açmalı

Ben tekrar görevlilere sesleniyorum. Ahmedilere sevgi ve şefkat kanatlarınızı açın. Zamanın halifesi size itimat ederek, bu sevimli cemaati

gözetiminize vermiştir. Ona göz kulak olun. Her Ahmedî, koruyan kanatlar altında olduğunu hissetmeli. İster küçük ister büyük herkesi gülümseyerek karşılayın. Gördüğüm kadarıyla bazı görevliler, ofislerinde otururken veya insanlarla görüşürken yüzlerini asarlar. Onlar daima Peygamber Efendimizin^{sav} şu rivayette geçen örneğini uygulamalıdır. Hz. Cerir'in^{ra} rivayeti şöyledir: “Ben İslam’ı kabul ettiğimde, Peygamber Efendimiz^{sav} beni görüşmekten men etmedi. O, beni her gördüğünde gülümseyerek karşıladı.”¹ Gördüğünüz gibi hiçbir engel yoktu. Peygamber Efendimiz^{sav} hep gülümseyerek karşıladı.

Görevliler ulaşılabılır olmalı

Bazı görevliler hakkındaki şikayetlere göre, insanlar bir sebepten dolayı, günlük işlerinden feragat ederek bir cemaat görevlisine gittiklerinde, bazı görevli amirler, bazen aylarca karşılarına çıkmazlar. Bu abartılı bir ifade olabilir. Çünkü bazen şikâyet eden kişi, abartılı ifadeler de kullanır. Ancak birkaç gün dahi olsa, neden insanlar boşu boşuna gelip gitsinler. Bu nedenle amirler, belli bir vakit kararlaştırıp, mutlaka o saatlerde ofislerinde bulunmalı. Ve insanların ihtiyaçlarını gidermeli. Bazı amirler temsilcilerini oraya oturttururlar. Ancak temsilcilerin elinde bir meseleyi karara bağlama yetkisi bulunmaz. Şimdi eğer, söz konusu meseleyi karara bağlamak için birileri gelirse, beklemek zorundadır. Bundan dolayı amirler mutlaka kendileri gitmeli veya temsilcilerine tam karar yetkisi vermelidirler. Onlara “ne isterseniz yapın. Her türlü yetki sizdedir,” demelidirler. Fakat böyle bir durumda amir olarak bulunmasına gerek yoktur; Yetki verdiği temsilciyi amir yapmalı.

İnsanları gülümseyerek ve içten bir sevgiyle karşılayın. Allah’ın lütfuyla cemaatimizde, ihlas ve samimiyet seviyesi çok yüksektir. Bir amir gülümseyerek karşıladığında her Ahmedî, ister işi olsun ister olmasın, bu gülümsemeyle bile mutlu olur.

Hz. Ebu Zer^{ra} Peygamber Efendimizin^{sav} ona şöyle buyurduğunu rivayet ediyor: “Kardeşini gülümseyerek karşılamak dahi olsa, en ufak bir iyiliği bile hakir zannetme.”² İşte gülümseyerek karşılamak ve

¹ Buharî, Kitabü'l Edep

² Müslim, Kitabü'l Birr

kardeşinin duygularına dikkat etmek de iyiliktir. Tartıda iyilikler ne kadar ağır basarsa da azdır. Bundan dolayı görevliler ve amirler özellikle buna dikkat etmelidirler.

Cemaat fertlerinin nizam içindeki rolü

Şimdi ben cemaat fertlerine seslenerek, cemaat nizamında rollerinin ne olması gerektiğini anlatacağım. İlk olarak hatırlamaları gereken şey, Cemaat fertlerinin takva seviyesi ne kadar yüksek olursa, görevlilerinin takva seviyesi de o kadar yüksek olacaktır. Bundan dolayı herkes kendini sorgulamalı ve takva seviyesini yükseltmeye çalışmalı. Cemaatin her ferdinin vazifesi görevlilerine itaat etmektir. Bunun da yüksek seviyeli örneklerini sergilemelidirler. Sizler bu örnekleri sergileyince nesillerinizi kurtaracaksınız. Sizin bu örneklerinizi göz önünde bulundurarak nesilleriniz yola devam edecektir. Bu itaat örneklerine sahip çıkan nesiller, gelecekte cemaatin görevlerini üstlenince, ahlakın en güzel örneklerini sergileyeceklerdir.

Hz. Ebu Hüreyre'nin^{1a} rivayetine göre Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu: “Bana itaat eden Allah’a itaat eder. Bana isyan eden ise Allah’a isyan eder. Zamanın hükümdarına itaat eden bana itaat eder ve ona itaatsizlik eden bana itaatsizlik eder.”¹

Bu buyruk, amir ve cemaat nizamına itaat hakkındadır. Bazı kimseler “biz zamanın halifesinin itaati dışına çıkmayız. Ona tam manasıyla itaat eder ve her emrini uygularız. Ancak filanca cemaat görevlisi veya başımızda bulunan filanca kişide şu şu ayıplar bulunmaktadır. Bundan dolayı biz ona itaat edemeyiz,” derler. Aslında, cemaat nizamında bulunan her görevliye itaat eden, zamanın halifesine itaat etmiş olur ve ancak böyle yaptığı takdirde Allah^{cc} ve Peygamberine^{sav} itaat etmiş sayılır.

Başka bir rivayete göre Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu: “Darlıkta ve bollukta, mutluluk ve üzüntüde, hakkın çiğnendiği ve sana iyi davranılmadığı halde, kısacası her durumda zamanın hükümdarına kulak vermek ve itaat etmek sana gereklidir.”²

¹ Sahih-i Müslim, Kitabü'l Emar

² Sahih-i Müslim, Kitabü'l Emar

İşte durum ne olursa olsun, size haksız davranılsa, size karşı kötü ve diğerlerine iyi muamele yapılsa dahi yine de ona itaat edin. Onun karşısına dikilip kavga etmeyin. Onun emirlerini reddetmeyin. Sizin işiniz itaat etmektir. Ancak cemaatin nizamında hak olarak verilen bir şey vardır: Yanlış bir şey gördüğünüzde zamanın halifesine haber verin ve sükûnetinizi koruyun. Şikayetimize ne oldu diye ısrar edip peşine düşmeyin. Siz zamanın halifesine haber vermekle doğru olanı yaptınız, bu kadar yeterlidir.

Ubade bin Samit^{ra} şöyle rivayet eder: Peygamber Efendimiz^{sav} bizden biat alırken şöyle söz aldı: “Darlıkta ve bollukta, mutlulukta ve üzüntüde, her durumda biz size kulak verip itaat edeceğiz. Diğerleri bizden üstün tutulsa dahi. Ayrıca apaçık küfür görmedikçe ve başımızdakilerin hatalı olduğuna dair Allah^{cc} tarafından apaçık delil elimize geçmedikçe onlara karşı gelmeyeceğiz. Hiçbir kınayanın kınamasından korkmayıp, Allah’ın buyruklarıyla ilgili doğruyu söyleyeceğiz.”¹

Bu hadise göre, şeriate apaçık karşı gelinmediği müddetçe itaat daire-sinde kalarak doğru olanı söyleyin. Şeriate karşı gelirlerse itaat etmeyin. Mesela Pakistan’da Ahmedilerin namaz kılması devlet tarafından yasaklanmıştır. Halbuki Allah’ın buyruğuna uymak bizim hakkımızdır. Ve şeriat kanunundan üstün hiçbir kanun yoktur. Bundan dolayı Ahmedi Müslümanlar, her ülke kanununa itaat etmelerine rağmen, bu kanuna karşı gelir ve namazlarını kırlarlar.

Hız. Enes Bin Malik’in^{ra} rivayeti şöyledir: Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu: “Dinleyin ve itaat edin! Bu iki kelime sizin ülkünüz olmalıdır. İşte yolunuz bu olmalı. İster zenci bir köle başınıza tayin edilse dahi, sizin hakir ve zayıf olarak gördüğünüz kimse, imamınız olarak tayin edilirse dahi ona itaat edin.”²

Bir görevlinin zaafından dolayı bütün nizamı kötölemek doğru değildir

Başka bir hadiste Resulü Allah^{sav} şöyle buyurdu: “Eğer bir kimse başında-kinde zahiren hoş olmayan kötü bir şey görürse dahi sabretsin. Çünkü

¹ Sahih-i Müslim, Kitabü'l Emare

² Buhari, Kitabü'l Ahkam

cemaatten bir miktar da olsa uzaklaşan ve ilişkisini bozan, cahillik ölümlüyle ölür.”¹

İşte, başınızda bulunanda kötü bir şey gördüğünüz takdirde bütün nizama muhalif olmak sabır değildir. Tersine nizama sınımsız bağlı kalarak şikayetinizi nizama ulaştırmak ve ondan sonra sabretmek gerçek sabırdır. Cemaatle ilişki kopmamalı, çünkü Cemaatle ilişkinizin kopması, cahillik ölümüyle ölmek demektir. İşte bazı kimseler, “biz katlanamayız, bundan dolayı bir tarafa çekildik, namaza ve cumaya da gelmeyi bıraktık,” derler. Fakat Peygamber Efendimiz^{sav} bu tür davranışların cehalet olduğunu buyurmaktadır. Allah’ın lütfuyla, istisnalar hariç, Müslüman Ahmediye Cemaatinde böyle şeyler olmaz. Bunlar cahilce davranışlar olduğundan, bunlardan daima uzak durulmalı. Sizin vazifeniz sabredip dua etmektir. Başta da söylediğim gibi Allah’ın buyruğuna göre O, iyi niyetle ettiğiniz duaları kabul buyuracaktır.

Avf Bin Malik^{ra} Peygamber Efendimiz’den^{sav} şunları işittiğini rivayet eder: “Başınızda bulunan en iyi reis, sizin onu ve onun da sizi sevdiği, sizin ona, o da size dua eden reisdır. En kötü reisleriniz, sizin onlara onların da size karşı kin tutanı, sizin onlara, onların da size lanet ettiği reistir.” Ravi şöyle der: Bunun üzerine biz Peygamber Efendimize^{sav} “başınızda bulunan böyle kimseleri, savaş açıp neden uzaklaştırmayalım?” deyince Peygamber Efendimiz^{sav} şöyle buyurdu: “Hayır! Onlar namaza devam ettikleri müddetçe bunu yapmayın.”²

Yani: Dini meselelerde müdahale etmedikleri müddetçe. İşte Peygamber Efendimiz^{sav} açıkça başınızdakiler karşılıklı lanet okuyacak kadar sizi rahatsız etseler dahi, onlara isyan etmeyin buyurmaktadır. Allah^{cc} ebediyete kadar cemaatimizi böyle durumdan korusun. Ancak bu, aşırı bir durumu anlatmak için bir örnektir. Böyle bir durum ortaya çıksa dahi, yine de itaat edilecek. Allah’a hep dua etmeye devam ediniz ki O, özel lütfuyla cemaatini ve cemaatin nizamını daimî olarak korusun. Eğer cemaat fertleriyle cemaat görevlileri, Allah’ın rızası ve cemaatin saygınlığı için birbirinin haklarını yerine getirirlerse Allah^{cc}, lütuflarını üzerlerine yağmur gibi indirmeye devam edecektir.

¹ Sahih-i Müslim, Kitabü'l Emar

² Sahih-i Müslim, Kitabü'l Emar

Peygamber Efendimiz^{SAV} Allah'ın kıyamet günü şöyle buyuracağını söyledi: “Benim celalim ve azametimden ötürü birbirini seven kimseler nerede? Bugün Benim gölgem haricinde hiçbir gölge yokken, Ben onlara rahmet gölgem altında yer vereceğim.”

Kısacası, Allah'ın rahmet gölgesi altında yer bulmak için, bugün her Ahmedinin vazifesi, Allah'ın azametini ve celalini yerleştirmek ve O'nun rızası için birbirini sevmek ve itaat örneklerini sergilemektir. Allah^{CC} herkese bunu nasip eylesin. Amin. Cemaat ilerledikçe ve geliştikçe haset edenlerin hasetleri de büyür. Onlar farklı hileler ve bahanelerle, dost imiş gibi davranarak cemaat içinde huzursuzluk yaratmak isterler. Muhalifler tarafından kullanılan bazı kimseler bazen, bir cemaat görevlisiyle ilgili bir şeyler söyleyerek suizannın yayılması için çabalarlar. Onlar bazen cemaatin bir ferdinin kalbinde, bir sorumlu hakkında kötü zan oluşturmak için çaba içine girerler. Bazen de aynı şeyi, merkezde bulunan görevliler hakkında yapmaya çalışırlar. Onlar, bazen bana isimsiz ve adressiz olarak böyle mektuplar yazarlar. Sanki Hâşâ cemaat içinde ihlâs ve vefa örnekleri kalmamış ve bütün cemaat görevlileri ve fertlerin büyük bir kısmı Vadedilen Mesih'in öğretisinden uzaklaşmış. Aslında bunların hepsi, onların içlerindeki temennidir. Adamın biri bana yazıp, ameller vesairenden hiçbir şey kalmamış, ihlas tükenmiş, sanki cemaat lafta kalmış gibi çok korkunç bir tablo çizdi. O, hem itiraz etmekte ve hem de cevabını vermektedir. O bana diyordu ki, “Sizin cevabınızın Hz. Ali'nin^{RA} verdiği cevabın aynısı olacağını biliyorum. Hz. Ali^{RA}, önceki halifelere itaat edenler benim gibiydiler ve bana itaat edenler sizin gibidir, demişti.” Ancak bana mektup yazan o kişi bilsin ki benim cevabım bu değildir. Allah'ın lütfuyla artık Ahmediyeye Hilafeti ebediyete kadar devam edecektir. Ve vefa örnekleri sergileyenler daimi olarak bu cemaatte bulunacaktır. Benim cevabım şudur ki: Bugün Allah'ın lütfuyla cemaat içinde yüzbinlerce hatta milyonlarca insan, Hz. Ali'nin^{RA} ayak izleri üzerinden yürüyerek ihlas ve vefanın örneklerini sergileme bilincindedir. Onlar cemaat nizamı ve hilafet nizamı için fedakârlıkta bulunurlar. Bu kelimelerle korkutacaksan, dünyaya düşkün olanı korkut. Ben hergün Allah'ın lütfunun, yardım ve desteğinin manzaralarını görmekte ve insanların ihlâs ve vefa örneklerine şahit olmaktadır. Bu sözler beni korkutmaz. Allah^{CC} Vadedilen Mesih'e^{AS} verdiği sözlerini

gerçekleştirdiğini bize göstermektedir ve inşallah daimi olarak göstermeye devam edecektir. Dua ediniz ki O, nesillerimize de hep göstereyin.

Cemaate şöyle sesleniyorum: Dualarla, her seviyede ihlas ve vefa örneklerini göstererek Vadedilen Mesih'in^{as} öğrettiği İslam öğretisini uygulamaya devam edin. Tevazu içinde vefa göstererek yolunuza devam ederseniz hiçbir tehlike söz konusu değildir. Siz, Peygamber Efendimizin^{sav} emrine uyararak cemaate sınıksız sarıldığınız takdirde hiçbir tehlike yoktur. Şeytanın kandırmacalarına yakalanarak tökezleyip cemaatten uzaklaşanlar tehlikededir. Allah'ın lütfuyla Ahmediye Cemaati veya ona sınıksız bağlı olanlar için hiçbir tehlike yoktur. Her iki cihanda onlar koruma altındadır. Ve inşallah hep öyle olacaktır. Vadedilen Mesih'in^{as} cemaatinden umduğu nedir? Bu konuda bir yazısını sunuyorum, Allah^{cc} bize buna göre hareket etmeyi nasip eylesin. O şöyle buyurmaktadır: “Benim cemaatimin her ferdi için gerekli olan şudur... Meclislerinizde hiçbir çirkeflilik, dalga geçme ve alay etmek gibi hareket olmasın. Yeryüzünde temiz kalpli, temiz ahlaklı, temiz fikirli olarak yürüyün. Biliniz ki her şer karşılık verilmeye değer değildir. Bundan dolayı çoğunlukla affetmeyi ve göz ardı etmeyi adet edinin. Sabır ve yumuşaklıkla hareket edin. Caiz olmayan hiçbir yolla hiç kimseye saldırmayın. Nefsani duygularınızı bastırın.” “Birisini cahilce davrandığında selam verip o meclisten ayrılın.” “Allah^{cc} sizi bütün dünya için iyilik ve doğruluk örneği olan bir cemaat yapmak istiyor. Bundan dolayı kötülük, yaramazlık, fitne ve nefsanî davranma örneği olan kimseyi çarçabuk aranızdan kovun.

Cemaatimizde herkim, tevazu, iyilik, takva, hilm, yumuşaklık, iyi ahlaklı ve güzel davranışlarda bulunamıyorsa, o bir an evvel bizden ayrılmalı. Çünkü Rabbimiz böyle birisinin bizimle kalmasını istemiyor. Böyle kimse kesinlikle bedbahtlık içinde ölecektir; Çünkü o, iyilik yolunu seçmedi. Bundan dolayı siz uyanık durun ve gerçekten iyi kalpli, tevazu sahibi ve takvalı olun. Sizler beş vakit namaz ve güzel ahlakınızla tanınacaksınız. Herkimde kötülük tohumu varsa o, bu nasihate bağlı kalamayacaktır.”¹

¹ Tebliğ-i Risalet, cilt 7

İşte bana bu şekilde nasihat edenler, düşünmeli ki onlar cemaat içinde kalamazlar. Ancak cemaat Allah'ın lütfuyla hep baki kalacaktır.

Allah^{cc} herkese bu öğretilere uymayı nasip eylesin. Onlar hep cemaate bağlı kalarak, cemaatin nizamına itaat ederek, diğerlerinin haklarını yerine getirerek, Allah'ın Vadedilen Mesih'e verdiği sözlerin varisi olsunlar. Allah^{cc} herkesi buna muvaffak eylesin. Amin.¹

¹ Hz. Mirza Masrur Ahmed Halifetü'l Mesih IV, Hutbat-ı Masrur, Cilt 2, Sayfa 941

İslam öğretisinden uzaklaşıldığında mürebbilerden beklenen tavır

Vadedilen Mesih'in Beşinci Halifesi 20 Aralık 2009'da, Almanya Cemaati Şura Meclisini topladı ve bu şura ile ilgili rapor Alfazl Gazetesinde yayımlandı. Raporun bir bölümü şöyledir:

Almanya Cemaati Lichtblick isimli bir dergi çıkardı. Bu derginin kapağı, konuların içeriği, anlatım tarzı ve resimleri ile ilgili birçok mesele itiraz mahallindeydi ve Cemaatin örf ve adetlerinden uzaktı. Hz. Emirü'l Müminin^{atba} bu dergi hakkında görüşlerini öğrenmek için şura üyelerini konuşmaya davet etti. On iki üye görüşlerini söyledi. Almanya Cemaatinin mürebbilerinden birisi görüşlerini söylerken, bu derginin müsveddesini gözden geçirdiğini ve cemaatin tarzıyla ilgili olmadığını fark ettiğini söyledi. Bunun üzerine Hz. Emirü'l Müminin^{atba} şöyle buyurdu: "Bu dergi basılmadan önce size geldiğinde, cemaatin örf ve adetlerine uygun olup olmadığını incelemek sizin vazifeniz idi. Din bilgisine sahip olan sizlersiniz, yöneticiler değil. Mürebbiler, tebliğ ve terbiye işlerinde benim temsilcilerimdir. Eğer dergiyi bu şekilde gözden geçirmediyseniz siz hatalısınız. Cemaatin örf ve adetlerinin içinde kalarak, sözü dinlemek sizin vazifenizdir. Ancak her nerede Cemaatin örf ve adetleri, Cemaatin saygınlığı zedeleniyorsa ve Vadedilen Mesih'in^{as} öğretisinden uzaklaşıyorsa, orada bir duvar gibi dikilmelisiniz. Amirin her dediğine boyun eğmek, mürebbinin vazifesi değildir. Yanlış yanlıştır."⁹³

Toplantıda konuşulanlar bir emanettir

Toplantıda konuşulanlar bir emanettir, sağa sola yayılmamalıdır. Ancak eğer nizam aleyhinde ve nizamı zedeleyen şeyler cereyan ediyorsa o zaman üst makamlara bildirilmelidir. Böyle bir durumda şikâyete müsaade edilmiştir. Konuşulanlar nizamla veya nizamın bir sorumlusuyla ilgiliyse ve birçok yönden itiraza sebebiyet verme ihtimali varsa bu tür konuşmalar üst makamlara bildirilmeli... Bu tür sözler işitip onları ilgili makamlara ulaştırmak emanettir. Onları ulaştırmamak emanete hıyanet olacaktır. Nizam ile ilgili konular da buna dâhildir... Bazen bir kimse

⁹³ Alfazl Gazetesi Rabvah, 22 Ocak 2010, Sayfa 5

kişisel kininden dolayı cemaatin herhangi bir görevlisi aleyhinde sağda solda konuşup, insanları onun aleyhinde kışkırtmaya çalışırlar. Böyle durumda da yapmanız gereken emaneti ehline ulaştırmaktır. Yani bu sözleri üst makama, nizam ulaştırmalısınız. Sağda solda konuşmak hiç kimsenin hakkı değildir. Tersine, hangi cemaat görevlisi aleyhinde konuşulmakta ise ona ulaşabiliyorsanız onu bu sözlerden haberdar edip, “eğer söylenenler doğru ise kendini düzeltmelisin ve eğer yanlış ise kendini aklamamanın bir yolunu seçmelisin” deyin.⁹⁴

“Karar yanlış olmasına rağmen ben sabrettim” ifadesi

Bazı kimseler meclislerinde otururken “nizam benim aleyhime ve filancaının lehine karar verdi. Karar yanlış olmasına rağmen ben sabrettim ve o karara uydum” derler. Bu şekilde dolambaçlı sözlerle konuşmak sabır değildir. Onların, dillerine kilit vurup, feryatlarını Allah’ın huzurunda arzetmeleri sabırdır. Bu tür konuşmaların olduğu yerde, bu sözleri dinleyip insanlar arasında yayarak huzursuzluk çıkartmaya çalışan kimseler bulunabilir. Böylece nizam ile ilgili yanlışlıklar ve bazen fitnelere ortaya çıkabilir ve daha sonra bu fitnelere düşenler hakkında onlar cahillik ölümüyle ölümler denilmiştir... Söyleyeceğim başka bir şey, iyilik ve halk hizmetiyle ilgili yapılan işler nizama karşı gelerek yapıldığı takdirde, nizam bu konuda hiç yardım etmez. Nizamdan uzaklaşarak bu tür işler yapanlara zamanın halifesinin hoşnutluğunu bildirmesi yersiz bir ümittir.

Halifenin birinci vazifesi nizamı korumaktır. Birbirine paralel iki nizamı çalıştırarak başarı elde edilmez... Eğer birisinin halka hizmetinden dolayı, ben onu öven bir mektup yazarsam, bu, cemaatte ona bir önem kazandırdığı manasına gelmez... Bu da itaat eksikliğinden kaynaklanır. Önce de söylediğim gibi bazı kimseler zamanın halifesiyle direk irtibata geçtiğim için, nizamla istediğim gibi davranabilirim, hiçbir şey fark etmez diye düşünürler. Bu yanlıştır, bunu zihinlerinizden çıkarın.⁹⁵

⁹⁴ Hz. Mirza Masrur Ahmed Halifetü'l Mesih IV, Hutbat-ı Masrur, Cilt 1, Sayfa 225

⁹⁵ Hz. Mirza Masrur Ahmed Halifetü'l Mesih IV, Hutbat-ı Masrur, Cilt 2, Sayfa 603

Halife bir konuda fikrini bildirdikten sonra o konunun tartışılması edepsizliktir

Bana ulaşan bir şikâyete göre birkaç gün önce burada Hindistan'ın seçim sistemiyle ilgili bir müzakere yapıldı. Hâlbuki bu konu hakkında ben görüşümü bildirmiştim. Ben bir konu üzerinde görüşümü bildirdikten sonra o konunun tartışılması edepsizliktir. Allah^{cc}, Peygamberi veya onun halifelerinin üzerinde görüş bildirdiği konuların tartışılması küstahlık ve saygısızlıktır. Birisi “sadece şaka olsun diye yapıyordum,” diyebilir. Ancak herhangi biriniz şaka olsun diye babasının kafasına terlikle vurur mu?⁹⁶

Kurallara uymak adına kardeşlik duygusu zedelenmemeli

Vadedilen Mesih'in^{as} oğlu Hz. Mirza Beşir Ahmed^{ra} ile ilgili Muhtar Ahmed Haşimî şunları yazmaktadır:

Hz. Mirza Beşir Ahmed^{ra}, Kadiyan'a bir grup halinde gitmek için isimlerini yazdıran, ancak onaylandıktan sonra grupla gitmeyenlerden ceza olarak on beş rupi alınmasına karar vermişti. Nitekim şubemiz bu kararı uyguladı. Nisan 1962 senesinde bir arkadaşımızla bu konu hakkında birçok kez yazışmamız oldu. Bunun üzerine ben, Hz. Mirza Beşir Ahmed^{ra} tarafından bir mektup taslağı hazırlayıp, mektubun sonuna, “bu konu ile ilgili sizinle çok yazışıldı. Bu, son mektup sayılmalı. Çünkü benim yapmam gereken birçok başka önemli konular vardır,” diye yazdım. Hz. Mirza Beşir Ahmed^{ra} mektubu imzaladı, ancak benim bu şekilde yazmamdan hoşlanmadı ve ertesi gün o bana şunları yazdı: “Gruba katılmayanlardan ceza almak için yazdığınız mektuplarda kurallara riayet edilmediği görülmektedir. Cemaatin nizamı kardeşlik üzerine kurulmuştur. Şüphesiz kurallara riayet edilmeli, ancak yazılış şekli kardeşliğe uygun olmalı.”⁹⁷

⁹⁶ Meşali Rah, cilt 1, sayfa 108

⁹⁷ Envar-ı Beşir, s. 162